

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
9.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	Inne	tak	Strategia programu/Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 1 - Uzasadnienie form wsparcia: Przed zmianą: Inwestycje z zakresu OZE będą z uwagi na generowanie oszczędności finansowane poprzez instrumenty finansowe z uwzględnieniem zachęty w postaci łączenia ich z dotacją z uwagi na wysokie nakłady początkowe i długi okres zwrotu z inwestycji. Wsparciem w formie dotacji będą objęte inwestycje dotyczące budowy magazynów energii, z uwagi na wysokie koszty i potrzebę zachęcenia prosumentów do tego rodzaju inwestycji. Po zmianie: Inwestycje z zakresu OZE mogą być finansowane zarówno poprzez dotację jak i IF. Wsparciem w formie dotacji w ramach IF będą objęte inwestycje dotyczące budowy magazynów energii, z uwagi na wysokie koszty i potrzebę zachęcenia prosumentów do tego rodzaju inwestycji. Zastosowanie dotacji wynika z tego, że Województwo Lubelskie jest jednym z najuboższych regionów w Polsce. Na podstawie raportu „Wskaźnik dochodów podatkowych gmin, powiatów i województw na 2024 r.” opublikowanego przez Ministerstwo Finansów w roku bieżącym wynika, iż w województwie lubelskim jest tylko 6 gmin (na 213), których wskaźnik dochodów gminy jest wyższy niż wskaźnik dochodów gminy dla kraju oraz tylko 1 powiat (na 24), którego wskaźnik dochodów powiatu jest wyższy niż wskaźnik dochodów powiatów dla kraju. Jednocześnie ponad połowa gmin jest zagrożonych trwałą marginalizacją (zgodnie z KSRR 2030, aż 140 gmin oraz 11 miast średnich – najwyższy wskaźnik w kraju), co jeszcze wyraźniej pokazuje znaczące różnice w rozwoju pomiędzy gminami z województwa lubelskiego a gminami z pozostałej części kraju.	Dodano zapisy w związku z przesunięciem części środków przeznaczonych na wdrożenie Instrumentów finansowych (Działanie 4.7 Zwiększenie wykorzystania OZE, 4.8 Zwiększenie wykorzystania OZE w ramach ZIT, Działanie 4.9 Zwiększenie wykorzystania OZE w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych oraz 4.10 Wykorzystanie OZE w gospodarce) na rzecz formy finansowania w postaci dotacji (Kod 01), zgodnie z uzasadnieniem wskazanym w wierszu dotyczącym dodania KI 01 Dotacja w wymiarze form finansowania.
10.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	Inne	nie	Strategia programu/Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2 - Zgodność z: Przed zmianą: Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 Po zmianie: Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030	Aktualizacja dokumentu - uchwałą Nr LIII/759/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030.
11.	EFRR/FS.CP2.V	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	Inne	nie	Strategia programu/Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2 - Zgodność z: Przed zmianą: Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 Po zmianie: Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030	Aktualizacja dokumentu - uchwałą Nr LIII/759/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030.
12.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	Inne	nie	Strategia programu/Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2 - Zgodność z: Przed zmianą: Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 Po zmianie: Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030	Aktualizacja dokumentu - uchwałą Nr LIII/759/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030.
13.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	Inne	nie	Strategia programu/ Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2/Uzasadnienie form wsparcia: Przeformułowanie zapisu: Przed zmianą: "[...] Wsparcie dotacyjne dla inwestycji przedsiębiorstw w GOZ nie będzie skierowane na inwestycje, które charakteryzują się dużym potencjałem rynkowym, wysoką efektywnością kosztową i stosunkowo szybkim okresem zwrotu. Mogą one być wspierane z wykorzystaniem IF dostępnych w ramach innych programów." Po zmianie: "Wsparcie dotacyjne dla inwestycji przedsiębiorstw w GOZ będzie skierowane na inwestycje, dla których zostanie przeprowadzona analiza ekonomiczna i porównawcza kosztów w odniesieniu do alternatywnych scenariuszy mniej przyjaznych środowisku, które beneficjent zrealizowałby w razie braku pomocy."	Obecny zapis w programie sugeruje, że wszystkie inwestycje, także innowacyjne, ukierunkowane na zminimalizowanie zużycia zasobów czy przetwarzanie/recykling odpadów, które są opłacalne, nie mogą być wspierane, podczas gdy każda inwestycja z zakresu GOZ (zmniejszająca ilość zasobów potrzebnych do produkcji czy polegająca na tworzeniu modelu produkcji o obiegu zamkniętym) przyczynia się do redukcji kosztów produkcji, stąd jest opłacalna. Propozycja przeformułowania zapisu, który pozwoli przedsiębiorcom na wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie GOZ i zniesie ograniczenie dotyczące małej rentowności inwestycji, które jest dla przedsiębiorców istotne z punktu widzenia prowadzenia przez nich swojej działalności.
14.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	Inne	nie	Strategia programu/Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2 - Zgodność z: Przed zmianą: Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027 Po zmianie: Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030	Aktualizacja dokumentu - uchwałą Nr LIII/759/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030.
15.	EFRR.CP5.I	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	Inne	nie	Strategia programu/ Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2/Uzasadnienie form wsparcia: Przeformułowanie zapisu: Przed zmianą: "(...) Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów i inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia, będą finansowane w formach zwrotnych, podobnie jak rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe." Po zmianie: "(...) Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowił dominującego elementu projektu."	Aktualizacja zapisów do stanowiska KE dot. wsparcia oświetlenia. W związku z rozszerzeniem zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w rozporządzeniu ogólnym.
16.	EFRR.CP5.II	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	Inne	nie	Strategia programu/ Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych/Cel Polityki 2/Uzasadnienie form wsparcia: Przeformułowanie zapisu: Przed zmianą: "Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów i inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia, będą finansowane w formach zwrotnych, podobnie jak rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe." Po zmianie: "Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowił dominującego elementu projektu."	Aktualizacja zapisów do stanowiska KE dot. wsparcia oświetlenia. W związku z rozszerzeniem zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w rozporządzeniu ogólnym.
17.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów zmiana w zakresie nazwy Typu projektu Przed zmianą: "[...] - wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) oraz budowa potencjału ośrodków innowacji; [...]" Po zmianie: "- wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury); [...]"	W związku z rezygnacją Powiatu Lubelskiego z realizacji przedsięwzięcia pn. Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii (GHS) konieczna jest korekta przedmiotowego typu projektu w ramach Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw poprzez usunięcie części dotyczącej budowy potencjału ośrodków innowacji.
18.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów usunięcie Typu projektu: "[...] - wsparcie powstawania i realizacji regionalnych, ponadregionalnych agend badawczych w obszarach badawczo-wdrożeniowych zidentyfikowanych w ramach PPO; [...]"	Zgodnie z pierwotnymi założeniami wsparcie projektów w zakresie tworzenia i rozwoju regionalnych agend badawczych miało być realizowane w ramach Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej w celu wzmocnienia procesu diagnozowania potencjału wdrożeniowego badań naukowych prowadzonych w regionie oraz potrzeb rynkowych (zapotrzebowania na nowe produkty i usługi) i było ściśle powiązane z realizacją projektu Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii. Powiat Lubelski zrezygnował z realizacji przedsięwzięcia pn. Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii (projekt w swoim założeniu miał na celu prowadzenie „wszechstronnej, zintegrowanej działalności naukowej, badawczej i wdrożeniowej, opartej na wysokich technologiach gospodarki nakierowanej między innymi na wytwarzanie i wdrażanie czystych technologii oraz tworzenie i wyrobów pozytywnie wpływających na rozwój tzw. zielonej gospodarki, m.in. przy wykorzystaniu agend badawczych wykreowanych w ramach Działania 1.5). Biorąc pod uwagę brak realizacji ww. projektu strategicznego w trybie niekonkurencyjnym oraz fakt, że zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie regionalnych agend badawczych realizowane jest z poziomu krajowego, natomiast na poziomie regionalnym realizacja regionalnych agend badawczych możliwa jest tylko we współpracy z poziomem krajowym w ramach wspólnych przedsięwzięć, proponuje się rezygnację z tworzenia i realizacji regionalnych agend badawczych (tym samym Działania 1.5) z programu FEL 2021-2027 i realokację środków pozostających na Działaniu na CS 1 (ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MSP.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
19.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/katalog beneficjentów: przeformułowanie nazwy beneficjenta z "ośrodki innowacji" na "instytucje otoczenia biznesu".	Przeformułowanie nazwy beneficjenta. W ramach typów projektów wspierane są instytucje otoczenia biznesu - IOB, a ośrodki innowacji są kategorią IOB (Działanie 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań).
20.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/katalog beneficjentów: wykreślenie beneficjenta "Jednostki sektora publicznego".	Z uwagi na rezygnację z realizacji projektu GHS wykreślono z katalogu beneficjentów jednostki sektora publicznego, gdyż wyłącznie w tym projekcie miały być one beneficjentami (Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw).
21.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: wykreślenie zapisu: "Bazując na doświadczeniach z perspektywy finansowej 2014-2020 planowane jest kontynuowanie wsparcia prac B+R w formule Wspólnych Przedsięwzięć, które zostanie dodatkowo rozszerzone na nowe obszary RIS, wypracowane w ramach PPO. [...]"	Usunięcie zapisów w związku z rezygnacją z realizacji typu projektu dotyczącego wsparcia powstawania i realizacji regionalnych, ponadregionalnych agend badawczych w obszarach badawczo-wdrożeniowych zidentyfikowanych w ramach PPO (Działanie 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej).
22.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe: Usunięcie zapisu: "Zakłada się też możliwość realizacji projektów z partnerami współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027."	Z uwagi na brak realizacji projektu GHS (Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw) oraz regionalnych agend badawczych (Działanie 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej), w pozostałych działaniach w ramach cs 1(i) nie jest możliwa realizacja projektów z partnerami współpracy Transgranicznej Interreg Polska-Ukraina 2021-2027.
23.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe: Usunięcie zapisu: "[...]Komplementarność ta będzie przygotowywana i wzmocniana przez działanie dot. agend badawczych w obszarach B+R+i zidentyfikowanych w ramach PPO, którego zadaniem jest zwiększenie masy krytycznej regionalnych konsorcjów nauka – biznes w aplikowaniu o środki programu Horyzont Europa, dzięki wzmocnieniu doskonałości naukowej (excellence) i zakresu oddziaływania (impact) projektów B+R+i."	Usunięcie zapisów w związku z rezygnacją z realizacji typu projektu dotyczącego wsparcia powstawania i realizacji regionalnych, ponadregionalnych agend badawczych w obszarach badawczo-wdrożeniowych zidentyfikowanych w ramach PPO, tym samym Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej.
24.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 84 na 123 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Propozycja zwiększenia wartości docelowej wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji ogółem na wskaźnik RCO001 z 55,86% na 89,44% alokacji ogółem cs 1 (i) w związku z rezygnacją Wnioskodawcy - Powiat Lubelski realizacji projektu Green Human Space wartość ogółem wynosi 43 050 000 EUR z czego 36 600 000 wkład UE. Alokacja na ten projekt nie była ujęta w szacowaniu wartości docelowej wskaźnika. Dodatkowo w wyliczeniach uwzględniono realokację środków wkładu UE z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw w wysokości 7 911 000,00 EUR na Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 71 923 920,79 EUR, - alokacja po zwiększeniu = 105 696 950,06 EUR, - koszt jednostkowy = 525 979,72 EUR, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działal 1.2, 1.3, 1.5, 3,7 RPO WL 2014 – 2020 na poziomie 38,69% (19,86% dublowanie przedsiębiorstw oraz 18,83% rozwiązane umowy). RCO001 = [105 696 950,06 EUR (alokacja CS1(i))*89,44%(udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(i))/525 979,72 EUR (koszt jednostkowy)]*61,31% (uwzględniono 38,69% ryzyko) =123 przedsiębiorstwa.
25.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO002Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 84 na 123 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Propozycja zwiększenia wartości docelowej wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji ogółem na wskaźnik RCO002 z 55,86% na 89,44% alokacji ogółem cs 1 (i) w związku z rezygnacją Wnioskodawcy - Powiat Lubelski realizacji projektu Green Human Space wartość ogółem wynosi 43 050 000 EUR z czego 36 600 000 wkład UE. Alokacja na ten projekt nie była ujęta w szacowaniu wartości docelowej wskaźnika. Dodatkowo w wyliczeniach uwzględniono realokację środków wkładu UE z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw w wysokości 7 911 000,00 EUR na Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 71 923 920,79 EUR, - alokacja po zwiększeniu = 105 696 950,06 EUR, - koszt jednostkowy = 525 979,72 EUR, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działal 1.2, 1.3, 1.5, 3,7 RPO WL 2014 – 2020 na poziomie 38,69% (19,86% dublowanie przedsiębiorstw oraz 18,83% rozwiązane umowy). RCO002 = [105 696 950,06 EUR (alokacja CS1(i))*89,44%(udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(i))/525 979,72 EUR (koszt jednostkowy)]*61,31% (uwzględniono 38,69% ryzyko) = 123 przedsiębiorstwa .
26.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO008 Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji z 15 718 252,72 euro na 14 616 645,21 euro .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika wynika z propozycji realokacji środków z cs 1 (i) Działanie 1.2 na cs 1 (ii) Działanie 2.4, co jest zgodne z zaleceniami dla Polski zawartymi w dokumencie pn. Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski, gdzie wprost wskazano: „Polska pozostaje w tyle, jeśli chodzi o cyfryzację przedsiębiorstw. (...) Chcąc zwiększyć potencjał wzrostu swojej gospodarki i pobudzić inwestycje prywatne, Polska powinna ułatwiać dostęp do zaawansowanych technologii, zwłaszcza dla MŚP”. W sformułowanych w dokumencie zaleceniach wskazano na konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw. W związku z przesunięciem kwoty 9 292 657, 80 euro na cyfryzację przedsiębiorstw, alokacja na wskaźnik RCO008 spada z 75,71% alokacji ogółem na cs 1 (i) wynoszącej 97 487 686,68 EUR na 74,63% alokacji ogółem na cs 1 (i) wynoszącej 88 195 028,88 EUR alokacji ogółem). Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 97 487 686,68 EUR, - alokacja po zmniejszeniu = 88 195 028,88 EUR, - średni udział % w wydatkach kwalifikowalnych wyposażenia badawczego wynosi odpowiednio dla: ośrodków badawczych - 75% oraz przedsiębiorstw - 19,70%, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działal 1.1, 1.2, 1.3 RPOWL 2014-2020 na poziomie 48,83% (30% wzrost cen wyposażenia oraz 18,83% rozwiązane umowy). RCO008=([12 491 242,87 EUR (alokacja CS1(ii))*10,57%(udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(ii))*75%(średni udział % dla ośrodków badawczych) + (75 703 786,01 EUR (alokacja CS1(i))*64,06%(udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(ii))*19,70% (średni udział % dla przedsiębiorstw))]*51,17% (uwzględniono 48,83% ryzyko) = 14 616 645,21 euro .
27.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO010 Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi z 45 na 67 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika wynika RCO010 wynika bezpośrednio ze zwiększenia wartości wskaźnika RCO001. Wyliczenia RCO010 = RCO001 (123 przedsiębiorstwa)*54% (historyczny średni udział przedsiębiorstw współpracujących z organizacjami badawczymi w ramach projektów B+R) = 67 przedsiębiorstw
28.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO006 Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych z 69 EPC/rok euro na 57 EPC/rok .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.1 Regionalna infrastruktura badawczo-rozwojowa, 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw. Wskaźnik RCO006 Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych dotyczy liczby naukowców korzystających bezpośrednio w swojej działalności z obiektu badawczego lub sprzętu, na który przyznawane jest wsparcie. Wskaźnik jest mierzony pod względem rocznych ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC), obliczanych zgodnie z metodyką podaną w Podręczniku Frascati OECD 2015. Będzie on realizowany na podstawie godzin pracy faktycznie poświęconych na badania i rozwój w ciągu roku kalendarzowego podzielony przez całkowitą liczbę godzin umownie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę. Mając na uwadze wskazaną powyżej definicję wskaźnika Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych należy uznać, iż przyjęte na podstawie perspektywy 2014-2020 w LWK pierwotne założenia wartości wskaźnika na poziomie 69 EPC/rok założenia są nieadekwatne do możliwości Beneficjentów realizujących projekty w ramach FEL 2021-2027, gdyż wskaźnik ten dotyczy liczby etatów, a nie osób objętych wsparciem. Stąd wynika propozycja zmniejszenia wartości wskaźnika RCO006 Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych. Skorygowano założenie dotyczące infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach, które dotyczy wymiaru czasu pracy. Pierwotnie zakładano, iż 1 naukowiec będzie pracował w wymiarze 1 EPC. Proponujemy przyjęcie założenia, iż 1 naukowiec będzie pracował w wymiarze 0,5 EPC, to znaczy 2 naukowców będzie pracowało na 1 EPC. Zmiana założeń wynika z przyjętej praktyki przez Beneficjentów w realizowanych obecnie projektach w ramach Działania 1.2. Nie możemy wymagać od przedsiębiorców zatrudniania naukowców na pełny etat, gdyż ta grupa zawodowa funkcjonuje w specyficznych warunkach, tj. pracuje na różnych uczelniach bądź instytutach badawczych, co warunkuje ich rozwój zawodowy (tj. kolejne stopnie i tytuły naukowe). Wyliczenia RCO006 = wskaźnik osiągnięty przez LAWp+ wskaźnik osiągnięty przez DW EFRR Wskaźnik osiągany przez LAWp: RCO001 (123 przedsiębiorstwa)*27%(udział projektów realizujących wskaźnik RCO006) *(2/liczba naukowców)*0,5 EPC) Wskaźnik osiągany przez DW EFRR: liczba projektów organizacji badawczych*(6/liczba naukowców)*1 EPC)*80% (20% ryzyko rozwiązanych umów) Wartość ogółem: 123*27%*1 + 5*6*80% = 33 EPC + 24 EPC = 57 EPC/rok .
29.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO007 Liczba realizowanych projektów B+R z 38 na 57 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw. Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika wynika PLRO007 wynika bezpośrednio ze zwiększenia wartości wskaźnika RCO001. Wyliczenia PLRO007 = RCO001 (123 przedsiębiorstwa) *46% (udział typów wsparcia, które zostaną zrealizowane przez przedsiębiorców w ramach cs 1(i))= 57 projektów B+R
30.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 19 714 153,17 euro na 28 971 249,63 euro .	Wskaźnik realizowany w ramach Działal: 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw, 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw, 1.4 Transfer technologii i komercjalizacja badań, 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika wynika ze zwiększenie alokacji na wskaźnik RCR002 z 55,86% na 89,44 alokacji ogółem cs 1 (i) dzięki rezygnacji z realizacji projektu Green Human Space którego alokacja nie była ujęta w szacowaniu wartości docelowej wskaźnika. Dodatkowo w wyliczeniach uwzględniono realokację środków wkładu UE z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw w wysokości 7 911 000,00 EUR na Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 71 923 920,79 EUR, - alokacja po zwiększeniu = 105 696 950,06 EUR, - średni poziom dofinansowania = 66,23%, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działal 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 3,7 RPO WL 2014-2020 na poziomie 18,83% (rozwiązane umowy). RCR002=(105 696 950,06 EUR(alokacja CS1(ii))*89,44%(udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(ii))*100%-66,23%(średnie dofinansowanie)) *81,17% (uwzględniono 18,83% ryzyko) = 28 971 249,63 euro .
31.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe z 41 na 61 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 1.3 Badania i innowacje w sektorze przedsiębiorstw. Zwiększenie wartości docelowej wskaźnika RCR003 wynika bezpośrednio ze zwiększenia wartości wskaźnika RCO001. Wyliczenia RCR003 = RCO001 (123 przedsiębiorstwa)*49,38% (udział typów wsparcia, które zostaną zrealizowane przez przedsiębiorców w ramach 1(i))= 61 MŚP

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
32.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	finanse	tak	Realokacja środków (zmniejszenie) w wysokości 7 911 000,00 EUR z Działania 1.2 <i>Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw (CS 1i)</i> do Działania 2.4 <i>Cyfryzacja lubelskich MŚP (CS 1ii)</i> . Realokacja środków (zmniejszenie) w wysokości 1 089 000,00 EUR z Działania 1.5 <i>Specjalizacja gospodarki regionalnej (CS 1i)</i> do Działania 2.4 <i>Cyfryzacja lubelskich MŚP (CS 1ii)</i> .	Zmniejszenie alokacji na CS 1i. Proponuje się realokację środków w łącznej wysokości 9 000 000,00 EUR z CS 1 (i) na Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP w ramach CS 1 (ii). Alokacja na CS 1 (i) wynosi obecnie 109 449 919,00 EUR. Założono realokację środków w wysokości: - 7 911 000,00 EUR z Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw – łączna alokacja zaplanowana na typ projektu wsparcie infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach (w tym usługi szkoleniowe w zakresie wykorzystania nabytej infrastruktury) realizowany w ramach CS 1 (i) Działanie 1.2 wynosi 26 545 730,00 EUR. W Działaniu 1.2 ogłoszono dotychczas jeden nabór nr FELU.01.02-IP.01-001/23. W ramach przedmiotowego naboru złożono 34 wnioski o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia 67 166 305,36 PLN. Wysokość alokacji przeznaczonej na nabór wynosiła 72 988 178,74 PLN (16 545 730,00 EUR). Podpisano 21 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 36 443 204,42 PLN. Aktualnie 2 umowy w ramach Działania 1.2 zostały rozwiązane, obowiązujące umowy to 19 na łączną kwotę dofinansowania 34 737 095,99 PLN. Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie, jak i wartość podpisanych umów nie wyczerpała więc dostępnej w naborze alokacji, mimo szeroko prowadzonych działań informacyjno – promocyjnych w zakresie naboru z ww. Działania. Zgodnie z Harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie dla programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 ogłoszono drugi nabór w grudniu 2024 r., w którym zaplanowano alokację w wysokości 10 000 000,00 EUR. W ramach przedmiotowego Działania, w związku z rezygnacją Powiatu Lubelskiego, nie będzie realizowany projekt pn. Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii, który miał obejmować znaczną część alokacji. Mając na uwadze powyższe, w tym niskie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców, proponuje się realokację wolnych środków pozostających na Działaniu 1.2 w wysokości 7 911 000, 00 EUR na CS 1 (ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. - 1 089 000,00 EUR z Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej – zgodnie z pierwotnymi założeniami celem Działania 1.5 było pobudzenie aktywności i współpracy przedsiębiorstw i jednostek naukowych w zakresie działalności B+R+I, w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu zidentyfikowanych w ramach PPO, poprzez tworzenie i rozwój regionalnych i ponadregionalnych agend badawczo-wdrożeniowych. Zaplanowane działanie służyć miało wzmocnieniu procesu diagnozowania potencjału wdrożeniowego badań naukowych prowadzonych w regionie oraz potrzeb rynkowych (zapotrzebowania na nowe produkty i usługi) i było ściśle powiązane z realizacją projektu Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii. Mając na uwadze rezygnację Powiatu Lubelskiego z realizacji przedsięwzięcia pn. Green Human Space – Międzynarodowe Centrum Rozwoju i Transferu Zielonych Technologii, a także fakt, że zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie agend badawczych realizowane jest z poziomu krajowego, natomiast na poziomie regionalnym realizacja agend badawczych możliwa jest tylko we współpracy z poziomem krajowym w ramach wspólnych przedsięwzięć, proponuje się usunięcie przedmiotowego Działania z programu FEL 2021-2027 i realokację środków pozostających na Działaniu na CS 1 (ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP.
33.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 – Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 001 o kwotę 791 100 EUR z 9 684 697 EUR na 8 893 597 EUR 002 o kwotę 791 100 EUR z 14 867 240 EUR na 14 076 140 EUR 003 o kwotę 791 100 EUR z 6 421 014 EUR na 5 629 914 EUR 004 o kwotę 4 588 380 EUR z 24 987 287 EUR na 20 398 907 EUR 005 o kwotę 316 440 EUR z 6 828 919 EUR na 6 512 479 EUR 006 o kwotę 316 440 EUR z 12 203 134 EUR na 11 886 694 EUR 007 o kwotę 316 440 EUR z 4 504 872 EUR na 4 188 432 EUR 010 o kwotę 50 000 EUR z 8 191 595 EUR na 8 141 595 EUR 011 o kwotę 50 000 EUR z 4 462 399 EUR na 4 412 399 EUR 023 o kwotę 892 980 EUR z 892 980 EUR na 0 EUR 029 o kwotę 58 900 EUR z 666 360 EUR na 607 460 EUR 030 o kwotę 37 120 EUR z 272 939 EUR na 235 819 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków z CS 1(i): Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej. Usunięcie KI 023 wynika z rezygnacji z zakresu wsparcia realizowanego w Działaniu 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej.
34.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 109 449 919 EUR na 100 449 919 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków z CS 1(i): Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej.
35.	EFRR.CP1.I	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 109 449 919 EUR na 100 449 919 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków z CS 1(i): Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej.
36.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 109 449 919 EUR na 100 449 919 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków z CS 1(i): Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej.
37.	EFRR.CP1.I	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	Inne	tak	Zmniejszenie alokacji na wydatki na rzecz osiągnięcia celów klimatycznych o kwotę 73 748 EUR z 611 537 556 EUR na kwotę 611 463 808 EUR.	Jest to konsekwencją realokacji środków z Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej (pochodzących z obniżenia KI 29 (posiadającej 100% wartość markera klimatycznego) o kwotę 58 900 EUR oraz obniżenia KI 30 (posiadającej 40% wartość markera klimatycznego) o kwotę 37 120 EUR do Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP (KI posiadające 0% wartości markera klimatycznego).
38.	EFRR.CP1.IV	FELU.01 Badania naukowe i innowacje	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów usunięcie nieadekwatnych do planowanych działań zapisów. Przed zmianą: "[...] a) Wspierania nowych kompetencji i umiejętności pracowników MŚP oraz jednostek badawczych, jak również o środków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz w celu zwiększenia innowacyjności gospodarki (m.in. w zakresie cyfryzacji i zastosowania rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0 oraz GOZ);[...]" Po zamianie: "[...] a) Wspierania nowych kompetencji i umiejętności pracowników MŚP oraz ośrodków innowacji i inkubatorów przedsiębiorczości w obszarach inteligentnych specjalizacji oraz w celu zwiększenia innowacyjności gospodarki (m.in. w zakresie cyfryzacji i zastosowania rozwiązań z zakresu Przemysłu 4.0 oraz GOZ);[...]"	Propozycja usunięcia zapisów. W Działaniu 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji, w ramach typu projektów z lit. a) zaplanowano wsparcie kompetencji i umiejętności kadry IOB, która będzie świadczyć usługi skierowane do MŚP, stąd proponujemy usunąć zapisy nieadekwatne do zakresu interwencji. W typie projektów określonych w lit. a) Działania 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji wsparcie kompetencji dotyczy wyłącznie pracowników i kadry instytucji otoczenia biznesu. Jednostki badawcze występują wyłącznie w typie projektów w lit. b) Działania 1.6 Wsparcie regionalnych ekosystemów innowacji jako podmioty mogące brać udział w procesach sieciowania. W związku z tym proponuje się korektę typu projektu, aby nie wprowadzała w błąd w zakresie podmiotów, mogących być beneficjentami w danym typie projektu.
39.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Katalog beneficjentów: Usunięcie słowa "lecznicze" z nazwy beneficjenta: "podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i MŚP"	Korekta techniczna - wprowadzenie właściwej nazwy podmiotu (Działanie 2.3 Cyfrowe Lubelskie w ochronie zdrowia).
40.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	zakres wsparcia	nie	Interwencja w ramach Funduszy/Katalog beneficjentów Aktualizacja publikatora do Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej wskazanej w odnośniku do beneficjenta będącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą. Przed zmianą: W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2020 poz.295 z późn. zm.) Po zmianie: W rozumieniu Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2024 poz.799)	Aktualizacja publikatora dokumentu (Działanie 2.3 Cyfrowe Lubelskie w ochronie zdrowia).
41.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 60 na 78 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Propozycja zwiększenia wartości wskaźnika wynika z proponowanej realokacji kwoty 9 000 000,00 EUR wkładu UE z cs 1(i) Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej na cs 1(ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP, która jest zgodna z zaleceniami dla Polski zawartymi w dokumencie pn. Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski, gdzie wprost wskazano: „Polska pozostaje w tyle, jeśli chodzi o cyfryzację przedsiębiorstw. (...) Chcąc zwiększyć potencjał wzrostu swojej gospodarki i pobudzić inwestycje prywatne, Polska powinna ułatwiać dostęp do zaawansowanych technologii, zwłaszcza dla MŚP”. W sformułowanych w dokumencie zalecaniach wskazano na konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw. Ponadto, zaktualizowano wartość kosztu jednostkowego, który pierwotnie był użyty w Metodocy szacowania wskaźników EFRR w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 11 469 631,76 EUR, - alokacja po realokacji= 22 063 637,65 EUR, - koszt pierwotny = 100 050,22 EUR, - koszt po aktualizacji = 146 856,08 EUR, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działłań 3.5,3.7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%). RCO001 = [22 063 637,65 EUR (alokacja CS1(ii))*22,68% (udział alokacji na wskaźnik w ogólnej alokacji na 1(ii)/146 856,08 EUR (zaktualizowany koszt jednostkowy)]*52% (uwzględniono 48% ryzyko) =78 przedsiębiorstw.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
42.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO002Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 60 na 78 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Propozycja zwiększenie wartości wskaźnika wynika z proponowanej realokacji środków 9 000 000,00 EUR wkładu UE z cs 1(i) Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej na cs 1(ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP, która jest zgodna z zaleceniami dla Polski zawartymi w dokumencie pn. Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski, gdzie wprost wskazano: „Polska pozostaje w tyle, jeśli chodzi o cyfryzację przedsiębiorstw. (...) Chcąc zwiększyć potencjał wzrostu swojej gospodarki i pobudzić inwestycje prywatne, Polska powinna ułatwiać dostęp do zaawansowanych technologii, zwłaszcza dla MŚP”. W sformułowanych w dokumencie zalecaniach wskazano na konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw. Ponadto, zaktualizowano wartość kosztu jednostkowego, który pierwotnie był użyty w Metodycie szacowania wskaźników EFRR w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wyliczenia: - alokacja pierwotna na wskaźnik = 11 469 631,76 EUR, - alokacja po realokacji= 22 063 637,65 EUR, - koszt pierwotny = 100 050,22 EUR, - koszt po aktualizacji = 146 856,08 EUR, - założenia przyjęte w Metodycie: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działłań 3.5,3,7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%). RCO002 = [(22 063 637,65 EUR(alkokacja CS1(ii)))*22,68%](udział alokacji na wskaźnik w ogólnie alokacji na 1(ii)/146 856,08 EUR(zaktualizowany koszt jednostkowy))*(uwzględniono ryzyko 48%)) =78
43.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 946 245 euro na 1 820 250 euro .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP. Wartość wskaźnik uległa zwiększeniu w wyniku propozycji realokacji środków z cs 1(i) Działanie 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw i 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej na cs 1(ii) Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP, która jest zgodna z zaleceniami dla Polski zawartymi w dokumencie pn. Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski, gdzie wprost wskazano: „Polska pozostaje w tyle, jeśli chodzi o cyfryzację przedsiębiorstw. (...) Chcąc zwiększyć potencjał wzrostu swojej gospodarki i pobudzić inwestycje prywatne, Polska powinna ułatwiać dostęp do zaawansowanych technologii, zwłaszcza dla MŚP”. W sformułowanych w dokumencie zalecaniach wskazano na konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw. Wyliczenia: - alokacja ogółem pierwotna na wskaźnik = 11 469 631,76 EUR, - alokacja ogółem po realokacji= 22 063 637,65 EUR, - poziom dofinansowania na poziomie 85%, - założenia przyjęte w Metodycie: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 45% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen 20%). RCR002 = [(22 063 637,65 EUR(alkokacja CS1(ii)))*22,68%](100%-85%)[poziom dofinansowania]]*(uwzględniono ryzyko 45%) = [(22 063 637,65 EUR*(100%-85%))*(100%-45%) = 1 820 250 euro
44.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	finanse	tak	Realokacja środków (zwiększenie) w wysokości 9 000 000,00 EUR do Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP (CS 1i) z Działania 1.2 <i>Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw (CS 1i)</i> oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej (CS 1i).	Wsparcie projektów z zakresu transformacji cyfrowej jest zgodne z zaleceniami dla Polski zawartymi w dokumencie pn. Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski, gdzie wprost wskazano: „Polska pozostaje w tyle, jeśli chodzi o cyfryzację przedsiębiorstw. (...) Chcąc zwiększyć potencjał wzrostu swojej gospodarki i pobudzić inwestycje prywatne, Polska powinna ułatwiać dostęp do zaawansowanych technologii, zwłaszcza dla MŚP”. W sformułowanych w dokumencie zalecaniach wskazano na konieczność podjęcia w latach 2024 i 2025 działań mających na celu wspieranie inwestycji prywatnych przez propagowanie cyfryzacji przedsiębiorstw. W regionie utrzymuje się niski poziom kompetencji cyfrowych w przedsiębiorstwach, co znajduje wyraz w niedostatecznym wykorzystaniu możliwości, jakie oferują technologie cyfrowe. Mimo dotychczasowych postępów poziom cyfryzacji przedsiębiorstw nadal jest niewystarczający. Zgodnie ze sprawozdaniem Krajowym 2024 – Polska załącznik 10 „Odsetek MŚP o co najmniej podstawowym poziomie wykorzystania technologii cyfrowych (50 %) jest znacznie niższy niż średnia unijna (58 %). Wykorzystanie zaawansowanych technologii cyfrowych (52 %) jest również poniżej średniej unijnej w odniesieniu do rozwiązań w zakresie analityki danych, chmury obliczeniowej i sztucznej inteligencji (55 %).”. Według danych z 2021 r. jedynie 68,9% przedsiębiorstw z terenu lubelskiego posiadało własną stronę internetową, podczas gdy w Polsce – 71,4%. Strona internetowa najczęściej służyła przedsiębiorstwom do prezentacji produktów, towarów lub usług oraz cenników – 66,3% (w kraju – 66,8%). Jednocześnie odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe w 2021 r. w województwie lubelskim wyniósł 14,6% (w kraju 17,0%). W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 4,1 p. proc. (w kraju spadek o 0,9 p. proc.). Zgodnie z dokumentem Sprawozdanie krajowe 2024 - Polska „zaledwie 18 % przedsiębiorstw zapewnia swoim pracownikom specjalne szkolenia w zakresie ICT. Mała skłonność kierownictwa do inwestowania w szkolenia dla pracowników skutkuje niskim poziomem umiejętności cyfrowych (14). W 2023 r. przynajmniej podstawowe umiejętności cyfrowe posiadało 44,3 % osób w wieku 16–74 l. (w porównaniu z 56 % w UE).” Wychodząc naprzeciw ww. oczekiwaniom w ramach Działania 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP uwzględniono wsparcie w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych kadry przedsiębiorstw jako dodatkowy element projektów. Ponadto uzasadnieniem dla realokacji powyższych środków w wysokości 9 000 000,00 EUR na Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP są również bardzo duże potrzeby przedsiębiorców, a co za tym idzie olbrzymie zainteresowanie realizacją projektów w zakresie transformacji cyfrowej. W Działaniu 2.4 ogłoszono dotychczas jeden nabór nr FELU.02.04-IP.01-001/23. W ramach przedmiotowego naboru złożono 163 wnioski o dofinansowanie na wartość wnioskowanego wsparcia 82 942 124,94 PLN. Wysokość alokacji przeznaczanej na nabór wynosiła 22 056 500,00 PLN (5 000 000,00 EUR). Z uwagi na brak wolnych środków w Działaniu 2.4 pierwotnie wybrano do dofinansowania tylko 30 projektów na łączną kwotę dofinansowania 17 001 528,11 PLN. W wyniku pojawienia się wolnych środków do dofinansowania zostały wybrane kolejne projekty na łączną kwotę dofinansowania 19 917 632,22 PLN. Aktualnie podpisano 37 umów na łączną kwotę dofinansowania 19 917 632,22 PLN. Na liście projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, jednak kwota alokacji przeznaczona na nabór nie pozwala na wybranie ich do dofinansowania pozostaje 36 projektów o łącznej kwocie dofinansowanie 15 790 539,71 PLN. Opisana realokacja środków umożliwi w perspektywie finansowej 2021-2027 ogłoszenie jeszcze co najmniej jednego naboru w ramach Działania 2.4, co biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny rozwiązań cyfrowych, wydaje się optymalnym i celowym rozwiązaniem.
45.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zwiększenie alokacji na poniższej kategorii: 013 z kwoty 9 750 000 EUR na kwotę 18 750 000 EUR 016 z kwoty 47 347 570 EUR na kwotę 47 350 327 EUR 019 z kwoty 12 756 030 EUR na kwotę 13 427 400 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków: z Priorytetu 1 (CS 1(i) - Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej) na Priorytet 2 (CS 1(ii) - Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP) oraz wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.) - realokacja w ramach Priorytetu 2 z CS 1 (iii) - Działania 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych na CS 1(iii) - Działanie 2.1 Cyfrowe Lubelskie.
46.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania - zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 73 690 000 EUR na 83 364 127 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków: z Priorytetu 1 (CS 1(i) - Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej) na Priorytet 2 (CS 1(ii) - Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP) oraz wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.) - realokacja w ramach Priorytetu 2 z CS 1 (iii) - Działania 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych na CS 1(iii) - Działanie 2.1 Cyfrowe Lubelskie.
47.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 62 432 500 EUR na 72 106 627 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków: z Priorytetu 1 (CS 1(i) - Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej) na Priorytet 2 (CS 1(ii) - Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP) oraz wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.) - realokacja w ramach Priorytetu 2 z CS 1 (iii) - Działania 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych na CS 1(iii) - Działanie 2.1 Cyfrowe Lubelskie.
48.	EFRR.CP1.II	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 73 690 000 EUR na 83 364 127 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków: z Priorytetu 1 (CS 1(i) - Działania 1.2 Infrastruktura wspomagająca rozwój technologiczny przedsiębiorstw oraz Działania 1.5 Specjalizacja gospodarki regionalnej) na Priorytet 2 (CS 1(ii) - Działanie 2.4 Cyfryzacja lubelskich MŚP) oraz wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.) - realokacja w ramach Priorytetu 2 z CS 1 (iii) - Działania 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych na CS 1(iii) - Działanie 2.1 Cyfrowe Lubelskie.
49.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	zakres wsparcia	tak	Interwencja w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów: Doprecyzowanie zapisu odnoszącego się do typu projektu. Przed zmianą: " [...] - zapewnienie szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług prorozwojowych dla MŚP prowadzących do zwiększenia ich konkurencyjności, produktywności, innowacyjnego rozwoju przy wykorzystaniu potencjału IOB/ośrodków innowacji/klastrow, z uwzględnieniem dostępności odpowiedniej oferty usług, w tym dla przedsiębiorców mających siedzibę poza dużymi ośrodkami miejskimi; [...]" Po zmianie: "[...] - zapewnienie szerokiego wachlarza wysokiej jakości usług innowacyjnych dla MŚP prowadzących do zwiększenia ich konkurencyjności, produktywności, innowacyjnego rozwoju przy wykorzystaniu potencjału ośrodków innowacji, z uwzględnieniem dostępności odpowiedniej oferty usług, w tym dla przedsiębiorców mających siedzibę poza dużymi ośrodkami miejskimi; [...]"	W ramach tego typu projektu w Działaniu 2.5 Usługi dla MŚP, w związku z brakiem regionalnego systemu akredytacji instytucji prorozwojowych, usługi będą mogły świadczyć wyłącznie akredytowane na poziomie kraju OI, stąd zasadne jest usunięcie zapisu wskazującego, że usługi będą mogły być świadczone przez klastry. Dodatkowo z uwagi na fakt, że krajowa akredytacja indywidualna nie będzie dotyczyć usług prorozwojowych, a jedynie usług proinnowacyjnych zasadne jest doprecyzowanie powyższego. Z uwagi że sformułowania użyte w typie projektu w ramach Działania 2.5 Usługi dla MŚP są nieadekwatne do zakresu interwencji zostały one skorygowane.
50.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO001Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) z 1 070 na 1 115 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania: 2.5 Usługi dla MŚP, 2.6 Inwestycje rozwojowe w MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z korekty pierwotnych założeń w Metodycie które oparte były na wyższej wartości projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III. W pierwotnym kontrakcie programowym wartość projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III określono na kwotę dofinansowania 15 500 000,00 EUR (wartość całkowita: 18 230 000,00 EUR), jednak ostatecznie wniosek o dofinansowanie został złożony na kwotę dofinansowania 10 000 000,00 EUR (wartość całkowita: 11 764 706,00 EUR). Reszta środków pozostała na Działaniu 2.7 (tryb konkurencyjny). Dodatkowo dokonano aktualizacji kosztu jednostkowego dla typu projektów odnoszącego się do promocji MŚP (tryb konkurencyjny) opierając nowe wyliczenia na dwóch rozstrzygniętych naborach w ramach Działania 2.7 FEL 2021-2027. Przyjęty pierwotnie koszt historyczny, oparty na jednym przeprowadzonym w 2019 r. naborze z Działania 3.9 RPO WL jest nieadekwatny do obecnych warunków rynkowych. Ponadto zaktualizowano alokację na CS 1(iii) uwzględniając wcześniejsze przesunięcia w Priorytecie II. Wyliczenia: - alokacja pierwotna: 5 855 383,53 EUR, - alokacja zaktualizowana: 12 320 677,53 EUR, zwiększenie alokacji na typ projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 2,33% na 7,84% alokacji 1(iii), - zaktualizowanie kosztu jednostkowego dla typu projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 29 900,44 EUR na 48 077,77 - założenia przyjęte w Metodycie: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działłań 3.5,3,7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%). RCO002=([alokacja CS1(iii)))*3,3%/39 025,77 EUR)+(alokacja CS1(iii))*(8,55%/48 077,77 EUR)]*(100%-48%) = [3 443 967,24 EUR/39 025,77 EUR + 8 084 506,41 EUR*7,84%/48 077,77 EUR)]*(100%-48%)= 133 przedsiębiorstw. RCO001 =RCO002 (133 przedsiębiorstwa wsparte w formie dotacji) + RCO003 (210 przedsiębiorstw wspartych w formie instrumentu finansowego)+ RCO004 (772 przedsiębiorstwa wsparte w formie niefinansowej) = 133 + 210 + 772 = 1 115 przedsiębiorstw

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
51.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO002Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji z 88 na 133 .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania: 2.5 Usługi dla MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z korekty pierwotnych założeń w Metodocy które oparte były na wyższej wartości projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III. W pierwotnym kontrakcie programowym wartość projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III określono na kwotę dofinansowania 15 500 000,00 EUR (wartość całkowita: 18 230 000,00 EUR), jednak ostatecznie wniosek o dofinansowanie został złożony na kwotę dofinansowania 10 000 000,00 EUR (wartość całkowita: 11 764 706,00 EUR). Reszta środków pozostała na Działaniu 2.7 (tryb konkurencyjny). Dodatkowo dokonano aktualizacji kosztu jednostkowego dla typu projektów odnoszącego się do promocji MŚP (tryb konkurencyjny) opierając nowe wyliczenia na dwóch rozstrzygniętych naborach w ramach Działania 2.7 FEL 2021-2027. Przyjęty pierwotnie koszt historyczny dotyczący, oparty na jednym przeprowadzonym w 2019 r. naborze z Działania 3.9 RPO WL jest nieadekwatny do obecnych warunków rynkowych. Ponadto zaktualizowano alokację na CS 1(iii) uwzględniając wcześniejsze przesunięcia w Priorytecie II. Wyliczenia: - alokacja pierwotna: 5 855 383,53 EUR, - alokacja zaktualizowana: 8 084 506,41 EUR, zwiększenie alokacji na typ projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 2,33% na 7,84% alokacji 1(iii), - zaktualizowanie kosztu jednostkowego dla typu projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 29 900,44 EUR na 48 077,77, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działan 3.5,3,7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%). RCO002=[3 443 967,24(alokacja CS1(iii))*3,3%/39 025,77 EUR(koszt jednostkowy dla typu projektu dot. wsparcia prorozwojowych usług dla przedsiębiorców)+(8 084 506,41 EUR alokacja CS1(iii))]*7,84%/48 077,77 EUR (zaktualizowanie kosztu jednostkowego dla typu projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji)]*(uwzględniono ryzyko 48%) = [3 443 967,24 EUR/39 025,77 EUR + 8 084 506,41 EUR/48 077,77 EUR]]*(100%-48%)= 133 przedsiębiorstw.
52.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) z 6 539 353 euro na 7 007 094 euro .	Wskaźnik realizowany w ramach Działan: 2.5 Usługi dla MŚP, 2.6 Inwestycje rozwojowe w MŚP, 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z korekty pierwotnych założeń w Metodocy które oparte były na wyższej wartości projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III. W pierwotnym kontrakcie programowym wartość projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III określono na kwotę dofinansowania 15 500 000,00 EUR (wartość całkowita: 18 230 000,00 EUR), jednak ostatecznie wniosek o dofinansowanie został złożony na kwotę dofinansowania 10 000 000,00 EUR (wartość całkowita: 11 764 706,00 EUR). Reszta środków pozostała na Działaniu 2.7 (tryb konkurencyjny). Dodatkowo dokonano aktualizacji kosztu jednostkowego dla typu projektów odnoszącego się do promocji MŚP (tryb konkurencyjny) opierając nowe wyliczenia na dwóch rozstrzygniętych naborach w ramach Działania 2.7 FEL 2021-2027. Wyliczenia: - alokacja pierwotna: 79 264 889,41 EUR, - alokacja zaktualizowana: 84 934 470,12 EUR, - poziom dofinansowania na poziomie 85%, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działan 3.5,3,7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%). RCR002 = [(84 934 470,12 EUR(alokacja CS1(iii))^{82,37%})*(15%)(poziom wkładu własnego - inwestycji prywatnej)]*(uwzględniono ryzyko 45%) = 7 007 094 euro
53.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki z 289 szt. na 307 szt.	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 2.7 Lubelskie MŚP na rynkach zagranicznych. Zwiększenie wartości wskaźnika wynika z korekty pierwotnych założeń w Metodocy, które oparte były na wyższej wartości projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III. W pierwotnym kontrakcie programowym wartość projektu Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III określono na kwotę dofinansowania 15 500 000,00 EUR (wartość całkowita: 18 230 000,00 EUR), jednak ostatecznie wniosek o dofinansowanie został złożony na kwotę dofinansowania 10 000 000,00 EUR (wartość całkowita: 11 764 706,00 EUR). Reszta środków pozostała na Działaniu 2.7 (tryb konkurencyjny). Dodatkowo dokonano aktualizacji kosztu jednostkowego dla typu projektów odnoszącego się do promocji MŚP (tryb konkurencyjny) opierając nowe wyliczenia na dwóch rozstrzygniętych naborach w ramach Działania 2.7 FEL 2021-2027. Przyjęty pierwotnie koszt historyczny, oparty na jednym przeprowadzonym w 2019 r. naborze z Działania 3.9 RPO WL jest nieadekwatny do obecnych warunków rynkowych. Ponadto zaktualizowano alokację na CS 1(iii) uwzględniając wcześniejsze przesunięcia w Priorytecie II. - zwiększenie alokacji na dotację na typ projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 2,33% na 7,84% alokacji 1(iii), - zaktualizowanie kosztu jednostkowego dla dotacji dla typu projektu: dot. kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacji z 29 900,44 EUR na 48 077,77 EUR w oparciu o dane z rozstrzygniętych naborów w ramach Działania 2.7 FEL 2021-2027, - Marketing Gospodarczy Województwa Lubelskiego III = 757 przedsiębiorstw, - założenia przyjęte w Metodocy: ryzyko niezrealizowania wskaźnika na podstawie danych historycznych z Działan 3.5,3,7,3.9 RPO WL 2014-2020 na poziomie 48% (ryzyko niezrealizowania wskaźnika dla dotacji na poziomie 48% (rozwiązane umowy – 25%, wzrost cen – 20%, dublowanie przedsiębiorstw – 3%), - założenie dla projektu kontraktowego przyjęto założenie ryzyko dublowania na poziomie 10%, oraz że przynajmniej 40% przedsiębiorstw wejdzie na nowy rynek zagraniczny. Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki = [8 085 506,41 EUR(alokacja CS1(iii))*7,84%]/48 077,77 EUR(zaktualizowany koszt jednostkowy)]*(uwzględniono ryzyko 48%)+757*(uwzględniono ryzyko dublowania przedsiębiorstw 10%)]*40%[(przedsiębiorstwa, które wejdą na nowe rynki) = [(8 084 506,41 EUR/48 077,77 EUR)*(100%-48%)+ 757*0,9]*40% = 307 przedsiębiorstw.
54.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższej kategorii: 021 o kwotę 674 127 EUR z 17 550 000 EUR na 16 875 873 EUR	Skorygowano wartość alokacji - dostosowanie do wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.).
55.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na KI 01 z 30 795 000 EUR na 30 120 873 EUR	Skorygowano wartość alokacji w części dotacyjnej - dostosowanie do wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.).
56.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii 33 z 88 320 000 EUR na 87 645 873 EUR	Skorygowano wartość alokacji - dostosowanie do wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.).
57.	EFRR.CP1.III	FELU.02 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 88 320 000 EUR na 87 645 873 EUR	Skorygowano wartość alokacji - dostosowanie do wcześniejszego przesunięcia w SZOP FEL 2021-2027 (w ramach aktualizacji w dniu 13 lutego 2024 r.).
58.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO024Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych z 3 204 353 euro na 557 294 euro . Zmiana wartości docelowej (2024) wskaźnika RCO024Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych z 1 602 176 euro na 557 294 euro .	Wskaźnik realizowany w ramach Działan: 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne, 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Biorąc pod uwagę nasycenie rynku dzięki realizacji projektu pn. „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych” realizowanego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie który swoim zakresem obejmuje jednostki Powiatowe i Miejskie PSP, a także OSP KSRG oraz projektem złożonym w ramach zakończonego naboru konkurencyjnego zaproponowano zmniejszenie alokacji na typ projektu Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, a tym samym zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika RCO024. Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z proponowanej realokacji środków realokacji środków z Działania 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne w ramach cs 2(iv) na Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej budynków w ramach cs 2(i) w wysokości 9 338 000,00 EUR alokacji UE. Przedmiotowy kierunek realokacji zgodny jest z Zaleceniami Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. Zgodnie z zaleceniem 4, zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. zaleceniach, konieczne są ukierunkowane wysiłki na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla z budynków, ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej i dekarbonizację systemów ciepłowniczych. W celu zachowania logiki wyliczeń wskaźników wartość pośrednia (2024) została zmniejszona do wartości 557 294 euro. Wyliczenia: - alokacja pierwotna = wartość wskaźnika: 3 204 352,94 EUR, - zaktualizowana alokacja= wartość wskaźnika: 557 294 EUR .

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
59.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	finanse	tak	Realokacja środków (zmniejszenie) w wysokości 9 338 000,00 EUR z Działania 3.1 <i>Bezpieczeństwo ekologiczne</i> (CS 2iv) do Działania 4.1 <i>Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach</i> (CS 2i).	W ramach Działania 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne programu FEL 2021-2027 został ogłoszony 1 nabór konkursyjny i 1 nabór niekonkursyjny. W ramach naboru niekonkursyjnego skierowanego na wsparcie projektu wpisującego się w typ projektu 1. Rozwój potencjału służb publicznych poprzez wyposażenie w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zdarzeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych oraz 2. Rozwój systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego została podpisana 1 umowa o dofinansowanie projektu pn. „Dostosowanie Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na terenie województwa lubelskiego do zmian klimatycznych, zmian w środowisku naturalnym oraz zagrożeń cywilizacyjnych” realizowanego przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 107 477 640,00 PLN. Przedmiotowy projekt został wybrany do dofinansowania w trybie niekonkursyjnym jako przedsięwzięcie mające strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju województwa lubelskiego wyłonione w procedurze identyfikacji przedsięwzięć do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego, umieszczone w Wykazie przedsięwzięć priorytetowych finansowanych w ramach Programu Regionalnego. Planowym Załącznik nr 10 do Kontraktu Programowego. Projekt polega na dostosowaniu jednostki Straży Pożarnej w niebiegłym sprzęt i urządzenia, które stanowi będą uzupełnienie istniejących zasobów lub zastąpią sprzęt, który z uwagi na wysoki poziom eksploatacyjności przeznaczony jest do wycofania. Projekt swoim zakresem obejmuje jednostki Powiatowe i Miejskie PSP, a także OSP KSRG. W ramach projektu zakupione zostaną m.in. pojazdy ratowniczo-gaśnicze, samochody z drabinami mechanicznymi, łodzie, quady, wyposażenie niezbędne do prowadzenia działań ewakuacyjnych oraz długoterminowych, a także podstawowe narzędzia do likwidowania skutków nawałnic i silnych wiatrów, rozszerzone zostaną także elementy związane z monitorowaniem i ostrzeganiem przed zagrożeniami. Celem projektu jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa regionu i zwiększenie możliwości skutecznej obrony przed skutkami zmian klimatycznych oraz klęsk żywiołowych i katastrof. Potrzeba realizacji projektu wynika ze zdiagnozowanych na poziomie województwa problemów. Rozbudowująca się infrastruktura drogowa, mieszkaniowa, nowopowstające przedsiębiorstwa, większa liczba osób, samochodów, w tym aut elektrycznych oraz bardzo duże zmiany klimatyczne powodują, że nie tylko rośnie liczba zdarzeń wymagających interwencji służb, ale także spada poczucie bezpieczeństwa mieszkańców regionu. W związku z tym kluczowe jest właściwe przygotowanie służb, ze szczególnym uwzględnieniem Straży Pożarnej, która podejmuje najszerszy zakres działań ratowniczych, ratowniczo-gaśniczych czy minimalizujących negatywne skutki zdarzeń. Wzmocnienie zasobów sprzętowo-technicznych jednostek PSP i OSP KSRG, wpłynie pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Lubelszczyzny, jak również przełoży się na efektywne prowadzenie działań. Realizacja celu projektu w perspektywie długofalowej przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa społecznego w sytuacjach kryzysowych oraz umożliwi osiągnięcie następujących korzyści: poprawę wyposażenia jednostek Służb Ratowniczych, poprawę warunków pracy wykonujących czynności ratownicze, poprawę bezpieczeństwa osób wykonujących czynności ratowniczych, dbałość o stan środowiska naturalnego oraz utrzymanie na bardzo wysokim poziomie zaufania społecznego do Straży Pożarnej. W ramach zakończonego naboru niekonkursyjnego wsparcie otrzymała 353 OSP i ich potrzeby wyposażenia w sprzęt i materiały do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń naturalnych, w tym doposażenie magazynów przeciwpowodziowych zostały w większości zaspokojone. Jednocześnie wskazać należy, iż ww. projekt w znacznym stopniu przyczynia się do osiągnięcia celów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 przyczyniając się w 100% do osiągnięcia rezultatów celu szczegółowego 2 (iv) przyjętych na poziomie FEL 2021-2027, tj.: Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej, Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów), Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż w ramach naboru konkursyjnego ogłoszonego 16 maja 2024 r. i zakończonego 26 lipca 2024 r. dotyczącego wsparcia projektów w ramach typu projektów 2. Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego oraz 3. Budowa, przebudowa, rozbudowa, remont budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów złożono tylko 3 wnioski o dofinansowanie o wartości dofinansowania z EFRR 1 736 833,92 PLN, co stanowi 13,65% alokacji dostępnej w naborze. W ramach naboru została podpisana 1 umowa o dofinansowanie o wartości dofinansowania z EFRR wynosząca 420 682,17 PLN. Zainteresowanie danym naboorem było niewielkie, a Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, które w największym stopniu mogłyby ubiegać się o dofinansowanie na powyższe typy projektów nie złożyły żadnego wniosku. Tym samym zaplanowana alokacja na Działanie 3.1 nie zostanie w całości wykorzystana. W ramach Działania 3.1, mając na uwadze dane historyczne z poprzednich okresów programowania, przewiduje się, że o dofinansowanie ubiegać się będą głównie jednostki samorządu terytorialnego, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne. W związku z powyższym, mając na uwadze fakt, iż: - projekt strategiczny wybrany do dofinansowania w sposób niekonkursyjny w znacznym stopniu zaspokaja potrzeby systemu ratowniczo-gaśniczego w województwie lubelskim, - planowana realokacja nie stanowi zagrożenia dla osiągnięcia celów Programu przypisanych dla cs 2 (iv) – cele programu przypisane do Działania 3.1 zostały osiągnięte poprzez realizację projektu strategicznego, - pozostająca w Działaniu 3.1 alokacja adekwatna będzie do potrzeb w zakresie typu projektów 2. Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego oraz 3. Budowa, przebudowa, rozbudowa, remont budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów, proponuje się realokację części środków w ramach Działania 3.1 do Działania 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach. Przedmiotowy kierunek działań wpisuje się w załączenie 2 stanowiące, iż należy przyspieszyć wdrażanie programów polityki spójności, a akcje w załączenie 4, zgodnie z którym zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. dokumencie, Polska zwiększa wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ale nadal jest w dużym stopniu zależna od węgla kamiennego i brunatnego. W 2022 r. z węgla wytwarzano 70,7 % energii elektrycznej, co negatywnie wpływa na konkurencyjność i zrównoważony charakter polskiej gospodarki. W przedmiotowym sprawozdaniu wskazano także, iż unijna polityka ograniczania zależności od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszenia zielonej transformacji energetycznej przynosi rezultaty. Jednakże osiągnięcie neutralności emisyjnej sektora energii wymaga dalszego zwiększenia skali korzystania z energii ze źródeł odnawialnychb nadal istnieje w tym względzie w dużej mierze niewykorzystany potencjał. Zielona transformacja energetyczna i powiązany z nią wzrost znaczenia energii ze źródeł odnawialnych to wyjątkowe możliwości dla słabiej rozwiniętych regionów wiejskich, ponieważ mogą one czerpać korzyści z własnych zasobów naturalnych i usytuowania geograficznego. Wykorzystanie tego potencjału mogłoby przynieść korzyści z perspektywy spójności gospodarczej UE.
60.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	finanse	tak	Realokacja środków (zmniejszenie) w wysokości 7 003 129,00 EUR z Działania 3.2 <i>Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy</i> (CS 2iv) do Działania 4.1 <i>Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach</i> (CS 2i).	W ramach Działania 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy programu FEL 2021-2027 zostało ogłoszonych 6 naborów konkursyjnych, z czego 2 nabory zostały unieważnione, ponieważ nie złożono żadnego wniosku o dofinansowanie, jeden nabór został ogłoszony w dniu 28.11.2024 r. (rozpoczęcie naboru 10.12.2024, zakończenie naboru 27.02.2025 r.) W ramach pozostałych 3 naborów zostało podpisanych 20 umów o dofinansowanie o wartości z EFRR wynoszącej 6 222 618,82 PLN co stanowi jedynie 7,52% dostępnej alokacji w ramach Działania 3.2 (pomniejszoną o kwotę elastyczności). Wartość alokacji na ogłoszone nabory znacznie przewyższała wartość wybranych projektów do dofinansowania. Ponadto, w ramach naborów ogłaszanych w ramach Działania 3.2 wszystkie projekty, które spełniły kryteria wyboru projektów zostały wybrane do dofinansowania. Ponadto, 26 września 2024 r. został ogłoszony nabór w ramach Działania 3.3 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, (rozpoczęcie 07.10.2024 r., zakończenie 30.04.2025 r.) który obejmuje m.in. typy projektów: 2. Wspieranie inwestycji w zakresie małej retencji wodnej, w szczególności w naturalnych ekosystemach oraz zlewniach elementarnych, w tym naturalnych ekosystemach na obszarach cennych przyrodniczo oraz ekosystemach przekształconych wykorzystywanych na potrzeby produkcji rolnej, w tym poprzez zabiegi agrotechniczne, dobór gatunków i zbiorników roślin. 3. Zrównoważone zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w szczególności z wykorzystaniem zielonej i zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie wodoprzepuszczalnych nawierzchni oraz odszczelnianie nawierzchni nieprzepuszczalnych. 4. Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu miast, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. 5. Projekty w zakresie adaptacji do zmian klimatu miast, w tym nieposiadających planów adaptacji do zmian klimatu, z wyłączeniem miast wspieranych w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. 6. Działania informacyjno-edukacyjne i edukacyjne w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych - jako element szerszego projektu związanego z adaptacją do zmian klimatu, Alokacja na nabór wynosi 13 000 000,00 EUR. Projekty w ramach przedmiotowego naboru wybierane będą w trybie niekonkursyjnym jako zintegrowane inwestycje terytorialne. Dodatkowo, wsparcie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu przewidziane zostało także w programie Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Wsparcie w ww. programach skierunkowane zostanie do miasta Lublin, miast z przedziału 20-100 tys. mieszkańców, stolic powiatów o liczbie mieszkańców w przedziale 15-20 tys. mieszkańców, miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz innych miast subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin marginalizowanych – w obu przypadkach z przedziału 20-100 tys. mieszkańców wspieranych w ramach FEPW, tj. Biała Podlaska, Biłgoraj, Chełm, Kraśnik, Lubartów, Łuków, Zamość a także Uzdrowisku Krasnobród, Uzdrowisku Naleczów, Obszarze Ochrony Uzdrowskiej Biszczą). Nizsza świadomość ekologiczna w mniej licznych aglomeracjach oraz fakt, że projekty z zakresu dostosowania do zmiany klimatu nie są tak efektywne jak duże projekty infrastrukturalne przekłada się na małe zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców tj. samorządów wsparciem w ramach Działania 3.2. W związku z powyższym pozostająca w Działaniu 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy alokacja adekwatna będzie do potencjału aplikacyjnego pozostających do wsparcia na poziomie regionalnym wnioskodawców. W związku z powyższym proponuje się realokację części środków w ramach Działania 3.2 do Działania 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach. Przedmiotowy kierunek działań wpisuje się w załączenie 2 stanowiące, iż należy przyspieszyć wdrażanie programów polityki spójności, a akcje w załączenie 4, zgodnie z którym zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. zaleceniach, konieczne są skierunkowane wysiłki na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla z budynków, ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej i dekarbonizację systemów ciepłowniczych. Także w Sprawozdaniu krajowym 2024 - Polska podkreśla się konieczność odejścia od węgla, przyspieszenia zielonej transformacji, produkcji czystej energii, produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz zmniejszenia zużycia energii i zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. dokumencie, Polska zwiększa wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ale nadal jest w dużym stopniu zależna od węgla kamiennego i brunatnego. W 2022 r. z węgla wytwarzano 70,7 % energii elektrycznej, co negatywnie wpływa na konkurencyjność i zrównoważony charakter polskiej gospodarki. W przedmiotowym sprawozdaniu wskazano także, iż unijna polityka ograniczania zależności od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszenia zielonej transformacji energetycznej przynosi rezultaty. Jednakże osiągnięcie neutralności emisyjnej sektora energii wymaga dalszego zwiększenia skali korzystania z energii ze źródeł odnawialnychb nadal istnieje w tym względzie w dużej mierze niewykorzystany potencjał. Zielona transformacja energetyczna i powiązany z nią wzrost znaczenia energii ze źródeł odnawialnych to wyjątkowe możliwości dla słabiej rozwiniętych regionów wiejskich, ponieważ mogą one czerpać korzyści z własnych zasobów naturalnych i usytuowania geograficznego. Wykorzystanie tego potencjału mogłoby przynieść korzyści z perspektywy spójności gospodarczej UE.
61.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 046 o kwotę 284 578 EUR z 2 090 000 EUR na 1 805 422 EUR 058 o kwotę 6 478 505 EUR z 54 237 160 EUR na 47 758 655 EUR 059 o kwotę 8 003 008 EUR z 14 013 240 EUR na 6 010 232 EUR 060 o kwotę 1 575 038 EUR z 21 039 600 EUR na 19 464 562 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków na CS 2i (Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach) z CS 2iv (Działanie 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy).
62.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 91 380 000 EUR na 75 038 871 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków na CS 2i (Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach) z CS 2iv (Działanie 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy).
63.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: - 28 z 49 345 200 EUR na 40 520 990 EUR - 33 z 29 034 800 EUR na 21 517 881 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków na CS 2i (Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach) z CS 2iv (Działanie 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy).
64.	EFRR/FS.CP2.IV	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 91 380 000 EUR na 75 038 871 EUR	Zmiany w zakresie kategorii interwencji są konsekwencją realokacji środków na CS 2i (Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach) z CS 2iv (Działanie 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy).
65.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Powiązane rodzaje działań Przeformułowanie zapisu Przed zmianą: "[...]Inwestycje w rozwój recyklingu odpadów przyczynią się do redukcji zasobochłonności i emisyjności przedsiębiorstw oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko." Po zmianie: "[...] Inwestycje związane z gospodarką odpadami przyczynią się do redukcji zasobochłonności i emisyjności przedsiębiorstw oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko."	Przeformułowanie zapisów, aby podkreślić szerszy zakres interwencji, która obejmuje wsparcie nie tylko inwestycje w rozwój recyklingu odpadów, ale wsparcie szerokiego zakresu działań związanych z gospodarką odpadami, ich redukcją i przetwarzaniem. Zmiana dotyczy wsparcia realizowanego w Działaniu 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, Działaniu 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych i Działaniu 3.8 GOZ w przedsiębiorstwach.
66.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Przed zmianą: "- Projekty mające na celu zminimalizowanie zużycia surowców , ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ; Po zmianie: "Projekty mające na celu zminimalizowanie zasobów , ilości wytwarzanych odpadów produkcyjnych, emisji zanieczyszczeń i strat energii służące osiągnięciu założeń GOZ;"	Przeformulowano zapis zgodnie z brzmieniem wynikającym z art. 47 Rozporządzenia 651/2014, gdzie w art. 47 Ust. 2 lit. a) wskazano "inwestycje poprawiające efektywne gospodarowanie zasobami w drodze jednego albo obu z poniższych działań: (i) ograniczenie netto ilości zasobów zużywanych do produkcji danej ilości produktu [...]". Ponadto pojęcie "zasoby" jest pojęciem szerszym i zawiera w sobie również "surowce". Zmiana dotyczy wsparcia realizowanego w Działaniu 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym i Działaniu 3.8 GOZ w przedsiębiorstwach.
67.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia Przed zmianą: "Przy wyborze projektów do dofinansowania znajdują zastosowanie aspekty dotyczące m.in. analizy ekonomicznej i porównawczej wszelkich możliwych opcji, biorąc pod uwagę koszty utrzymania, amortyzacji, a przede wszystkim koszty alternatywne w postaci niezrealizowania innych, być może o wiele bardziej potrzebnych inwestycji. W zakresie GOZ preferowane będą inwestycje MŚP." Po zmianie: "Przy wyborze projektów do dofinansowania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi znajdują zastosowanie aspekty dotyczące m.in. analizy ekonomicznej i porównawczej wszelkich możliwych opcji, biorąc pod uwagę koszty utrzymania, amortyzacji, a przede wszystkim koszty alternatywne w postaci niezrealizowania innych, być może o wiele bardziej potrzebnych inwestycji. W zakresie GOZ preferowane będą inwestycje MŚP."	Zgodnie z zaleceniami KE analizę efektywności kosztowej różnych wariantów inwestycyjnych danego przedsięwzięcia należy przeprowadzać w przypadku przedsięwzięć będących dużymi projektami, zgodnie z Metodą analizy efektywności kosztowej w oparciu o wskaźnik dynamicznego kosztu jednostkowego (Dynamic Generation Cost). W przypadku projektów z obszaru GOZ, skierowanych do przedsiębiorstw (w tym podmiotów prowadzących uproszczoną księgowość), zastosowanie metodyki DGC do określenia kosztów kwalifikowalnych projektów jest nieadekwatne. Ponadto, zgodnie z propozycją zmiany Programu w części: „Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych”, Cel Polityki 2, Cel szczegółowy (vi), „Uzasadnienie form wsparcia” dodano zapis: „Wsparcie dotyczące dla inwestycji przedsiębiorstw w GOZ będzie skierowane na inwestycje, dla których zostanie przeprowadzona analiza ekonomiczna i porównawcza kosztów w odniesieniu do alternatywnych scenariuszy mniej przyjaznych środowisku, które beneficjent zrealizowałby w razie braku pomocy.”. Dla inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa konieczne będzie przeprowadzenie analizy ekonomicznej i porównawczej w zakresie alternatywnych scenariuszy mniej przyjaznych środowisku, które beneficjent zrealizowałby w razie braku pomocy, co częściowo wpisuje się w wytyczne KE wskazane w podręczniku Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Bruksela 2014 (https://www.feniks.gov.pl/media/115283/Przewodnik_AKK_14_20_ang.pdf).

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
68.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźniki produktu Usunięcie wskaźnika RC0034 Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów oraz dodanie wskaźników produktu: 1) PLRO061 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów z wartością docelową (2029) 3 szt. 2) PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych z wartością docelową (2029) 20 szt. ;	Wskaźnik jest realizowany w Działaniach: 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 3.8 GOZ w przedsiębiorstwach. W ramach cs 2 (vi) będą realizowane inwestycje m.in. : w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, dotyczącymi: - infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (w tym budowa / modernizacja PSZOK, punktów napraw i przygotowania do ponownego użycia, systemowe zagospodarowanie odpadów w kompostownikach przydomowych), - infrastruktury do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów wraz z procesami przygotowania odpadów do ich odzysku (rozbudowa linii sortowniczych odpadów w celu zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku/recyklingu materiałów, modernizacja instalacji przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji, budowa instalacji do przygotowania wyselekcjonowanych frakcji odpadów do recyklingu i innych procesów odzysku odpadów oraz do procesów produkcyjnych wykorzystujących odpady jako surowce), -modernizacji procesów technologicznych w istniejących instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów poprzez dostosowanie do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie. - planowana jest na wsparcie działań szeroko pojętej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym w szczególności na inwestycje zmniejszające zużycie surowców, inwestycje w zakresie przygotowania do ponownego użycia, czy inwestycje w zakresie zastępowania surowców pierwotnych surowcami po procesie recyklingu, które to inwestycje nie zwiększają zdolności wspieranego przedsiębiorstwa do recyklingu. Biorąc powyższe pod uwagę oraz definicję wskaźnika RC00034 "...zdolność do dodatkowego rocznego recyklingu odpadów nowo wybudowana dzięki projektom objętym wsparciem. Wskaźnik obejmuje rozbudowę zdolności, ale nie utrzymanie istniejącej zdolności do recyklingu. Recykling odpadów należy rozumieć jako każdy proces odzysku, w ramach którego materiały odpadowe są ponownie przetwarzane w produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach." pierwotnie wybrany wskaźnik nie obrazuje zaplanowanej wdrożenia interwencji w ramach cs 2(vi), gdzie nie będą realizowane projekty które mają na celu zwiększania zdolności w zakresie recyklingu. Należy wziąć pod uwagę aktualizację Rozporządzenia 651/2014 (które weszło w życie 1.07.2023 r.) w zakresie art. 47 dotyczącego szeroko pojętych działań z obszaru GOZ, mających na celu zmniejszenie zużycia surowców, minimalizowanie ilości odpadów, zastępowania surowców pierwotnych wtórnymi. W tym kontekście w zakresie samego recyklingu (działań i technologii) możliwości realizacji projektów są bardzo ograniczone. Przykładowo, chociażby art. 47 ust. 6 ww. Rozporządzenia wskazuje, że „inwestycje związane z technologiami stanowiącymi już opłacalną, istniejącą praktykę handlową ustaloną w całej Unii, nie są wyłączone na podstawie niniejszego artykułu z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu”. Zapisy takie znacząco ograniczają realizację przedsiębiorstw produkcyjnym wdrażanie rozwiązań z zakresu recyklingu, które mogłyby przekładać się na realizację ww. wskaźników programowych. Powyższa regulacja jest także ograniczająca w kontekście technologii zmniejszających zużycie zasobów, technologii w zakresie zastępowania surowców pierwotnych, w zakresie zbiórki i sortowania odpadów czy innych produktów, materiałów lub substancji, które byłyby nieużywane lub używane w sposób mniej zasobooszczędny, w przypadku braku wdrożenia technologii. Brak wsparcia dla technologii stanowiących już opłacalną, istniejącą praktykę handlową znacząco ogranicza możliwości realizacji zaprojektowanych wskaźników. Ponadto, inwestycje planowane do realizacji w ramach cs 2(vi) dotyczą także gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie ich selektywnego zbierania i wstępnego przekształcania, które może dotyczyć najwyżej przygotowania odpadów do recyklingu, ale nie poddania procesowi recyklingu, który jest przede wszystkim prowadzony w przedsiębiorstwach co powoduje, iż wskaźnik RC0034 nie jest adekwatny do pokazania efektów interwencji. Wobec powyższego proponujemy dodanie następujących wskaźników produktu: <i>PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych</i> , który będzie obejmował instalacje przyczyniające się do ograniczenia ilości powstających odpadów w procesach produkcyjnych oraz wskaźnik <i>PLRO061 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów</i> , który ze względu na szeroką pojemność definicji wskaźnika, umożliwiał jego zastosowanie zarówno w odniesieniu do rozbudowy linii sortowniczych, zwiększających liczbę facji i jakoś wysortowanych odpadów, jak i modernizacji układów technologicznych do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Usunięty wskaźnik będzie w dalszym ciągu monitorowane na poziomie SZOP.
69.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźniki produktu Dodanie wskaźnika PLRO061 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów z wartością docelową (2029) 3 szt.	Proponujemy dodanie wskaźnika PLRO061 Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów, rozumianego jako "liczbę zakładów zagospodarowania odpadów wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych w wyniku realizacji projektu. Przez zakład rozumie się jedną lub kilka instalacji wraz z terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny, oraz znajdującymi się na nim urządzeniami. Przez przebudowanie rozumie się roboty o charakterze inwestycyjnym polegające na przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów wraz z wyposażeniem służącym zagospodarowaniu odpadów, pełniących dotychczasową tożsamą funkcję." Wskaźnik ten ze względu na szeroką pojemność definicji, umożliwiał jego zastosowanie w większości typów projektów w CS 2 (vi) zarówno w odniesieniu do rozbudowy linii sortowniczych, zwiększających liczbę facji i jakoś wysortowanych odpadów, jak i modernizacji układów technologicznych do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Dodany wskaźnik został wyliczony w oparciu o dane zawarte w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 oraz dane historyczne z wykonania RPO WL Działanie 6.3 oraz przyjęciu kosztu jednostkowego wsparcia 1 zakładu zagospodarowania odpadów ok . 9 mln zł. wydatków kwalifikowalnych. Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 na ternie województwa funkcjonuje 18 zakładów zagospodarowania odpadów z perspektywą rozbudowy/budowy do 21. Przy dostępnej alokacji i koszcie jednostkowym będzie można wesprzeć maksymalnie 3 zakłady. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 7 080 000 EUR, - koszt jednostkowy wsparcia 1 zakładu: 1 982 378,85 EUR PLRO061 = 7 080 000 EUR/1 982 378,85 EUR = 3 szt. Wskaźnik realizowany będzie w ramach Działań: 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.
70.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźniki produktu Dodanie wskaźnika PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych z wartością docelową (2029) 20 szt. ;	Proponujemy dodanie wskaźnika PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych, który będzie obejmował instalacje przyczyniające się do ograniczenia ilości powstających odpadów w procesach produkcyjnych oraz ukazywał efekty interwencji w ramach FEL 2021-2027. Dodany wskaźnik produktu będzie obejmował 44,85% alokacji. Przy uwzględnieniu kosztu jednostkowego na poziomie 5 mln kosztów kwalifikowalnych, dostępnej alokacji oraz uwzględnieniu założenia przyjęte dla cs 2(vi) (wzrostu kosztów oraz zagrożenia rozwiązania umów) oszacowano wartość wskaźnika na poziomie 20 szt. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 30 818 823 EUR, - koszt jednostkowy instalacji na poziomie 1 101 321,59 EUR (5 000 000,00 PLN), - założenie przyjęte w Metodocy dla cs 2(vi) ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 30% (20% wzrost kosztów oraz 10% rozwiązanych umów). PLRO179 = (30 818 823,00 EUR/1 101 321,59 EUR)*(100%-30%) = 20. Wskaźnik realizowany będzie w ramach Działania: 3.8 GOZ w przedsiębiorstwach.
71.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu Usunięcie wskaźnika: RCR047 Odpady poddane recyklingowi, RCR048 Odpady wykorzystywane jako surowce.	Wskaźniki są realizowane w Działaniach: 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, 3.8 GOZ w przedsiębiorstwach. Propozycja usunięcia wskaźników rezultatu RCR047 Odpady poddane recyklingowi o definicji "wskaźnik mierzy dodatkowy roczny łączny ciężar (w tonach) odpadów poddanych recyklingowi dzięki dodatkowym zdolnościom stworzonym w ramach projektów objętych wsparciem. Odpady poddane recyklingowi należy mierzyć pod względem tonażu na etapie przygotowania do recyklingu" i RCR048 Odpady wykorzystywane jako surowce o definicji " wskaźnik mierzy dodatkowy roczny łączny ciężar (w tonach) odpadów udostępnionych jako surowce w wyniku projektów objętych wsparciem. W porównaniu do RCR047 wskaźnik ten ma na celu zmierzenie ilości odpadów poddanych recyklingowi, które są udostępniane po procesie recyklingu", które adekwatne są do wykorzystania do interwencji mających na celu wykorzystywanie odpadów jako surowca oraz poddawanie recyklingowi dzięki dodatkowym zdolnościom, które nie będą realizowane w ramach FEL 2021- 2027. W celu pokazania efektów interwencji proponujemy dodanie wskaźnika RCR103 Odpady zebrane selektywnie, który jest adekwatny do typów projektów podlegających wsparciu zarówno w odniesieniu do rozbudowy linii sortowniczych, zwiększających liczbę facji i jakoś wysortowanych odpadów, jak i modernizacji układów technologicznych do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Usunięte wskaźniki będą w dalszym ciągu monitorowane na poziomie SZOP.
72.	EFRR/FS.CP2.VI	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu Dodanie wskaźnika: RCR103 Odpady zbierane selektywnie z wartością docelową (2029) - 550 Ton/ rok	W celu pokazania efektów interwencji proponujemy dodanie wskaźnika RCR103 Odpady zebrane selektywnie o definicji "wskaźnik mierzy dodatkowy roczny łączny ciężar (w tonach) odpadów zbieranych selektywnie w związku z inwestycjami w obiekty do selektywnej zbiórki odpadów w ramach projektów objętych wsparciem." Wskaźnik ten jest adekwatny do typów projektów podlegających wsparciu zarówno w odniesieniu do rozbudowy linii sortowniczych, zwiększających liczbę facji i jakoś wysortowanych odpadów, jak i modernizacji układów technologicznych do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów. Wskaźnik został wyliczony na poziomie 550 ton rocznie w oparciu o dane zawarte w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 pozyskane z Departamentu Środowiska i Zasobów Naturalnych UMWL oraz dostępną alokację. RCR103 = 550 Ton/ rok Wskaźnik realizowany będzie w ramach Działania: 3.6 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym, 3.7 Gospodarka odpadami w sektorze publicznym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.
73.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	W ramach punktu interwencji w ramach Funduszy/ Powiązane rodzaje działań dodano zapisy: Przed zmianą: "Efektem powyższych działań będzie wzmocnienie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody, zmniejszenie antropopresji na obszary cenne przyrodniczo, a także skuteczna ochrona zasobów różnorodności biologicznej oraz trwałe zachowanie jej wszystkich elementów." Po zmianie: "W celu minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców województwa kontynuowane będzie wsparcie usuwania ze środowiska wyrobów zawierających azbest. Efektem powyższych działań będzie wzmocnienie mechanizmów zarządzania ochroną przyrody, zmniejszenie antropopresji na obszary cenne przyrodniczo, a także skuteczna ochrona zasobów różnorodności biologicznej oraz trwałe zachowanie jej wszystkich elementów, w tym życia i zdrowia ludzi. "	Uzupełniono przedmiotowe zapisy w związku z dodaniem nowego typu projektu w ramach CS 2(viii): Inwestycje związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska.Zmiana dotyczy wsparcia realizowanego w Działaniu 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody i Działaniu 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
74.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	Wprowadzono nowy typ projektu: "Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska"	Wprowadzenie nowego typu projektu na tym etapie wdrażania programu podyktowane jest zmianą podejścia KE do kwestii kwalifikowania kosztów transportu i składowania wyrobów zawierających azbest. Podkreślić należy, że w Województwie Lubelskim pozostało do unieszkodliwienia 1 071 005 085 Mg wyrobów zawierających azbest spośród ogólnej ilości 1 257 013 252 Mg zinwentaryzowanych odpadów tego rodzaju, tj. około 82%. Przedmiotowa interwencja pozytywnie wpłynie na tempo wdrażania programu regionalnego, jednocześnie pozytywnie wpływając na środowisko oraz zdrowie mieszkańców województwa lubelskiego. Zmiana dotyczy wsparcia realizowanego w Działaniu 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody i Działaniu 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody.
75.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	zakres wsparcia	nie	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia Przed zmianą: Dofinansowaniu będą podlegać projekty zgodne z Programem Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027, (...) Po zmianie: Dofinansowaniu będą podlegać projekty zgodne z Programem ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030, (...)	Aktualizacja dokumentu - uchwałą Nr LIII/759/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. Zmiana dotyczy wsparcia realizowanego w Działaniu 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, Działaniu 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody i Działaniu 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.
76.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu PLRO071 Liczba wspartych form ochrony przyrody zmiana wartości docelowej (2029) z 565 szt. na 262 szt.	Wskaźnik realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Zmniejszenie wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO071 wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik z 59,30% na 27,51% cs 2(vii). Powyższe zmniejszenie alokacji wynika z propozycji dodania typu projektu Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 11 106 802,35 EUR alokacji ogółem; - koszt jednostkowy wskaźnika - 29 667,14 EUR; - 30% ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika (wzrost kosztów). PLRO071=((cs2vii)*27,51%/29 667,14 EUR)*(100%-30%) = (11 106 802,35 EUR/ 29 667,14 EUR)*70% = 262 szt.
77.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu RCO036 Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu zmiana wartości docelowej z 207 ha na 108 ha.	Wskaźnik realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Zmniejszenie wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO036 wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik z 14,60% na 7,61% cs 2(vii). Powyższe zmniejszenia alokacji wynika z propozycji dodania typu projektu Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 3 072 000 EUR alokacji ogółem; - koszt jednostkowy wskaźnika - 17 125,06 EUR; - 40% ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika (wzrost kosztów). RCO036=((cs2vii)*7,61%/17 125,06 EUR)*(100%-40%)= (3 072 000 EUR/17 125,06 EUR)*60%= 108 ha
78.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu Dodanie wskaźnika PLRO066 Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest z wartością docelową 114 454 ton.	Wskaźnik będzie realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody. Dodanie wskaźnika wynika z propozycji dodania typu projektu <i>Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska</i> w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 17 647 628,57 EUR alokacji ogółem; - koszt jednostkowy wskaźnika - 154,19 EUR; PRRO066=((cs2vii)*43,71%/154,19 EUR =17 647 628,57 EUR/154,19 EUR = 114 454 ton
79.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu FELCO01 Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody zmiana wartości docelowej z 4 szt. na 3 szt.	Wskaźnik realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Zmniejszenie wartości docelowej (2029) wskaźnika FELCO01 wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik z 9,12% na 6,21% cs 2(vii). Powyższe zmniejszenia alokacji wynika z propozycji dodania typu projektu Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 2 508 235,29 EUR alokacji ogółem; - koszt jednostkowy wskaźnika - 461 308,95 EUR; - 40% ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika (wzrost kosztów). FELCO01=((cs2vii)*6,21%/461 308,95 EUR)*(100%-40%)= (2 508 235,29 EUR/461 308,95 EUR)*60%= 3 szt.
80.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik produktu PLRO135 Długość wspartych szlaków turystycznych zmiana wartości docelowej z 26 km na 18 km.	Wskaźnik realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Zmniejszenie wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRO135 wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik z 9,13% na 6,21% cs 2(vii). Powyższe zmniejszenia alokacji wynika z propozycji dodania typu projektu Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik: 2 508 235,29 EUR alokacji ogółem; - koszt jednostkowy wskaźnika - 100 963,69 EUR; - 28% ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika (rozwiązane umowy, wzrost kosztów). PLRO135=((cs2vii)*6,21%/100 963,69 EUR)*(100%-28%)= (2 508 235,29 EUR/100 963,69 EUR)*72%= 18 km
81.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu PLRR042 Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne zmiana wartości docelowej (2029) z 765 szt. na 300 szt.	Wskaźnik realizowany w ramach Działań: 3.9 Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody, 3.10 Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody, 3.11 Ochrona bioróżnorodności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. Zmniejszenie wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRR042 wynika ze zmniejszenia alokacji na wskaźnik z 72,99% na 36,83% cs 2(vii)(50% pierwotnie alokacji na wskaźnik PLRR042 zostanie przesunięta na inwestycję związaną z usuwaniem azbestu dlatego też dokonano aktualizacji założeń w wyliczeniu wskaźnika). Powyższe zmniejszenia alokacji wynika z propozycji dodania typu projektu Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska w celu szczegółowym 2(vii) oraz przesunięcia środków na wsparcie nowego typu inwestycji. Wyliczenia: - alokacja na wskaźnik po zmniejszeniu: 14 869 155,29 EUR alokacji ogółem; - pierwotne założenie - zostanie wspartych 30% z 17 parków krajobrazowych (lub innych form ochrony przyrody o porównywalnej powierzchni np. rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu – interwencja nie będzie ograniczona tylko do parków krajobrazowych); - zaktualizowane założenie - zostanie wspartych 10% z 17 parków krajobrazowych (lub innych form ochrony przyrody o porównywalnej powierzchni np. rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu – interwencja nie będzie ograniczona tylko do parków krajobrazowych); - średnia liczba gatunków zagrożonych w jednym parku - 150 szt.; - 28% ryzyko nieosiągnięcia wskaźnika (rozwiązane umowy, wzrost kosztów). PLRR042 = 150*(10%*17)= 150*2 = 300 szt.
82.	EFRR/FS.CP2.VII	FELU.03 Ochrona zasobów środowiska i klimatu	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Dodanie 077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu z alokacją w wysokości 15 553 745 EUR. Zmniejszenie alokacji na: KI 074 - z 4 698 000 EUR na 2 555 873 EUR KI 078 - z 3 000 000 EUR na 2 241 104 EUR KI 079 - z 26 622 000 na 13 969 278 EUR	Wprowadzono nową kategorię interwencji 077 Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji hałasu z alokacją w wysokości 15 553 745 EUR, co jest konsekwencją dodania typu projektu: "Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska", środki te pochodzą z pomniejszenia alokacji na KI 074, KI 078, KI 079.
83.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: zamiana beneficjanta z "porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii" na "podmioty działające w imieniu klastrów"	Doprecyzowanie katalogu ostatecznych odbiorców, tj. sformułowanie „porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii” zastąpiono zapisem „podmioty działające w imieniu klastra energii”. Powyższe wynika ze zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii wskazującej, iż w klastrze energii uczestniczyć musi JST, a także iż porozumienie to forma współpracy, zaś podmiotem praw i obowiązków może być podmiot, a nie forma współpracy. Zmiana dotyczy Działania 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
84.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	tak	Katalog beneficjentów: rozszerzenie katalogu beneficjentów o spółdzielnie mieszkaniowe.	Poszerzenie katalogu ostatecznych odbiorców przyczyni się do szybszego rozdyponowania środków. Przedmiotowe rozszerzenie katalogu ostatecznych odbiorców zgodnie jest z Zaleceniami Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. Zgodnie z zaleceniem 2 należy przyspieszyć wdrażanie programów polityki spójności. Rozszerzenie katalogu odbiorców działań termomodernizacyjnych wpisuje się także w zalecenie 4, zgodnie z którym zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej transformacji, przy uwzględnieniu inicjatyw REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. zaleceniach, konieczne są ukierunkowane wysiłki na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla z budynków, ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej i dekarbonizację systemów ciepłowniczych. Także w Sprawozdaniu krajowym 2024 - Polska podkreśla się konieczność odejścia od węgla, przyspieszenia zielonej transformacji, produkcji czystej energii, produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz zmniejszenia zużycia energii i zanieczyszczenia powietrza. Już na etapie wstępnych prac nad opracowaniem Programu w ramach „Badania ankietowego wśród potencjalnych wnioskodawców w zakresie ich zapotrzebowania na wsparcie w ramach perspektywy finansowej 2021-2027” stanowiącego podstawę do określenia potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców Programu, spółdzielnie mieszkaniowe zostały wskazane, jako grupa docelowa, która powinna otrzymać wsparcie w ramach Programu. Potrzeba ujawnia spółdzielnie mieszkaniowych w katalogu beneficjentów Kataloгу beneficjentów Celu szczegółowego 2(i) Programu, zgłaszana była również na etapie konsultacji społecznej Programu. O potrzebie uwzględnienia spółdzielni mieszkaniowych w katalogu ostatecznych beneficjentów perspektywy finansowej 2014-2020, w ramach których na 55 projektów, które uzyskały wsparcie w ramach Działania 5.3 Efektywne wykorzystanie energii sektora mieszkaniowego RPO WL, 30 projektów to projekty spółdzielni mieszkaniowych angażujące 79,11% (58 472 967,36 PLN) przyznanego w ramach niniejszego Działania wsparcia UE. Mając na względzie, że projekty poprawiające efektywność energetyczną, takie jak np. termomodernizacja budynków, instalacje fotowoltaiczne czy modernizacja systemów grzewczych, stanowią priorytetowe obszary dla unijnych funduszy a także uwzględniając, że podjęcie kompleksowych działań zwiększających efektywność energetyczną w budynkach mieszkalnych (bez względu kto zarządza budynkiem mieszkalnym) pozwoli zredukować emisję gazów cieplarnianych i poprawi jakość powietrza w regionie włączenie do grona beneficjentów Programu spółdzielni mieszkaniowych przyczyni się również do rozwiązywania problemów społeczno - ekonomicznych związanych z niestabilnością cen energii. Zmiana dotyczy Działania 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, Działania 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Działania 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych.
85.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	nie	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia: Rozszerzenie zapisu Przed zmianą: "Możliwa będzie wyłącznie wymiana pieców węglowych na OZE lub piece gazowe, według hierarchii: 1. OZE. 2. piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE, tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie" Po zmianie: "Możliwa będzie wyłącznie wymiana pieców węglowych na OZE lub piece gazowe, według hierarchii: 1. OZE. 2. piece gazowe, przy czym preferowane będzie podłączenie do sieci ciepłowniczej lub OZE, tam gdzie będzie to możliwe technicznie lub uzasadnione ekonomicznie, ze od 01.01.2025 r. nie będzie można wymieniać nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na indywidualne kotły zasilane gazem ziemnym (lub innymi paliwami kopalnymi), z wyjątkiem kotłów wybranych do wsparcia przed 2025. Możliwe będzie wsparcie instalacji hybrydowych systemów ogrzewania o znaczącym udziale energii z OZE, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła."	Doprecyzowanie w związku z przepisami wprowadzonymi w art. 17 pkt. 15 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Jednocześnie dopuszczono do wsparcia instalacje hybrydowe systemów ogrzewania o znaczącym udziale energii ze źródeł odnawialnych, takie jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną lub pompą ciepła. Przedmiotowe wsparcie jest dopuszczane zapisami motywu 14 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ.L_202401275). Zmiana dotyczy wsparcia udzielanego w Działaniu 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, Działaniu 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, Działaniu 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, Działania 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych, Działania 4.6 Efektywne wykorzystanie energetyki przedsiębiorstwa. W związku z modyfikacją zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała także konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.
86.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	finanse	tak	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych Przed zmianą: IF zastosowane będą w przypadku wszystkich inwestycji poza budynkami kom. i hist. oraz budynkami użyteczności publ. spełniającymi kryteria warunkujące wsparcie dotacyjne. Planuje się skorzystać z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozp. ogólnego w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Poziom dotacji będzie udzielony od osiągniętych efektów oszczędności energetycznej i redukcji emisji CO2 w wyniku realizacji przedsięwzięcia w stosunku do stanu wyjściowego. Jednym z kryteriów warunkujących możliwość wsparcia dotacyjnego dla inwestycji w EE budynków publ. jest przyjęcie przez region POP zgodnego z art. 23 dyrektywy 2008/50/WE i dodatkowo egzekwowanie zapisów uchwał antysmogowych w regionach w których stosowne uchwały obowiązują oraz niewprowadzania do tych aktów zmian niekorzystnych z punktu widzenia ochrony powietrza, w szczególności zmian polegających na łagodzeniu ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji lub odroczeniu terminów wejścia w życie tych ograniczeń i zakazów. Kolejnym kryterium jest wskaźnik dochodów podatkowych gminy (wskaźnik Gg), który powinien być niższy od uśrednionej wartości dla województwa. Po zmianie: W formie IF mogą być finansowane wszystkie inwestycje z zakresu EE. Planuje się skorzystać z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 CPR w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Poziom dotacji w IF będzie udzielony od osiągniętych efektów oszczędności energetycznej w stosunku do stanu wyjściowego. Kryterium warunkującym dotację dla inwestycji w EE jest przyjęcie przez region POP zgodnego z art. 23 dyrektywy 2008/50/WE i dodatkowo egzekwowanie zapisów uchwał antysmogowych oraz niewprowadzania do tych aktów zmian niekorzystnych z punktu widzenia ochrony powietrza, w szczególności zmian dot. łagodzenia ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji lub odroczeniu terminów wejścia w życie tych ograniczeń i zakazów.	Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r., wskazują na konieczność podjęcia działań w celu przyspieszenia stopniowego wycofywania paliw kopalnych oraz przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Dokument ten zaleca nakreślenie Ścieżki dekarbonizacji, zwiększenie działań ukierunkowanych na efektywność energetyczną, zrównoważone źródła energii i wykorzystanie ciepła odpadowego. Także w Sprawozdaniu krajowym 2024 - Polska podkreśla się konieczność odejścia od węgla, przyspieszenia zielonej transformacji, produkcji czystej energii, produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz zmniejszenia zużycia energii i zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w przedmiotowym sprawozdaniu, jakość powietrza pozostaje poważnym wyzwaniem w Polsce, zwłaszcza w regionach południowych i centralnych. Polskie miasta należą do najbardziej zanieczyszczonych w Europie. 10,5 % Polskowie jest zagrożeni uboższym energię, ponieważ nie są w stanie odpowiednio ogrzać swojego mieszkania lub domu. Mając na uwadze wskaźnik LHC (Low Income High Costs, czyli Wskaźnik Wysokich Kosztów – Niskich Dochodów, który pozwala na identyfikację gospodarstw, które są „podwójnie obciążone” – wysokimi kosztami energii i niskimi dochodami obrazując ubóstwo energetyczne, województwo lubelskie w 2022 r. plasowało się na 3 miejscu w kraju z wartością tego wskaźnika na poziomie 13,64 (wskaznik 10,47). Wskazać należy, iż problem ubóstwa energetycznego stał się w czasie pandemii COVID-19 i ograniczył dostęp do rozporządzonej rosyjskiej wojny naprzeciwko Ukrainie. Na obecnym etapie wdrażania programu FEL realizacja celów w obszarze wsparcia produkcji energii z odnawialnych źródeł (z wyjątkiem komponentu dotyczącego magazynów energii), czy budowy energooszczędności oświetlenia ulicznego odbywa się wyłącznie z wykorzystaniem instrumentów finansowych. Również w obszarze efektywności energetycznej dotychczasową formą wsparcia są instrumenty finansowe. Tylko 30% przeznaczonych na ten cel środków może być dystrybuowana w formie dotacji. Od początku realizacji programu zastosowanie instrumentów finansowych jako główny formę wsparcia w tych obszarach było przyjmowane przez Komisję Europejską jako jedyną dopuszczalną rozwiązanie. W opinii iż FEL podjęcie to wymaga przeformułowania z uwagi na obecną sytuację gospodarczą wywołaną wojną za naszą wschodnią granicą, a szczególnie województwo lubelskie, które graniczy z Ukrainą na długości 309 km i Białorusią na długości 171 km, znalazł się w trudnym położeniu, nie tylko ze względu na rosnące zagrożenie militarne, ale też w kontekście zachowania bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju przedsiębiorczości. W związku z wojną zdecydowanie ograniczeniu uległ bowiem import paliw energetycznych. Wobec ubytku energii, który został wywołany zerwaniem dotychczasowej współpracy energetycznej państw Unii Europejskiej i państwem agresorem, konieczne jest zdynamizowanie działań ukierunkowanych na efektywne wykorzystanie energii, jak również zastąpienie tego ubytku energią pochodzącą ze źródeł odnawialnych, gdyż może to grozić pogłębieniem ubóstwa energetycznego na terenie województwa. Wojna rosyjsko-ukraińska w istotny sposób zmienia postrzeganie bezpieczeństwa, a biorąc pod uwagę dużą rolę rosyjskiej w dotychczasowych surowców energetycznych, miała wpływ również na sferę gospodarko-energetyczną. Wojna tocząca się za wschodnią granicą Polski, uświadomiła społeczeństwu, jak ryzykowne jest uzależnianie swoich dostaw od jednego partnera. W momencie jakiegokolwiek konfliktu może on wykorzystać fakt, że wstrzymuje eksport surowców do odbiorców konieczny dla nich powołane kłopoty. Wraz ze strójnym atakiem Rosji na Ukrainę w kontekście kryzysu uchodźczego obejmując działania skoncentrowane zarówno na włączeniu osób uchodźczych i temu objętego konfliktu w krajowy system wsparcia, ale także poprawa m.in. stanu infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej oraz uwzględnienie w tych działaniach potrzeb społeczeństwa przyjmującego. Kluczowe znaczenie ma również zdefiniowanie innych obszarów wymagających wsparcia, w celu zminimalizowania zagrożeń wynikających z przyciągania uchodźców do regionu, a także wykorzystanie nowych możliwości. Do takich obszarów należałyby zaliczyć m.in.: wzmocnienie i zabezpieczenie systemu infrastruktury krytycznej, poprawę infrastruktury transportowej, wzmocnienie infrastruktury ochrony zdrowia, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa wschodniej granicy UE oraz NATO, zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla osób zamierzających podjąć legalne zatrudnienie w Polsce. Przeja migracyjną to element wojny hybrydowej prowadzonej przez Biał

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
89.	EFRR/FS.CP.2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej z 285 342 m2 na 303 961 m2 .	Wskaźnik jest realizowany w Działaniach: 4.1 Efektywne wykorzystanie energii, 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych. W związku z propozycją realokacji z cs 2(IV) z Działania 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne oraz Działanie 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganiu powodzi i suszy do Działania 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach ulegnie podwyższeniu wartość wskaźnika RCO019, zwiększenie alokacji ogółem na wskaźnik z 68 915 332,20 EUR na 74 209 449,85 EUR. Przedmiotowy kierunek realokacji zgodny jest z Zaleceniami Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. Zgodnie z zaleceniem 4, zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. zaleceniach, konieczne są ukierunkowane wysiłki na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla z budynków, ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej i dekarbonizację systemów ciepłowniczych. W związku z propozycją zwiększenia poziomu alokacji w ramach Działania 4.1 dokonano zwiększenia celu końcowego na 2029 r. w zakresie wartości wskaźnika produktu RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej. Zmiany dokonano w oparciu o wyliczenia <i>Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 (EFRR)</i> . Wyliczenia: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014-2020 z projektów realizowanych w ramach Działania 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego RPO WL 2014-2020. Przyjęty koszt jednostkowy wskaźnika wynosi 120,34 EUR (546,35 PLN). Przyjęto ryzyko niezrealizowania wskaźnika na poziomie 47% (40% wzrost kosztów, 7% rozwiązywane umowy). Będzie on realizowany przez: • 2 projekty z kontraktu programowego („Poprawa efektywności energetycznej budynków Regionalnego Ośrodka Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Cholewiance poprzez ich termomodernizację i wykorzystanie OZE”, „Poprawa efektywności energetycznej budynku Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie”) na które przeznaczono łącznie 2,81% alokacji na CS 2(i) tj. 6 419 839 EUR, szacuje się iż to pozwoli na poprawienie charakterystyki energetycznej 5 406 m2, budynków, • projekty konkurencyjne i niekonkurencyjne na które przeznaczono 29,72% dostępnej alokacji tj. 67 789 610,85 EUR na podstawie danych historycznych przyjęto koszt jednostkowy wskaźnika 120,34 EUR, co gwarantuje poprawienie charakterystyki energetycznej 298 555 m2, budynków, RCO019=((67 789 610,85 EUR cs(2i))*29,72%)/120,34 EUR (koszt jednostkowy za 1 m2))(uwzględniono ryzyko 47%)+ 5 406 = 303 961 m2 budynków
90.	EFRR/FS.CP.2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) wartość bazowa z 117 655 MWh/rok na 119 718,11 MWh/rok wartość docelowa(2029) z 82 359 MWh/rok na 83 802,68 MWh/rok .	Wskaźnik jest realizowany w Działaniach: 4.1 Efektywne wykorzystanie energii, 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych, 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa. W związku z propozycją zwiększenia wartości bazowej oraz celu końcowego na 2029 r. w zakresie wartości wskaźnika rezultatu RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej, zwiększenie alokacji ogółem z 68 915 332,20 EUR na 74 209 449,85 EUR. Zmiany dokonano w oparciu o wyliczenia zawarte <i>Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 (EFRR)</i> . Wyliczenia: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014-2020 z projektów realizowanych w ramach Działal 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego oraz 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego RPO WL 2014-2020. Wyliczenie średniej wartości wskaźnika: - dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 479,84 MWh/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 (179 przedsiębiorstw) daje wartość = 85 891,36 MWh/rok; - dla projektów realizowanych przez JST – 1 budynek publiczny = 129,94 MWh/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja pozwala na potencjalne wsparcie (wartość pierwotna 344) 371 budynków publicznych , co przy przemnożeniu daje wartość = 48 190,51 MWh/rok; - dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe - 1 budynek mieszkalny = 292,18 MWh/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22(średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 224 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 65 448,32 MWh/rok. Przy wyliczeniach wzięto także pod uwagę ryzyko na poziomie 40%. Wartość bazowa RCR026 = (85 891,36 MWh/rok(realizowane przez przedsiębiorstwa) + 48 190,51 MWh/rok (realizowane przez JST) + 65 448,32 MWh/rok(realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe))* (uwzględniono ryzyko 40%) = 119 718,11 MWh/rok. Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 83 802,68 MWh/rok. Wartość docelowa = 116 641,50 MWh/rok * 70% = 83 802,68 MWh/rok.
91.	EFRR/FS.CP.2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych wartość bazowa z 113 800 Ton ekwiwalentu CO2/rok na 117 969,11 Ton ekwiwalentu CO2/rok wartość docelowa (2029) z 79 660 Ton ekwiwalentu CO2/rok na 82 578,37 Ton ekwiwalentu CO2/rok	Wskaźnik jest realizowany w Działaniach: 4.1 Efektywne wykorzystanie energii, 4.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym, 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, 4.4 Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych,4.5 Wspieranie energooszczędności, 4.6 Efektywne energetycznie przedsiębiorstwa. W związku propozycją zwiększenia poziomu alokacji w ramach Działania 4.1 dokonano zwiększenia wartości bazowej oraz celu końcowego na 2029 r. w zakresie wartości wskaźnika rezultatu RCR029 w związku ze zwiększeniem wartości wskaźnika produktu RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej, zwiększenie alokacji ogółem na wskaźnik z 68 915 332,20 EUR na 74 209 449,85 EUR. Zmiany dokonano w oparciu o wyliczenia zawarte <i>Metodyce szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 (EFRR)</i> . Wyliczenia: Do oszacowania wartości docelowej wskaźnika zostały wzięte pod uwagę dane z perspektywy 2014-2020 z projektów realizowanych w ramach Działal 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, 5.2 Efektywność energetyczna sektora publicznego oraz 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego RPO WL 2014-2020. Wyliczenie średniej wartości wskaźnika: - dla projektów realizowanych przez przedsiębiorców – 1 przedsiębiorstwo = 237,71 tony ekwiwalentu CO2/rok, co przy przeliczeniu przez RCO001 (179 przedsiębiorstw) daje wartość = 42 550,09 tony ekwiwalentu CO2/rok; - dla projektów realizowanych przez JST – 1 budynek publiczny = 157,57 tony ekwiwalentu CO2/rok oraz na podstawie danych historycznych obliczono koszt jednostkowy wsparcia jednego budynku publicznego, przy przeliczeniu przez alokację wyliczono, iż alokacja pozwala na potencjalne wsparcie (wartość pierwotna 344) wartość po zwiększeniu alokacji 371 budynków publicznych, co przy przemnożeniu daje wartość = 58 437,58 tony ekwiwalentu CO2/rok; - dla projektów realizowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe - 1 budynek mieszkalny = 75,81 tony ekwiwalentu CO2/rok oraz przy przeliczeniu RCO018/22 (średnia historyczna liczba lokali w budynku mieszkalnym) pozwala na potencjalne wsparcie 224 budynków mieszkalnych, co przy przemnożeniu daje wartość = 16 981 tony ekwiwalentu CO2/rok. Wartość bazowa RCR029 = 42 550,09 realizowane przez przedsiębiorstwa)+ 58 437,58 (realizowane przez JST) + 16 981,44 (realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe) = 117 969,11 tony ekwiwalentu CO2/rok. Założenie dla roku 2029: wartość wskaźnika spadnie o 30% w stosunku do wartości bazowej = 82 578,37 tony ekwiwalentu CO2/rok.
92.	EFRR/FS.CP.2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	finanse	tak	Realokacja środków (zwiększenie) w wysokości 16 341 129,00 EUR do Działania 4.1 <i>Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach</i> (CS 2i) z Działania 3.1 <i>Bezpieczeństwo ekologiczne</i> (CS 2iv) oraz Działania 3.2 <i>Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy (2iv)</i> .	Mając na uwadze sprawę kontrakcję środków w ramach programu FEL 2021-2027 proponuje się realokację części środków w ramach Działania 3.1 Bezpieczeństwo ekologiczne i Działania 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy do Działania 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej. Celem Działania 4.1 jest poprawa efektywności energetycznej oraz redukcja emisji gazów cieplarnianych poprzez zastosowanie smąg oraz związanych przede wszystkim i przeprowadzanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, wymianą systemów ogrzewania na niskiemisyjne oraz instalacją urządzeń OZE. W ramach Działania 4.1 ogłoszono 1 nabór niskoemisyjny dla instrumentów finansowych oraz 1 nabór konkurencyjny, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem beneficjentów. Wartość złożonych wniosków stanowiła 1 670,62% alokacji dostępnej w naborze. W ramach naboru konkurencyjnego do dofinansowania pozostało jeszcze 12 projektów o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 36 092 011,35 PLN, które zostały pozytywnie ocenione, jednakże z powodu wyczerpania dostępnej alokacji w ramach naboru nie zostały wybrane do dofinansowania. Przedmiotowy kierunek realokacji zgodny jest z Zaleceniami Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. Zgodnie z zaleceniem 4, zaleca się Polsce podjęcie w latach 2024 i 2025 działań mających na celu przyspieszenie stopniowego wycofywania paliw kopalnych w sektorze ciepłowniczym przez przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Wskazać bowiem należy, iż dnia 12 lipca 2022 r. Rada zaleciła Polsce m.in. rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, przy uwzględnieniu inicjatywy REPowerEU, m.in. poprzez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych. Przyspieszenie zielonej transformacji i odchodzenie od węgla wymaga działań obejmujących zwiększenie produkcji czystej energii, zwiększenie inwestycji w produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zmniejszenie zużycia energii i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. zaleceniach, konieczne są ukierunkowane wysiłki na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla z budynków, ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej i dekarbonizację systemów ciepłowniczych. Przedmiotowy kierunek działań wpisuje się także w zalecenie 2 stanowiące, iż należy przyspieszyć wdrażanie programów politycznych. Także w Sprawozdaniu krajowym 2024 - Polska podkreśla się konieczność odjęcia od węgla, przyspieszenia zielonej transformacji, produkcji czystej energii, produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz zmniejszenia zużycia energii i zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. dokumentce, Polska zwiększa wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ale nadal jest w dużym stopniu zależna od węgla kamiennego i brunatnego. W 2022 r. z węgla wytwarzano 70,7 % energii elektrycznej, co negatywnie wpływa na konkurencyjność i zrównoważony charakter polskiej gospodarki. W przedmiotowym sprawozdaniu wskazano także, iż unijna polityka ograniczenia zależności od węgla kopalnych i przyspieszenia zielonej transformacji energetycznej przyniesie rezultaty, jednakże osiągnięcie neutralności emisyjnej sektora energii wymaga dalszego zwiększenia skali korzystania z energii ze źródeł odnawialnych nadbi ilościowej w tym względzie w dużej mierze niewykorzystany potencjał. Złota transformacja energetyczna i powiązany z nią wzrost znaczenia energii ze źródeł odnawialnych to wyjątkowe możliwości dla słabszej rozwiniętych regionów wiejskich, ponieważ mogą one czerpać korzyści z własnych zasobów naturalnych i uciążliwych geograficznie. Wykorzystanie tego potencjału mogłoby przynieść korzyści i perspektywę spójności gospodarczej UE. Przedmiotowy kierunek realokacji wpisuje się także w cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej Polityki energetycznej Polski do 2040 i (PEP2040). Jak wskazano w PEP2040, w obszarze efektywności energetycznej znaczenie indywidualnych działań prowadzonych oddzielnie, które składają się na partycypacyjny charakter transformacji energetycznej jest najbardziej dostrzegalne. Każdy odbiorca energii elektrycznej, ciepła, surowców (zarówno w gospodarstwie domowym jak i w przedsiębiorstwie, jednostce samorządu terytorialnego czy otherwise np. we wspólnotce) może podjąć działania proefektywnościowe. W celu właściwego porównania działań w kierunku zwiększenia efektywności energetycznej kluczowe jest zapewnienie wzajemnej roli sektora publicznego na każdym poziomie terytorialnym (ogólnym, regionalnym, lokalnym) w całym okresie obowiązywania PEP2040. Działania proefektywnościowe mogą mieć szeroki zakres – od termomodernizacji, przez nabycie produktów i urządzeń, pojazdów i świadczenie usług o niskim zużyciu energii (tzw. zielone zamówienia publiczne, także uwzględniające rozmieszczenie innowacyjnych i proefektywnych), po wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego, czy systemu zarządzania energią. Działania proefektywnościowe wielokrotnie wymagają poczynienia istotnych nakładów finansowych. Realizacji tego wyzwania sprzyja szeroka oferta wsparcia finansowego przedsiębiorstw sprzyjających poprawie efektywności energetycznej we wszystkich wskazanych wcześniej obszarach – zarówno ze środków krajowych, jak i zewnętrznych (w tym w szczególności europejskich). Podkreślenia wymaga także fakt, iż aktualna sytuacja międzynarodowa wpływa na wiele aspektów związanych z polityką energetyczną i powoduje konieczność zmiany podejścia do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w kierunku większej dywersyfikacji i niezależności. Z tego względu konieczna stała się modyfikacja zapisów w Polityce energetycznej Polski do 2040 r. (PEP2040) w taki sposób, który pozwoli zneutralizować lub ograniczyć ryzyka związane z potencjalnymi sytuacjami kryzysowymi w łańcu oraz na arenie międzynarodowej, a jednocześnie pozwoli zrealizować główny cel polityki energetycznej, tj. zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko. Aktualizacja PEP2024 w związku z powyższym polityki większy nacisk na poprawę efektywności energetycznej, która ogranicza popyt na energię, a tym samym redukuje zapotrzebowanie na surowce oraz skutki potencjalnych braków dostaw energii. W szczególności intensyfikowane powinny być działania mające na celu termomodernizację i renowację budynków. Przedmiotowy kierunek realokacji stanowi odpowiedź na sformułowaną z dokumentu Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 obszar problemowy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza. W ww. zakresie na podstawie analizy stanu aktualnego na terenie województwa lubelskiego zidentyfikowano następujące obszary problemowe związane z jakością powietrza energooszczędnością oraz ochroną klimatu: - jakość powietrza - przekroczenia docelowego poziomu benzopajęru zawartego w pyłe PM10 w latach 2019, 2020,2021 oraz w 2022 roku w strefie lubelskiej; - przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5 faza II w latach 2021 oraz 2022 w strefie lubelskiej; - przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu w roku 2019 – 2022; - nadal niedostatecznie dobry stan techniczny budynków, konieczność termomodernizacji budynków, które jeszcze nie zostały objęte tego typu projektami. Jak wskazano w ww. Programie, niezbędnym elementem działań prowadzonych na rzecz ochrony jakości powietrza i klimatu jest poprawa efektywności energetycznej. Tego rodzaju działania skutkują mniejszym zapotrzebowaniem na nośniki energii i w konsekwencji w znaczący sposób przyczyniają się do ograniczenia wprowadzanych do atmosfery zanieczyszczeń. Zwiększenie efektywności energetycznej może polegać m.in. na termomodernizacji budynków do poziomu niskoenergetycznego, ale i również stosowaniu energooszczędnego oświetlenia czy wdrażaniu systemów efektywnego zarządzania energią. Odnajmuje to także inwestycje mające na celu podniesienie sprawności wytwarzania energii, wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skrajerniu (kogeneracji) oraz zmniejszanie strat przesyłowych energii elektrycznej. Tym samym, proponowana kierunek realokacji wpisuje się w obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza. Kluczowe interwencje: Ograniczenie wielkości emisji powierzchniowej oraz dalsza poprawa, zadanie 2.1 Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych oraz zadanie 2.3 Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych wyznaczonych w Programie ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030. Proponowana realokacja środków stanowi odpowiedź na obligatoryjne kierunki działań naprawczych wskazanych w: a) Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzopajęru; b) Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracji Lubelska ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz docelowego benzopajęru; c) ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych. Jak wskazano w Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy lubelskiej, w wyniku realizacji postanowień aktualizowanego Programu ochrony powietrza przyjętego uchwałą nr XVI/291/2020 Sejmiku Województwa Lubelskiego w latach 2020-2023 osiągnięto następujący efekt roczowy: zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła na paliwa stałe w 9 264 budynkach o łącznej powierzchni 1 778,363 tys. m2; przeprowadzono termomodernizację wraz z likwidacją nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe w 2 585 budynkach o łącznej powierzchni 378 575 tys. m2; przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 1 076 budynkach o łącznej powierzchni 414 476 tys. m2. Przyczyniło się to na uzyskanie efektu ekologicznego w postaci redukcji: - 1 072,841 Mg pyłu PM10; - 1 058,062 Mg pyłu PM2,5; - 0,63 Mg benzopajęru. Stan zaoferowania realizacji działań naprawczych związanej z redukcją emisji powierzchniowej w odniesieniu do wartości zaplanowanej do wykonania w danym roku sprawozdawczym określono na poziomie 8,78%. Można stwierdzić zatem, iż intensywność prowadzonych działań nie pozwoliła na osiągnięcie wystarczających poziomów redukcji. Jak wskazano w Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy Aglomeracji Lubelskiej, w wyniku realizacji postanowień aktualizowanego Programu ochrony powietrza przyjętego uchwałą nr XVI/292/2020 Sejmiku Województwa Lubelskiego w latach 2020-2023 osiągnięto następujący efekt roczowy: zlikwidowano nieefektywne źródło ciepła na paliwa stałe w 341 budynkach o łącznej powierzchni 62,8 tys. m2; przeprowadzono termomodernizację wraz z likwidacją nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe w 93 budynkach o łącznej powierzchni 36,7 tys. m2; przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 90 budynkach o łącznej powierzchni 262 tys. m2. Przyczyniło się to na uzyskanie efektu ekologicznego w postaci redukcji: 49,3 Mg pyłu PM10; 49,2 Mg pyłu PM2,5; 28,5 kg benzopajęru. Stan zaoferowania realizacji działań naprawczych związanej z redukcją emisji powierzchniowej w odniesieniu do wartości zaplanowanej do wykonania w danym roku sprawozdawczym określono na poziomie 2,9%. Można stwierdzić zatem, iż intensywność prowadzonych działań nie pozwoliła na osiągnięcie wystarczających poziomów redukcji. Działania zmierzające do obniżenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych opalanych palniami stałymi to m.in. likwidacja niskoopraczonych urządzeń grzewczych, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych, by zapewnić podłączenie nowych użytkowników, termomodernizacja obiektów budowlanych, rozbudowa sieci gazowych, budownictwa energooszczędne i pasywne, produkcja energii promiennej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym oraz ograniczenie stosowania w indywidualnych systemach grzewczych paliw generujących wysokie emisje zanieczyszczeń do powietrza. Reasumując, niniejsza realokacja środków uzasadniona jest i przynosi widoczne korzyści społecznym, ekonomicznym, środowiskowym, a także zdrowotnym. Projekty w ramach Działania 4.1 to przede wszystkim realia szansa na poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji w skali całego regionu lubelskiego. Konieczność redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz ciągły wzrost kosztów energii elektrycznej i ciepła, wpłynęła na wzrost kosztów termomodernizacji budynków.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
93.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zwiększenie alokacji na poniższej kategorii: 045 o kwotę 16 341 129 EUR z 62 128 215 EUR na 78 469 344 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 2(i) - Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach.
94.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategoriach: 01 - zwiększenie o 91 801 449 EUR z 53 252 757 na 145 054 206 EUR 03 - zmniejszenie o 27 970 938 EUR z 62 128 216 na 34 157 278 EUR 05 - zmniejszenie o 47 489 382 EUR z 62 128 216 na 14 638 834 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków w celu sprawnego i skutecznego wykorzystania środków w obszarze realizacji Celu polityki 2. Alokacja na dotacje (Kod 01) zwiększy się łącznie o 91 801 449 EUR. 75 460 320 EUR tej kwoty pochodzi z realokacji środków z kodów interwencji 03 wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka i 05 wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, natomiast 16 341 129 EUR to środki z realokacji na CS 2i (Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach) z CS 2iv. Zwiększenie alokacji na kodzie interwencji 01 dotacja zgodnie z uzasadnieniem wskazanym w wierszu "Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych" - CS 2(i).
95.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: - 28 z 44 377 297 EUR na 48 462 580 EUR - 33 z 87 912 703 EUR na 100 168 549 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków na Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach.
96.	EFRR/FS.CP2.I	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 03 z 177 509 189 EUR na 193 850 318 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków na Działanie 4.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach.
97.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: zamiana beneficjanta z "porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii" na "podmioty działające w imieniu klastrów"	Doprecyzowania katalogu ostatecznych odbiorców, tj. sformułowanie „porozumienia cywilnoprawne reprezentowane przez klastry energii” zastąpiono zapisem „podmioty działające w imieniu klastra energii”. Powyższe wynika ze zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii wskazującej, iż w klastrze energii uczestniczyć musi JST, a także iż porozumienie to forma współpracy, zaś podmiotem praw i obowiązków może być podmiot, a nie forma współpracy. Zmiana dotyczy Działanie 4.10 Wykorzystanie OZE w gospodarce.
98.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: Usunięcie słowa "lecznice" z nazwy beneficjenta: "- Szpitale i inne podmioty lecznicze prowadzące działalność leczniczą"	Korekta techniczna - wprowadzenie właściwej nazwy (dotyczy następujących Działañ: 4.7 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii, 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, 4.9 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych, 4.10 Wykorzystanie OZE w gospodarce).
99.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	nie	Główne/kierunkowe zasady udzielania wsparcia Przed zmianą: Koszty związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest nie mogą przekroczyć 10% kosztów kwalifikowalnych projektu. Po zmianie: Koszty związane z usuwaniem ze środowiska wyrobów zawierających azbest nie mogą przekroczyć 10% kosztów kwalifikowalnych projektu.	Koszty usuwania wyrobów zawierających azbest zawierają także koszty składowania i transportu wyrobów zawierających azbest, co mieści się w sformułowaniu "ze środowiska". Zmiany dokonano zgodnie z pismem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Departamentu Programów Regionalnych, znak sprawy: DRP-Ib.690.1.2023.BS z dnia 3 stycznia 2024 r. dotyczącym zapisów w programach regionalnych 2021-2027 dotyczących usuwania wyrobów azbestowych ze środowiska. Zapis jest zgodny z zapisami w Umowie Partnerstwa. Zmiana dotyczy następujących Działañ: 4.7 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii, 4.8 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, 4.9 Zwiększenie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych.
100.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	zakres wsparcia	tak	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych: Przed zmianą: Instrumenty finansowe zastosowane będą w przypadku wszystkich typów odbiorców. Planuje się skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027 w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Instrumenty finansowe będą miały też zastosowanie w przypadku inwestycji realizowanych przez wytwórców, którzy produkowaną energię elektryczną będą sprzedawać w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Po zmianie: W przedmiotowym celu szczegółowym przewidzianymi formami finansowania będą dotacje, pożyczki oraz pożyczka z dotacją w ramach operacji instrumentu finansowego. Planuje się skorzystanie z opcji przewidzianej w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego 2021-2027 w celu skrócenia okresu zwrotu z inwestycji. Instrumenty finansowe będą miały też zastosowanie w przypadku inwestycji realizowanych przez wytwórców, którzy produkowaną energię elektryczną będą sprzedawać w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.	Dodano zapisy w związku z przesunięciem części środków przeznaczonych na wdrożenie instrumentów finansowych (Działanie 4.7 Zwiększenie wykorzystania OZE, 4.8 Zwiększenie wykorzystania OZE w ramach ZIT, Działanie 4.9 Zwiększenie wykorzystania OZE w ramach Innych Instrumentów Terytorialnych oraz 4.10 Wykorzystanie OZE w gospodarce) na rzecz formy finansowania w postaci dotacji (Kod 01), zgodnie z uzasadnieniem wskazanym w wierszu dotyczącym dodania KI 01 Dotacja w wymiarze form finansowania.
101.	EFRR/FS.CP2.II	FELU.04 Efektywne wykorzystanie energii	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	W wymiarze formy finansowania: Dodanie KI 01 Dotacja z alokacją 94 382 056 EUR, środki te pochodzą z pomniejszenia alokacji na KI 03. Zwiększenie wartości kodu 05 o 1 483 815 EUR, środki te pochodzą z pomniejszenia alokacji na KI 03. Wartości kodu 03 i 05 zmieniają się w następujący sposób: - KI 03 - zmniejszenie o 95 865 870 EUR z 124 708 396 EUR na 28 842 526 EUR - KI 05 - zwiększenie o 1 483 814 EUR z 27 358 711 EUR na 28 842 525 EUR	Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. wskazują na konieczność podjęcia działań w celu przyspieszenia stopniowego wycofywania paliw kopalnych oraz przejście na energię ze źródeł odnawialnych. Dokument ten zaleca nakreślenie ścieżki dekarbonizacji, zwiększenie działań ukierunkowanych na efektywność energetyczną, zrównoważone odnawialne źródła energii i wykorzystanie ciepła odpadowego. Także w Sprawozdaniu krajowym 2024 - Polska podkreśla się konieczność odejścia od węgla, przyspieszenia zielonej transformacji, produkcji czystej energii, produkcji technologii neutralnych emisyjnie oraz zmniejszenia zużycia energii i zanieczyszczenia powietrza. Jak wskazano w ww. dokumencie, Polska zwiększa wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ale nadal jest w dużym stopniu zależna od węgla kamiennego i brunatnego. W 2022 z węgla wytworzono 70,7 % energii elektrycznej, co negatywnie wpływa na konkurencyjność i zrównowazony charakter polskiej gospodarki. W przedmiotowym sprawozdaniu wskazano także, iż unijna polityka ograniczania zależności od rosyjskich paliw kopalnych i przyspieszenia zielonej transformacji energetycznej przynosi rezultaty. Jednakże osiągnięcie neutralności emisyjnej sektora energii wymaga dalszego zwiększenia skali korzystania z energii ze źródeł odnawialnych nadal istnieje w tym względzie w dużej mierze niewykorzystany potencjał. Zielona transformacja energetyczna i powiązany z nią wzrost znaczenia energii ze źródeł odnawialnych to wyjątkowe możliwości dla słabiej rozwiniętych regionów wiejskich, ponieważ mogą one czerpać korzyści z własnych zasobów naturalnych i ustrukturywania geograficznego. Wykorzystanie tego potencjału mogłoby przynieść korzyści z perspektywy spójności gospodarczej UE. Na obecnym etapie wdrażania programu FEL realizacja celów w obszarze wsparcia produkcji energii z odnawialnych źródeł (z wyjątkiem komponentu dotyczącego magazynów energii), czy budowy energooszczędnego oświetlenia ulicznego odbywa się wyłącznie z wykorzystaniem instrumentów finansowych. Również w obszarze efektywności energetycznej dominującą formą wsparcia są instrumenty finansowe. Tylko 30% przeznaczonych na ten cel środków może być dystrybuowana w formie dotacji. Od początku negocjacji programu zastosowanie instrumentów finansowych jako głównej formy wsparcia w tych obszarach było przyjmowane przez Komisję Europejską jako jedyne dopuszczalne rozwiązanie. W opinii IZ FEL podejście to wymaga przededefiniowania z uwagi na obecną sytuację geopolityczną wywołaną wojną za naszą wschodnią granicą. Polska będąc sąsiadem skonfliktowanych stron, a szczególnie województwo lubelskie, które graniczy z Ukrainą na długości 269 km i Białorusią na długości 171 km, znalazły się w trudnym położeniu, nie tylko ze względu na rosnące zagrożenie militarne, ale też w kontekście zachowania bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju przedsiębiorczości. W związku z wojną zdecydowanemu ograniczeniu uległ bowiem import paliw energetycznych. Wobec ubytu energii, który został wywołany zerwaniem dotychczasowej współpracy energetycznej państw Unii Europejskiej z państwem agresorem, konieczne jest zdynamizowanie działań ukierunkowanych na efektywne wykorzystanie energii, jak również zastąpienie tego ubytu energią pochodzącą ze źródeł odnawialnych, gdyż może to grozić pogłębieniem ubóstwa energetycznego na terenie województwa. Mając na uwadze wskaźnik LHC (Low Income High Costs), czyli Wskaźnik Wysokich Kosztów – Niskich Dochodów, który pozwala na identyfikację gospodarstw, które są „podwójnie obciążone” – wysokimi kosztami energii i niskimi dochodami obrazując ubóstwo energetyczne, województwo lubelskie w 2022 r. plasowało się na 3 miejscu w kraju z wartością tego wskaźnika na poziomie 13,64 (średnia dla Polski 10,47). Wskazać należy, iż problem ubóstwa energetycznego stał się jeszcze większym zagrożeniem z powodu wzrostu cen energii wynikającego ze zwiększonej podaży w okresie odbudowy po pandemii COVID-19 i ograniczeń dostaw po rozpoczęciu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Na podstawie raportu „Wskaźnik dochodów podatkowych gmin, powiatów i województw na 2024 r.” opublikowanego przez Ministerstwo Finansów w roku bieżącym wynika, iż w województwie lubelskim jest tylko 6 gmin (na 213), których wskaźnik dochodów gminy jest wyższy niż średnia wskaźnik dochodów gminy dla kraju wynoszący 2 788,93 zł/mieszkańca oraz tylko 1 powiat (na 24), którego wskaźnik dochodów powiatu jest wyższy niż wskaźnik dochodów powiatów dla kraju wynoszący 435,63 zł/mieszkańca. Dodatkowo ponad połowa gmin jest zagrożonych trwałą marginalizacją (wg KSRR 2030 140 gmin oraz 11 miast średnich – najwyższy wskaźnik w kraju), co pokazuje duże dysproporcje pomiędzy gminami z województwa lubelskiego a gminami z pozostałej części kraju. Dodatkowo prawne ograniczenia, dotyczące zaciągania pożyczek przez JST (indywidualny wskaźnik zadłużenia, określony w Ustawie o finansach publicznych) powoduje, iż podstawowa grupa potencjalnych beneficjentów jakimi są JST posiada ograniczone możliwości finansowania inwestycji z wykorzystaniem instrumentów zwrotnych. Podobna sytuacja dotyczy również mieszkańców – przeciętne wynagrodzenie w województwie lubelskim według GUS (dane z czerwca 2024 r.) kształtuje się na poziomie 84,33% średniej krajowej i należy do najniższych w kraju, co świadczy o niskim stopniu zaможności i ograniczonych możliwościach korzystania z pożyczek przez mieszkańców województwa. Niestabilna sytuacja geopolityczna ma także negatywny wpływ na rozwój gospodarczy. Potencjalni inwestorzy krajowi i zagraniczni z racji położenia z racji położenia w południowo-wschodniej Polsce, często omijają województwo lubelskie, jako region o podwyższonym ryzyku prowadzenia biznesu (liczba podmiotów prywatnych z województwa lubelskiego, które wyrejestrowały działalność 9 744 w 2023 r., 9 621 w 2022 r., wobec 8 344 w 2021 r. i 7 376 w 2020 r.). Zawieszenie działalności handlowej z klientami z Białorusi i Federacji Rosyjskiej, spowodowało likwidację działalności części przedsiębiorców z woj. lubelskiego, których działalność skierowana była w większości na wskazane rynki lub znaczne ograniczenie działalności gospodarczej tych przedsiębiorstw, problemy w znalezieniu nowych rynków zbytu oraz konieczność przebranzbienia. Wpływ wojny w Ukrainie na kluczowe obszary działalności firmy jest odczuwalny niezależnie od ich wielkości. Wojna wpłynęła na wzrost cen dóbr zaopatrzeniowo-inwestycyjnych, wyższe koszty działalności i wzrost ryzyka biznesowego. Wywołane wojną ryzyko powoduje też odpyły przedsiębiorców do innych, bardziej bezpiecznych regionów kraju z uwagi na strach przed inwestycjami w infrastrukturę w regionie przygranicznym. Co więcej współpraca z innymi przedsiębiorstwami staje się utrudniona ze względu na obostrezenia nadgraniczne związane m.in. z utworzeniem strefy buforowej na granicy z Białorusią, a także na wykorzystywanie woj. lubelskiego jako hubu przeładunkowego dla pomocy wysyłanej na terytorium Ukrainy. Zatrzymanie napływu nowych inwestycji oraz znaczny spadek rozwoju istniejących firm, przekłada się na niższy wzrost PKB i zmniejszenie dochodów JST. Niezbędne jest więc udzielenie systemowego oraz finansowego wsparcia, również ze środków UE, w szczególności dla regionów przygranicznych, skierowanego zarówno do przedsiębiorstw jako i JST, które nie będzie powodowało dodatkowego obciążenia finansowego poprzez wymóg realizacji przedsięwzięć uważanych jako opłacalne, z wykorzystaniem instrumentów finansowych. Panująca sytuacja za wschodnią granicą województwa lubelskiego spowodowała, że pierwotnie planowane stosowanie umorzeń i rabatów kapitałowych w IF okazało się niewystarczające skuteczne, aby zachęcić JST i przedsiębiorstwa do inwestycji także w najbardziej popularne technologie OZE tj. fotowoltaikę i farmy wiatrowe. Trudna sytuacja gospodarcza oraz niepewność geopolityczna sprawia, że decyzje dotyczące długofalowych i kosztownych inwestycji w przedsiębiorstwie są odkładane w czasie. W przypadku dofinansowania, dotacja zmniejsza potencjalne ryzyko inwestycji i wówczas decyzja o podjęciu takiego ryzyka jest łatwiejsza dla przedsiębiorcy. Dla zbilansowania ryzyka wywołanego obecną sytuacją geopolityczną należy dążyć do stworzenia przedsiębiorcom lepszych niż w innych mniej narażonych regionach warunków do prowadzenia biznesu. Większa dostępność dotacji kosztom instrumentów finansowych może stanowić jeden z czynników zatrzymania inwestorów w regionie. W ocenie Instytucji Zarządzającej programem FEL niezbędne jest zatem przesunięcie części środków przeznaczonych do wdrożenia za pośrednictwem instrumentów finansowych na część dotacyjną.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
102.	EFRR/FS.CP2.VIII	FELU.05 Zrównoważona mobilność miejska	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Aktualizacja zapisu w zakresie obszarów wsparcia przed zmianą: "Nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych nie wykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem: (...) - infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE (...)" po zmianie: "Nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych nie wykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem: (...) - infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych, spełniającej wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 (...)"	Aktualizacja zapisu w związku z wejściem w życie w dniu 13 kwietnia 2024 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylenia dyrektywy 2014/94/UE (Dz.U.U.E.L. z 2023 r., Nr 234, str. 1 z dnia 22 września 2023 r.). Konsekwencją ww. zmiany przepisów unijnych jest dodanie amoniaku do katalogu paliw alternatywnych oraz doprecyzowanie, że w ramach paliw odnawialnych będą to m.in. paliwa syntetyczne i parafinowe, w tym amoniak, wytwarzane przy użyciu energii odnawialnej. Zmiana dotyczy Działania 5.1 Niskoemisyjny transport miejski oraz Działania 5.2 Niskoemisyjny transport miejski w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
103.	EFRR/FS.CP3.II	FELU.06 Zrównoważony system transportu	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Aktualizacja zapisu w zakresie obszarów wsparcia przed zmianą: "W zakresie infrastruktury dróg wojewódzkich przewiduje się również: (...) - budowę infrastruktury ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych, spełniającej wymogi Dyrektywy 2014/94/UE (...)" po zmianie: "W zakresie infrastruktury dróg wojewódzkich przewiduje się również: (...) - budowę infrastruktury ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych, spełniającej wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 (...)"	Aktualizacja zapisu w związku wejściem w życie w dniu 13 kwietnia 2024 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylenia dyrektywy 2014/94/UE (Dz.U.U.E.L. z 2023 r., Nr 234, str. 1 z dnia 22 września 2023 r.).Konsekwencją ww. zmiany przepisów unijnych jest dodanie amoniaku do katalogu paliw alternatywnych oraz doprecyzowanie, że w ramach paliw odnawialnych będą to m.in. paliwa syntetyczne i parafinowe, w tym amoniak, wytwarzane przy użyciu energii odnawialnej. Zmiana dotyczy Działania 6.1 Poprawa regionalnej dostępności transportowej oraz Działania 6.3 Publiczny autobusowy transport zbiorowy.
104.	EFRR/FS.CP3.II	FELU.06 Zrównoważony system transportu	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości wskaźnika produktu RCO046 Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T z 48,01 km na 34,344 km	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 6.1 Poprawa regionalnej dostępności transportowej. Zgodnie z zapisami Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie CP3) wszystkie inwestycje w infrastrukturę transportową wspierane będą wyłącznie, jeżeli będą wynikały z odpowiednich dokumentów wypełniających warunek podstawowy lub dokumentów planowania transportu na poziomie regionalnym. Dla Województwa Lubelskiego dokumentem w zakresie spełnienia warunku podstawowego jest Program Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Lubelskiego do roku 2030 (z perspektywą do 2040 roku). W powyższym dokumencie nie zostały przyjęte konkretne długości dróg, które zostaną wsparte, gdyż takie dane są dopiero dostępne na etapie przygotowanie fiszek projektowych. Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z korekty założeń przyjętych na etapie programowania, które były oparte o projekt powyższego dokumentu. W Kontrakcie Programowym przewidziano do wsparcia jedynie drogi nr 833, 812 oraz 837. Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych w przypadku podpisanej umowy na rozbudowę drogi 833 wynosi 10,7690 km, natomiast z informacji ujętych w fiskalach projektowych w przypadku drogi 812 długość przebudowanych dróg wynosi 9,059 km, w przypadku drogi 837 – 14,516 km. Łącznie daje to wartość 34, 344 km. Obecnie nie przewiduje się realizacji dodatkowych projektów w zakresie inwestycji drogowych. W związku z powyższym proponuje się zmniejszenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika. RCO046 = 34,344 km
105.	EFRR/FS.CP3.II	FELU.06 Zrównoważony system transportu	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości wskaźnika produktu PLR0113 Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego z 7 szt. na 4 szt.	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 6.2 Kolejowy transport zbiorowy. Wskaźnik realizowany będzie tylko w ramach projektu niekonkurencyjnego " Zakup nowoczesnego bezemisyjnego taboru kolejowego wyposażonego w urządzenia pokładowe ERTMS ". Przeprowadzono rozeznanie rynku w zakresie kosztu zakupu taboru, który będzie realizował przedmiotowy wskaźnik. Na podstawie dostępnej alokacji wynoszącej 34 287 721 wkładu UE na Działanie 6.2 oraz biorąc pod uwagę wysokie koszty zakupu taboru pozwoli to na zakup 4 jednostek kolejowego taboru pasażerskiego. Biorąc powyższe pod uwagę należy zmniejszyć wartość wskaźnika PLR0113. PLR0113 = 4 jednostki kolejowego taboru pasażerskiego
106.	EFRR/FS.CP3.II	FELU.06 Zrównoważony system transportu	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika PLRR022 Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku z 159 894 osób/rok na 91 368 osób/rok.	Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika bezpośrednio ze zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika produktu PLR0113 Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego. Wyliczenia PLRR022 = 4*22 842 osoby/rok[jednostkowa wartość wskaźnika na 1 szt. taboru]= 91 368 osób/ rok.
107.	EFRR.CP4.III	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	zakres wsparcia	nie	Zmiana nazewnictwa z mieszkań chronionych na treningowe oraz użycie sformułowania mieszkania z usługami/ze wsparciem	Zmiany w opisie celu szczegółowego (w typach projektu oraz głównych/kierunkowych zasadach udzielania wsparcia) wynikają ze zmiany Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.) i stosowanej tam terminologii. Zmiana dotyczy Działania 7.6 Infrastruktura usług i integracji społecznej. W związku z modyfikacją zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w rozporządzeniu ogólnym.
108.	EFRR.CP4.III	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji Wymiar 1 - zakres interwencji dodanie KI : 125 Infrastruktura mieszkaniowa dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią z alokacją 11 047 538 EUR	Dodanie KI 125, zgodnie z zaproponowaną w programie logiką interwencji (zmiana będzie dotyczyć Działania 7.6 Infrastruktura usług i integracji społecznej oraz Działania 7.7 Infrastruktura usług i integracji społecznej w ramach ZIT). Zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski z dnia 19 czerwca 2024 r. wskazują, w kontekście przeglądu śródkresowego – na dalsze koncentrowanie się na uzgodnionych priorytetach, podjęcie działań w celu lepszego wspierania i integracji obywateli państw trzecich. Także Sprawozdanie krajowe 2024 - Polska, zważywszy na bezprecedensowy napływ uchodźców z Ukrainy, wskazuje, iż system wsparcia dla obywateli państw trzecich i możliwości ich kompleksowej integracji zasługują na szczególną uwagę w kontekście przygotowań Polski do przeglądu śródkresowego. W przedmiotowym sprawozdaniu wskazano, iż włączenie ukraińskich uchodźców do polskiego systemu socjalnego wymaga szerokiego zakresu pomocy. Wschodnia granica województwa lubelskiego z Białorusią i Ukrainą wyznacza jednocześnie wschodnią granicę Unii Europejskiej. Na terenie województwa lubelskiego funkcjonuje 12 przejść granicznych, w tym jedno lotnicze. Położenie geograficzne i przebieg szlaków migracyjnych do Europy powodują, że do Polski, a w szczególności na teren woj. lubelskiego migrują przede wszystkim obywatele państw leżących za wschodnią granicą kraju. Lubelskie stało się także głównym kierunkiem migracji dla uciekających przed wojną Ukraińców oraz represjonowanych Białorusinów przez władze Białorusi. Liczba osób, które posiadają ważne dokumenty potwierdzające prawo pobytu na terytorium RP wydane przez Wojewodę Lubelskiego wzrosła w latach 2017-2024 o 276% (Statystyka dot. migracji prowadzona przez Urząd do Spraw Cudzoziemców www.migracje.gov.pl stan na 22.07.2024 r.). Wśród nich (25 524) największą grupę stanowią obywatele Ukrainy – 13 947 osób (54,6%) i Białorusi – 4 726 osób (18,5%), w tym osoby przebywające zarówno na pobyt stały, jak i czasowy. W województwie lubelskim w 2023 roku powiatowe centra pomocy rodzinie udzieliły pomocy finansowej 136 osobom ze statusem uchodźcy na kwotę 1 002 843 zł. (zdecydowana większość środków przyznana została na utrzymanie bytowe).
109.	EFRR.CP4.III	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji Wymiar 1 - zakres interwencji KI 125 Infrastruktura mieszkaniowa dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią - 11 047 538 KI 126 Infrastruktura mieszkaniowa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią) - 11 047 538	Dostosowanie wartości alokacji na poszczególnych KI w związku z dodaniem KI 125 (zmiana będzie dotyczyć Działania 7.6 Infrastruktura usług i integracji społecznej oraz Działania 7.7 Infrastruktura usług i integracji społecznej w ramach ZIT).
110.	EFRR.CP4.V	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości wskaźnika produktu RCO069 Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej z 166 950 osób/rok na 1 500 000 osób/rok.	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 7.8 Infrastruktura ochrony zdrowia. Zwiększenie wartości wskaźnika w oparciu o podpisane umowy oraz złożone wnioski o dofinansowanie w ramach Działania 7.8 FEL 2021 -2027. W ramach 2 naborów niekonkurencyjnych dla działania 7.8 podpisano dwie umowy, w których wskaźnik wynosi 232 232 osoby/rok. W ramach naboru dla POZ wybrano do dofinansowania 13 projektów, w których łączna wartość przedmiotowego wskaźnika wynosi 668 081 osób/rok. (przy czym alokacja na nabór została wykorzystana w ok. 25%). Dodatkowo w naborze dla AOS wybranych do dofinansowania zostało 24 projektów, w których wartość przedmiotowego wskaźnika została określona na poziomie 1 748 175,00 osób na rok. Uwzględniając ryzyko rozwiązania umów o dofinansowanie oraz problemy, które mogą się pojawić na etapie realizacji projektów można przyjąć, że łączna wartość wskaźnika dla działania 7.8 może wynieść co najmniej 1 500 000 osób/rok . Dlatego też przyjęto średnią pojemność dla 1 wspartego podmiotu wykonującego działalność leczniczą na poziomie 42 857 osób/rok . Wyliczenia: W ramach celu szczegółowego 4 (v) wskaźnik obejmuje 100% alokacji ogółem tj. 90 352 941,18 EUR Do wyliczenia jednostkowej wartości wskaźnika wzięto pod uwagę umowy zakontraktowane oraz wnioski o dofinansowanie złożone w ramach naborów w Działaniu 7.8 FEL 2021-2027, który wynosi 42 857 osób/rok na 1 wsparty podmiot (pierwotne założenie to 4 770 osób/rok na 1 wsparty podmiot) Biorąc pod uwagę szacunkową wartość docelową na poziomie 35 podmiotów, pozwoli to na osiągnięcie wartości docelowej w 2029 roku na poziomie 1 500 0000 użytkowników/rok. RCO069 = 42 857 osób/rok[średnia pojemność na 1 podmiot leczniczy]* 35 (wartość wskaźnika PLRO 133 Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą) = 1 500 000 użytkowników/rok. Przedmiotowa zmiana wynika z postępów w osiąganiu celów Programu i wykazuje zgodność z załącznikiem nr 16 do Sprawozdania krajowego 2024 - Polska, zgodnie z którym zdrowa ludność oraz skuteczny, dostępny i odporny system ochrony zdrowia są warunkami wstępnymi zrównoważonej gospodarki i zrównoważonego społeczeństwa.
111.	EFRR.CP4.V	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR073 Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej wartość bazowa z 133 573 osób/rok na 1 049 997 osób/rok wartość docelowa (2029) z 146 930 osób/rok na 1 154 996 osób/rok	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 7.8 Infrastruktura ochrony zdrowia. Zwiększenie wartości wskaźnika wynika bezpośrednio ze wzrostu średniej pojemności na 1 wsparty podmiot leczniczy wyliczony w oparciu o dane z zakontraktowanych umów oraz złożonych wniosków w ramach Działania 7.8. oraz zaktualizowano założenia użyte w <i>Metadycie szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu FEL 2021-2027 (EFRR)</i> w zakresie faktycznych użytkowników placówek zdrowotnych z 80% do 70%. Wyliczenia: Do wyliczenia jednostkowej wartości wskaźnika wzięto pod umowy zakontraktowane oraz wnioski o dofinansowanie złożone w ramach naborów w ramach Działania 7.8 FEL 2021-2027, który wyniósł 42 857 osób/rok na 1 wsparty podmiot. Biorąc pod uwagę 35 podmiotów leczniczych jak również poziom faktycznych użytkowników podmiotów leczniczych wyliczony na podstawie aktualnych danych z Działania 7.8 FEL 2021-2027 na poziomie 70% (80% założenie pierwotne), a także średnią pojemność na 1 podmiot leczniczy wynoszący 42 857 osób/rok, wartość bazowa wyniesie 1 049 997 użytkowników/rok. W wyniku analizy aktualnych danych z Działania 7.8 FEL 2021- 2027,przyjęto wzrost 10% wartości docelowej w stosunku do wartości bazowej , co daje wartość docelową na poziomie 1 154 996 użytkowników/rok. Wartość bazowa RCR073=42 857(42 857 osób/rok na 1 wsparty podmiot)* 70% (faktyczni użytkownicy) = 1 049 997 użytkowników/rok. Wartości docelowej roku 2029: wartość wskaźnika wzrosło o 10% w stosunku do wartości bazowej = 1 049 997*110% = 1 154 996 użytkowników/rok. Przedmiotowa zmiana wynika z postępów w osiągnięciu celów Programu i wykazuje zgodność z załącznikiem nr 16 do Sprawozdania krakowego 2024 - Polska, zgodnie z którym zdrowa ludność oraz skuteczny, dostępny i odporny system ochrony zdrowia są warunkami wstępnymi zrównoważonej gospodarki i zrównoważonego społeczeństwa.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
112.	EFRR.CP4.VI	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu Zmiana wartości wskaźnika produktu PLR0135 Długość wspartych szlaków turystycznych z 175,66 km na 120,00 km .	Wskaźnik realizowany w ramach Działania 7.10 Turystyczne Lubelskie. Zmniejszenie celu końcowego (2029) wynika z analizy kosztów jednostkowych w oparciu o wnioski złożone w ramach naboru konkurencyjnego oraz podpisane umowy z BGK w ramach Działania 7.10 Turystyczne Lubelskie. Ponadto, poziomu realizacji wskaźnika PLR0135 Długość wspartych szlaków turystycznych (w tym: PLR0137 Długość utworzonych szlaków turystycznych oraz PLR0136 Długość odnowionych szlaków turystycznych). Wartość wskaźnika w podpisanych umowach o dofinansowanie (stan na 31.12.2024) wynosi 45,33 km. Ponadto należy wskazać, iż powyższy wskaźnik uwzględniony został w planowanym do realizacji projekcie (uwzględnionym w załączniku nr 10 do Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego) pn. "Rowerowe Rostocze. Drogi pieszo-rowerowe w obszarach wiejskich", a wartość wskaźnika w fisieze projektowej wynosi 105,639 km. Mając na uwadze powyższe obniżono cel końcowy w 2029 roku z wartości 175,66 km do wartości 120,00 km, która uwzględniła zaktualizowany koszt jednostkowy 1 km = 310 310,63 euro , który został wyliczony w oparciu o wnioski złożone w ramach naboru konkurencyjnego oraz podpisanej umowy w ramach Działania 7.10 oraz alokację na wskaźnik. Wyliczenie: - pierwotny koszt 1 km = 211 047,60 EUR, - koszt 1 km na podstawie złożonych wniosków oraz podpisanej umowy o dofinansowanie w ramach Działania 7.10 = 310 310,63 EUR PLR0135= (61 789 411,76 EUR(CS 4(vi))*52,50%)/310 310,63 EUR(zaktualizowany koszt jednostkowy 1 km) =61 789 411,76 EUR/310 310,63 EUR= 120 km
113.	EFRR.CP4.VI	FELU.07 Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu Zmiana wartości docelowej (2029) wskaźnika RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem wartość bazowa z 471 525 osób/rok na 813 986 osoby/rok wartość docelowa (2029) z 509 247osób/rok na 1 017 483 osoby/rok	Wskaźnik realizowany w ramach Działania: 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego, 7.10 Turystyczne Lubelskie. Zwiększenie wartości bazowej oraz celu końcowego (2029) wynika z analizy poziomu realizacji wskaźnika <i>RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem</i> w zakontraktowanych umowach- w ramach Działania 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego oraz Działania 7.10 Turystyczne Lubelskie. Zaktualizowana wartość jednostkowa wskaźnika wynosi 10 853 osób/rok na 1 obiekt. Podwyższono wartość bazową z wartości 471 525 odwiedzający/rok do wartości 813 986 odwiedzający/rok oraz cel końcowy w 2029 roku z wartości 509 247 odwiedzający/rok do wartości 1 017 483 odwiedzający/rok, która uwzględniła wzrost wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika w stosunku do wartości bazowej o 25%. Wartość bazowa RCR077 = 75*6 287 = 471 525 Wyliczenia: - wartość jednostkową wskaźnika wynoszącą 10 853 osób na rok (wartość pierwotna 6 287 osób/rok) na 1 obiekt oraz uwzględniając wartość docelową wskaźnika produktu RCO077 = 75, – na podstawie danych z w zakontraktowanych umowach w ramach Działania 7.9 Zrównoważony rozwój dziedzictwa kulturowego oraz Działania 7.10 Turystyczne Lubelskie wyliczono, iż wzrost liczby osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objętych wsparciem wzrośnie o 25% w stosunku do wartości bazowej wskaźnika. Wartość bazowa RCR077 = RCO77(Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem = 75)*wartość jednostkowa wskaźnika na 1 obiekt = 75*10 853 = 813 986 osoby/rok Wartość docelowa RCR077= wartość bazowa *125% = 813 986 * 1,25 = 1 017 483 osoby/rok Przedmiotowa zmiana wynika z postępów w osiąganiu celów Programu.
114.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Usunięcie zapisów w sekcji 2.1.8.1.1 Powiązane rodzaje działań w zakresie Ekonomii społecznej dotyczących realizacji wsparcia w postaci: "usług wspierających rozwój PS realizowanych w szczególności za pośrednictwem BUR".	Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) zobowiązany jest do podpisania porozumień o współpracy z operatorami PSF, działającymi w BUR, udzielającymi wsparcia na terenie działania OWES, celem umożliwienia udziału w usługach rozwojowych dostępnych w BUR. W związku z powyższym usunięto zapis. Zmiana dotyczy Działania 8.2 Ekonomia społeczna.
115.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Dodano dwa typy projektów w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej: -Budowanie potencjału partnerów społecznych w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antydyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia.⌘ -Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antydyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia.	Propozycja dodania odrębnych typów projektu w celu zachowania spójności programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z kodami interwencji zawartymi w Programie: 07 Budowanie zdolności partnerów społecznych oraz 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Zmiana dotyczy Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa.
116.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Usunięcie typu projektu w zakresie Ekonomii społecznej: - usługi wspierające rozwój PS realizowane w szczególności za pośrednictwem BUR.	Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) zobowiązany jest do podpisania porozumień o współpracy z operatorami PSF, działającymi w BUR, udzielającymi wsparcia na terenie działania OWES, celem umożliwienia udziału w usługach rozwojowych dostępnych w BUR. W związku z powyższym usunięto zapis. Zmiana dotyczy Działania 8.2 Ekonomia społeczna.
117.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Katalog beneficjentów aktywizacja społeczna i zawodowa wykreślenie zwrotu "i ich pracownicy" ze sformułowania "Podmioty ekonomii społecznej i ich pracownicy"	Po dokonaniu analizy typów projektów możliwych do realizacji stwierdzono, iż w przypadku działań skierowanych na aktywizację zawodową i społeczną osób wymagających wsparcia możliwość aplikowania o środki powinny mieć wyłącznie podmioty, nie zaś osoby fizyczne (za wyjątkiem osób prowadzących działalność gospodarczą). Pracownicy podmiotów ekonomii społecznej będą mogli być ewentualnie grupą wspieraną w ramach dodanych typów projektów, o ile charakter działalności podmiotu będzie zgodny z celem szczegółowym. Dodatkowo zmiana ujednolici zapisy przyjęte w programie. Zmiana dotyczy Działania 8.2 Ekonomia społeczna.
118.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Katalog beneficjentów - aktywizacja społeczna i zawodowa Rozszerzenie katalogu beneficjentów o następujące podmioty: - organizację społeczeństwa obywatelskiego - partnerzy społeczni	Beneficjentami w ramach typów projektów w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej: -Budowanie potencjału partnerów społecznych w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antydyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia.⌘ -Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze włączenia społecznego w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antydyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia są: - organizację społeczeństwa obywatelskiego - partnerzy społeczni. Tym samym proponuje się dokonać korekty Katalogu beneficjentów w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Zmiana dotyczy Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa.
119.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Katalog beneficjentów - Ekonomia społeczna usunięto z katalogu beneficjentów poniższy zapis: "Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe" pozostawiając w katalogu jedynie OWES	Beneficjentem w ramach typów projektów: - Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy i utrzymania tych miejsc w PS. - Usługi wsparcia rozwoju ES dla PES i PS, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne i biznesowe OWES. - Wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w PS, - Działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników PES. mogą być jedynie OWES. Zmiana dotyczy Działania 8.2 Ekonomia społeczna.
120.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Główne grupy docelowe - Aktywizacja społeczna i zawodowa: Rozszerzono grupę docelową o następujące podmioty: -Organizację społeczeństwa obywatelskiego, -Partnerzy społeczni.	W katalogu grupy docelowej uwzględniono organizację społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych adekwatnie do propozycji zmian w Programie w zakresie dodania zapisów dot. budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych w zakresie podnoszenia świadomości polityk i przepisów antydyskryminacyjnych, aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia. Zmiana dotyczy Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa.
121.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Główne grupy docelowe - Ekonomia społeczna: Przed zmianą: - Podmioty ekonomii społecznej - Podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne - Osoby lub rodziny wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy, oraz otoczenie tych osób (m.in. rodzina, środowisko lokalne). Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej - Osoby biernie zawodowo - Osoby w kryzysie bezdomności, uzależnione od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, zwalniane z zakładów karnych, osoby spełniające kryteria, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Po zmianie:⌘ - Podmioty ekonomii społecznej - Podmioty deklarujące chęć przekształcenia się w przedsiębiorstwo społeczne - Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, o których mowa w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej - Osoby fizyczne planujące założenie PES/PS lub podjęcie pracy w PS	Propozycja uporządkowania katalogu grupy docelowej w zakresie ekonomii społecznej w celu uniknięcia powielania treści (większość usuniętych kategorii osób z katalogu grupy docelowej mieści się w katalogu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wykazany w tiret 3), jak również realizacji wsparcia zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej. Zmiana dotyczy Działania 8.2 Ekonomia społeczna.
122.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu: Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie Cel końcowy (2029): 8 175 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 5 313	Celem interwencji jest wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji. Wskaźnik jest realizowany przez dwa Działania: 8.1 Aktywizacja i zawodowa oraz 8.2 Ekonomia społeczna. Interwencję wdrażają odpowiednio WUP i DW EFS. Obecna wartość wskaźnika wynosi 8 175 osób , z podziałem na instytucje: DW EFS 3 924 osoby, WUP 4 251 osób . Mając na względzie statystyki dotyczące liczebności osób bezrobotnych w woj. lubelskim opracowane przez WUP oraz dane GUS dotyczące lat 2021 – 2024 można mówić o stałym trendzie systematycznego spadku liczebności osób bezrobotnych w roku 2024 o 21,1% w stosunku do roku 2021 (liczba osób w roku 2021 - 19 353, liczba osób w roku 2024 - 15 273). Mając na względzie powyższe dane demograficzne postuluje się zmniejszenie wartości wskaźnika do <u>5 313</u> osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie. W przypadku wskaźnika osiąganego przez DW EFS należy podkreślić, że ze względu na stawkę jednostkową na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym przez okres 12 m-cy, wynoszącą 62 639 PLN (w tym na utworzenie 31 229 PLN oraz utrzymanie miejsca pracy na pełny etat 31 410 PLN) zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków EFS+ w regionalnych programach na lata 2021-2027, założona wartość 3 924 osoby jest niemożliwa do osiągnięcia. Wynika to z przyczyn niezależnych od IZ, czyli kwoty stawki jednostkowej obowiązującej w całym kraju dla projektów w zakresie ekonomii społecznej, które w woj. lubelskim są realizowane w ramach Działania 8.2 Ekonomia społeczna. Stawka jednostkowa podlega zaś corocznej indeksacji. Wartość alokacji na to działanie w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 jest stała i wynosi 18 115 200 EUR. Na etapie programowania przyjęty koszt jednostkowy wynosił 15 259,07 PLN, obecny koszt jednostkowy jest wyższy o 47 379,93 zł, czyli o 311%. Przy takim wzroście kosztu jednostkowego z uwagi na założoną alokację w Działaniu możliwe jest wsparcie <u>935 osób</u>. W przypadku wskaźnika osiąganego przez WUP w ramach Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa, pomimo zwiększenia alokacji o 6 215 858,92 EUR wskaźnik na poziomie 4 251 osób jest niemożliwy do osiągnięcia ze względu na wzrost kosztów, jaki dokonał się w latach 2021-2024 . Pierwotny koszt jednostkowy uwzględniony w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) wyliczany był na podstawie dostępnych wtedy danych historycznych z roku 2020 i wynosił 15 259,07 PLN. Na podstawie obecnie realizowanych projektów oraz umów przewidzianych do podpisania, jak również liczby osób przewidzianych do udziału w projektach należy zmienić Metodokę wyliczania kosztu jednostkowego i zwiększyć ten koszt do kwoty 21 803,10 PLN (Wartość podpisanych umów: 65 343 887, 22 PLN szacowana liczba uczestników projektu w podpisanych umowach: 2 997os., co daje koszt jednostkowy: 65 343 887,22 PLN/2 997 = 21 803,10 PLN). Zatem zwiększona alokacja na działanie realizowane przez WUP nie umożliwia osiągnięcia zakładanej wartości wskaźnika. w wyliczeniu kosztu jednostkowego uwzględniono 15% ryzyko - analogicznie do założonego w Metodocy, tj. wzrost cen wynikający z inflacji, zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej i rozwiązywania umów na wniosek beneficjentów. Oprócz tego na wartość wskaźnika wpływ mają procesy związane z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, który zdeteterminował wzrost cen. Mając na względzie powyższe proponuje się zwiększenie udziału WUP w realizacji przedmiotowego wskaźnika do poziomu <u>4 378 osób</u> . Wyliczenie wartości wskaźnika produktu realizowanego przez WUP przedstawia się następująco: 112 288 717,70 PLN/21 803,10 PLN = 5 151 – 15% ryzyka = 4 378 osób. Na kwotę przyjętą 112 288 717,70 PLN składa się: 84 068 718,20 PLN (w tym wkład UE z umów podpisanych w kwocie 44 151 510,76 PLN, kwota wkładu UE w ramach drugiego ogłoszonego naboru w wysokości 25 885 212,77 PLN oraz kwota przeznaczona na umowy poprotestowe w wysokości 12 398 032,51 PLN - 3 umowy podpisane w kwocie 4 812 816,74 PLN – wkład UE oraz 1 633 962,20 PLN na kod 07 i 08) oraz środki po ewentualnym uzyskaniu zgody na zwiększenie alokacji na Działanie 8.1 w wysokości 6 215 858, 92 EURO liczone po kursie 4,54 co daje nam wartość 28 219 999,50 PLN. Łącznie: 84 068 718,24 + 28 219 999,50 = 112 288 717,74 Kierując się efektywnością wydatków w relacji "nakład - rezultat" bardziej efektywne jest przeznaczenie dodatkowych środków na Działanie 8.1, gdzie koszt jednostkowy jest niższy niż w Działaniu 8.2, co pozwala na osiągnięcie wyższego poziomu zakładanych wskaźników niż w przypadku przesunięcia środków do Działania 8.2. Pomimo zwiększenia udziału WUP w wypracowaniu wskaźnika – w związku z niezależną od IZ stawką jednostkową obowiązującą w Działaniu 8.2 - postuluje się zmniejszenie wartości docelowej tego wskaźnika łącznie do poziomu 5 313 osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie (tj. 935 osób + 4 378 osób) .
123.	EFŚ+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 5 725 Zmiana na: Cel końcowy (2029):	Wskaźnik jest realizowany przez dwa Działania: 8.1 Aktywizacja i zawodowa oraz 8.2 Ekonomia społeczna. Propozycja zmiany wartości końcowej wskaźnika rezultatu, będąca konsekwencją propozycji zmiany wartości końcowej wskaźnika produktu Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie. Aktualna wartość wskaźnika wynosi 5 725 osób . Wartość proponowana to 3 720 osób . Zastosowano analogiczny procent wyliczenia jak w metodocy, tj. przyjęto proporcję 70% z wartości wskaźnika produktu Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie projektu WUP: 4 378 osób *70% = 3 065, DW EFS 935*70% = 655, co łącznie daje proponowaną wartość wskaźnika rezultatu na poziomie 3 720 .

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
124.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 3 680 Zmiana na Cel końcowy (2029): 1 393	Wskaźnik jest realizowany przez Działanie 8.1 Aktywizacja i zawodowa. Propozycja zmiany wartości końcowej wskaźnika rezultatu, będąca konsekwencją zmiany wartości końcowej wskaźnika produktu Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie. Aktualna wartość wskaźnika wynosi 3 680 osób . Wartość proponowana to 1 393 osoby . Zaproponowana zmiana jest również wynikiem przeanalizowania liczby osób biernych zawodowo w podpisanych umowach i umowach planowanych do podpisania w ramach Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w tym również w ramach przesunięcia alokacji z innych Działań EF5+). Zgodnie z definicją wskaźnika Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie (osoby) to łączna liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo zgodnie z definicjami wskaźników wspólnych: liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie i liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie. Łączna liczba uczestników w ramach podpisanych umów wynosiła 2997 os. w tym 1 379 os. biernych zawodowo oraz 1 618 osoby bezrobotne. Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 populacja osób biernych zawodowo w województwie lubelskim wyniosła w marcu 2021 r. 720,4 tys. tj. 43,6% ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie zawodowym na rynku pracy (w kraju 12331,8 tys., tj. 40,8%). Mając na względzie sytuację demograficzną (starzejące się społeczeństwo) niezbędne jest wykorzystanie zasobów siły roboczej, do których należy również osoby biernie zawodowo. W związku z tym, że dane z raportu: <i>Bierność zawodowa w regionie lubelskim -przyczyny, struktura oraz możliwe instrumenty zaradcze</i> (link: https://wuplublin.praca.gov.pl/documents/165685/974137/Bierno%C5%9B%C4%87%20zawodowa%20w%20regionie%20lubelskim%20-%20przyczyny%20struktura%20i%20możliwe%20instrumenty%20zaradcze/2ca4dd2f-9f41-43f9-979d-1cc9b2b2c795?e=1634809593817) wskazują na to, że najbardziej dynamicznie przyrastającą grupą wśród biernych zawodowo są emeryci, nieznacznie zwiększono odsetek biernych zawodowo w ogólnej liczbie uczestników projektów do 46% w stosunku do osób niezatrudnionych. Odnosząc ten odsetek do wartości wskaźnika produktu <i>Liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie</i> , wynoszącej 5 313 osób otrzymujemy liczbę osób biernych zawodowo, tj. 2 444 . Szacując wskaźnik rezultatu, dla którego wskaźnikiem referencyjnym jest liczba osób biernych zawodowo, przyjęto dane historyczne z efektów realizacji RPO WL na lata 2014-2020. Z analizy efektów wsparcia w ramach RPO WL 2014-2020 (działanie 11.1 i 11.4) wynika, iż odsetek osób poszukujących pracy po zakończeniu udziału w projekcie wyniósł 57% (8938/15444 osób). Potwierdzają to również dane z raportu ewaluacyjnego <i>Ocena wpływu wsparcia oferowanego w ramach 11 Osi Priorytetowej RPO WL 2014-2020. Raport końcowy</i> (link: https://rpo.lubelskie.pl/rpo/wiadomosci/prawo-i-dokumenty/ocena-wplywu-wsparcia-oferowanego-w-ramach-11-osi-priorytetowej-rpo-wl-2014-2020-raport/) (wskaźnik na Osi Priorytetowej jest zbliżony i wynosi 55,25%). Tak więc liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu nie wyniesie 3 680 osób, a 1 393 osoby , co wynika zarówno z danych historycznych, jak również trendów demograficznych.
125.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	finanse	tak	Realokacja środków (zwiększenie) w wysokości 6 088 571,00 EUR do Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa (CS 4h) z Działania 9.2 Aktywizacja zawodowa (CS 4a) oraz Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy (CS 4b).	Realokacja środków jest zgodna z Zaleceniami Rady dla Polski, w tym w szczególności zaleceniem 3 w obszarze podjęcia działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy grup defaworyzowanych, w tym przez poprawę jakości domowej i środowiskowej formalnej opieki długoterminowej oraz dostępu do takiej opieki. Realokacja wynika z konieczności zwiększenia środków przeznaczonych na aktywizację społeczno-zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, osób biernych zawodowo. Mając na względzie sytuację demograficzną (starzejące się społeczeństwo) niezbędne jest wykorzystanie zasobów siły roboczej, w tym osoby najbardziej oddalonych od rynku pracy tj. zagrożonych wykluczeniem społecznym i społecznie wykluczonych oraz osoby biernie zawodowo. W ramach CS 4a) znaczną część środków przeznaczono na aktywizację osób bezrobotnych, zatem należy wykorzystać szansę jaką daje aktywizacja osób biernych zawodowo poprzez realizację projektów w tym zakresie. Dodatkowo warto podkreślić, iż zmiana ma na celu osiągnięcie wskaźnika dotyczącego osób niezatrudnionych objętych wsparciem na jak najwyższym poziomie. Pierwotny koszt jednostkowy uwzględniony w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) wyliczany był na podstawie dostępnych wtedy danych historycznych z roku 2020. Na podstawie obecnie realizowanych projektów oraz umów przewidzianych do podpisania, jak również liczby osób przewidzianych do udziału w projektach należy zwiększyć ten koszt. między innymi na wysokość kosztów wsparcia, a tym samym wartość wskaźnika, wpływ mają procesy związane z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, który zdeterminował wzrost cen.
126.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar interwencji	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 4h (Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
127.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 37 740 000 EUR na 43 828 571 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 4h (Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
128.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: - 28 z 18 870 000 EUR na 21 914 285 EUR - 33 z 18 870 000 EUR na 21 914 286 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 4h (Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
129.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 05 z 22 760 994 EUR na 28 849 565 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 4h (Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
130.	EF5+.CP4.H	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 7 740 000 EUR na 43 828 571 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków do CS 4h (Działania 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
131.	EF5+.CP4.I	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Katalog beneficjentów Rozszerzono ww katalog o następujące podmioty: - Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, - Partnerzy społeczni.	Beneficjentami w ramach typu projektu Budowanie zdolności podmiotów gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych zajmujących się integracją społeczno- ekonomiczną obywateli państw trzecich, w tym m. in. poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. instytucji są: - organizacje społeczeństwa obywatelskiego - partnerzy społeczni. Tym samym proponuje się dokonać rozszerzenia Katalogu beneficjentów. Zmiana dotyczy Działania 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich.
132.	EF5+.CP4.I	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Interwencje w ramach Funduszy/Główne grupy docelowe: Rozszerzono grupę docelową o następujące podmioty: - Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, - Partnerzy społeczni,	Odbiorcami wsparcia w ramach typu projektu Budowanie zdolności podmiotów gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych zajmujących się integracją społeczno- ekonomiczną obywateli państw trzecich, w tym m. in. poprzez zatrudnienie osób z Ukrainy znających język polski w stopniu co najmniej komunikatywnym, jako osób pracujących w podmiotach gospodarki społecznej oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, celem zwiększenia komunikacji pomiędzy obywatelami państw trzecich a pracownikami ww. Instytucji są: - organizacje społeczeństwa obywatelskiego - partnerzy społeczni. Tym samym proponuje się dokonać rozszerzenia głównych grup docelowych. Zmiana dotyczy Działania 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich.
133.	EF5+.CP4.I	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EF5+ Dodanie KI 07 Budowanie zdolności partnerów społecznych z alokacją 201 140 EUR zmiana alokacji na KI 08 Budowanie zdolności partnerów społecznych - z 1 005 705 EUR na 804 565 EUR	Propozycja dodania KI 07 z uwagi na zakres wsparcia w ramach typu projektu nr 4 odnoszącego się do organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych (wsparcie w PI 4i, Działanie 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich) kierowane także na partnerów społecznych). Zastosowano proporcjonalny podział kwoty 1 005 705 przeznaczanej na kod 08 na kod 07 i 08, analogicznie do zapisów programu (np. jak w Działaniu 4h, 4b) tj.: kod 07- 201 140, kod 08- 804 565. Zastosowana proporcja jest zasadna z uwagi na ilość partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w regionie.
134.	EF5+.CP4.J	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Dodano jeden typ projektu: -Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających integrację społeczno-gospodarczą społeczności marginalizowanych.	Dodanie odrębnego typu projektu w celu zachowania spójności programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z kodem interwencji zawartym w Programie: 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Zmiana dotyczy Działania 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych.
135.	EF5+.CP4.J	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Główne grupy docelowe. Rozszerzono grupę docelową o: -Organizacje społeczeństwa obywatelskiego	Odbiorcami wsparcia w ramach dodanego typu projektu w zakresie budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego są organizacje społeczeństwa obywatelskiego, tym samym proponuje się dokonać rozszerzenia grupy docelowej o wskazany podmiot. Zmiana dotyczy Działania 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych.
136.	EF5+.CP4.J	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu: Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie Cel końcowy (2029): 940 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 694	Celem interwencji jest wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie. Wskaźnik jest realizowany przez Działanie 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych. Interwencję wdraża WUP. Obecna wartość wskaźnika do osiągnięcia wynosi 940 osób . Społeczność romska w Polsce, do której kierowane jest wsparcie w województwie lubelskim, jest mniejszością etniczną, w przypadku której dane liczbowe są problematyczne do uzyskania. Dzieje się tak ze względu na trudność w dotarciu do tej grupy, która nie jest objęta statystyką publiczną. Jednocześnie wielu Romów nie ujawnia swojej tożsamości etnicznej w spisach ludności z różnych powodów, w tym obaw przed dyskryminacją i negatywnymi stereotypami. Niemniej jednak, dostępne są pewne informacje na temat tej grupy - pochodzą z Narodowych Spisów Powszechnych (NSP). Na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 narodowość rromską deklarowało zaledwie 575 mieszkańców województwa lubelskiego, z czego językiem rromskim w ramach kontaktów rodzinnych posługuje się jeszcze mniejsza liczba (334 osoby). Warto podkreślić, że w przypadku społeczności rromskiej odnotowano również największy spadek liczebności (w roku 2021 o 27,5 % w stosunku do roku 2011: liczba osób w roku 2021 - 575, liczba osób w roku 2011 - 794) spośród najliczniejszych grup narodowo-etnicznych w regionie. Dodatkowo w porównaniu z wynikami NSP z 2011 r. spośród najpopularniejszych języków używanych w domu w 2011 r. (poza językiem polskim) największy spadek odnotowano w przypadku języka rromskiego (o 52,1%). Dane te jednoznacznie pokazują na zmniejszanie się populacji rromskiej w regionie. Ponadto, na podstawie definicji wskaźnika <i>Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie</i> , mniejszości narodowe to mniejszość: białoruska, czeska, litewska, niemiecka, ormiańska, rosyjska, słowacka, ukraińska, żydowska oraz mniejszości etniczne: karaimska, lemowska, romska, tatarska. W przytoczonych danych NSP 2021 w województwie lubelskim przynależność do mniejszości białoruskiej zadeklarowało 1 919 osób, litewskiej – 185 osób, niemieckiej – 1 737 osób, rosyjskiej - 579 osób, ukraińskiej – 3 347 osób oraz żydowskiej – 707 osób. Nie we wszystkich tych grupach obserwuje się zjawisko marginalizacji (nie dotyczy to m.in. mniejszości niemieckiej, białoruskiej czy ukraińskiej). Wnioskodawcy określając założenia projektu wskazują konkretną grupę i jej problemy, występujące na obszarze objętym działaniami w ramach projektu. Szacując wartość docelową wskaźnika uwzględniono: podniesiono koszt jednostkowy z poziomu 10 480,14 zł do stanu faktycznego tj. 14 771,39 zł na podstawie kosztów wynikających z projektów zakontraktowanych w ramach Działania 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych FEL, tj. 10 546 775,47 zł (zakontraktowane środki/14 771,39 zł (koszt jednostkowy) = 714 osób. Aktualizacja kosztu jednostkowego wynika ze zmiany sytuacji ekonomicznej kraju, w tym wzrostu inflacji oraz wzrostu kwoty wynagrodzenia minimalnego, która stanowi podstawę do wyliczenia stawek stypendiów szkoleniowych i stażowych. Średnia (geometryczna) inflacji CPI za ostatnie 5 lat wyniosła 7,3%, za poprzednie 10 lat 3,8%, a za okres ostatnich 20 lat – 3,3%. Przez poprzednie 5 lat skumulowana inflacja CPI wyniosła aż 42,67% - tak przynajmniej wynika z obliczeń dokonanych na podstawie dynamik miesiąc do miesiąca. Odnosząc się do wysokości płacy minimalnej należy zauważyć, iż w porównaniu do roku 2020 wzrosła ona o 65,38%, tj. w roku 2020 wynosiła 2 600 PLN brutto, zaś w 2024 r. wynosi 4300 PLN brutto. Mając na względzie powyższe oraz zakładając 2,8% ryzyka (przy pierwotnym założeniu ryzyka w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EF5+) na poziomie 15%) postuluje się zmniejszenie wartości wskaźnika do 694 osób (714 *2,8% = 20, 714-20 = 694). Reasumując, proponowane obniżenie wartości końcowej wskaźnika wynika ze zdeklarowanej liczby potencjalnych uczestników we wnioskach o dofinansowanie będących załącznikiem do podpisanych umów o dofinansowanie/umów planowanych do podpisania.
137.	EF5+.CP4.J	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu: Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 420 Zmiana na: Wskaźnik: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 246	Wskaźnik jest realizowany przez Działanie: 8.4 Integracja społeczno-gospodarcza społeczności marginalizowanych. Propozycja zmiany wskaźnika rezultatu z Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu na Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu . Zgodnie z definicją obecnego wskaźnika zalicza się do niego się osoby, które otrzymały wsparcie EF5+ i które podjęły kształcenie (uczenie się przez całe życie, kształcenie formalne) lub szkolenie poza miejscem pracy/ w miejscu pracy, szkolenia zawodowe etc., bezpośrednio po zakończeniu udziału w projekcie . Natomiast do proponowanego wskaźnika: <i>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu</i> zalicza się osoby, które otrzymały wsparcie EF5+ i uzyskały kwalifikacje lub kompetencje do 4 tygodni po zakończeniu udziału w projekcie . Analizując wyniki raportu końcowego <i>Ocena wpływu wsparcia oferowanego w ramach 11 Osi Priorytetowej RPO WL 2014-2020. Raport końcowy</i> (link: https://rpo.lubelskie.pl/rpo/wiadomosci/prawo-i-dokumenty/ocena-wplywu-wsparcia-oferowanego-w-ramach-11-osi-priorytetowej-rpo-wl-2014-2020-raport/) w zakresie ogólnej użyteczności wsparcia otrzymanego w projektach, należy stwierdzić, że wysoko oceniana przez uczestników projektów była przydatność różnych form reintegracji społeczno-zawodowej. Jedną z najwyżej ocenianych pod względem użyteczności forma wsparcia były staże lub praktyki zawodowe oraz kursy i szkolenia zawodowe (w skali od 1-5, gdzie 5 to bardzo przydatne forma ta uzyskała ocenę 4,5 - podobnie jak kursy i szkolenia w zakresie umiejętności społecznych). Proponowany wskaźnik jest trudniejszy do osiągnięcia, jednakże łatwiejszy do monitorowania i weryfikacji (na podstawie dokumentów potwierdzających kwalifikacje/kompetencje). Zmiana wskaźnika wiąże się z koniecznością zmiany proponowanej wartości docelowej. Nie wszyscy bowiem, którzy przystępują do szkolenia czy kształcenia kończą tę formę wsparcia nabyciem kwalifikacji lub kompetencji (np. z przyczyn losowych, zdrowotnych itd.), zatem konieczna jest w tym przypadku rewizja założeń dotyczących wyliczenia wskaźnika rezultatu. Badania w ramach studiów przypadku oraz pozostałych metod jakościowych wykorzystanych w badaniu Ocena wsparcia skierowanego do społeczności rromskiej w Polsce z PO WER oraz innych programów realizowanych na rzecz Romów Raport końcowy. (https://efs.mrpips.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0023/18293/Raport-koncowy.pdf) wykazały, że w przeciągu ostatnich dziesięciu lat można zaobserwować stopniowe zmiany w podejściu Romów do edukacji. Zmianę tę podkreślali zarówno sami odbiorcy wsparcia (zarówno uczestnicy projektów PO WER jak i odbiorcy wsparcia w ramach Programu na rzecz integracji społeczności rromskiej), przedstawiciele organizacji rromskich, asystenci edukacji rromskiej jak i przedstawiciele instytucji społeczności wiejskościowej reprezentowani przez urzędników, pracowników świetlic czy OPS. Także wyniki badań wskazują na świadomość Romów co do wartości wykształcenia. Wskazuje na to fakt, że uczestnicy projektów Poddziałania 1.3.1 PO KL za najpilniejsze potrzeby, które w pierwszej kolejności należy wspierać z funduszy UE, najczęściej uznali edukację dzieci i dorosłych (36%) oraz kursy i szkolenia zawodowe (31%). Mając na względzie powyższe we wskaźniku rezultatów zakładany jest odsetek 35,5% , tj. 31% dotyczący społeczności rromskiej oraz 4,5% innych społeczności marginalizowanych. Należy uwzględnić również fakt, iż duża część działań zaplanowanych dla uczestników projektów to działania o charakterze społecznym, które nie kończą się uzyskaniem kwalifikacji/kompetencji. Przyjęto zatem następujący sposób wyliczenia wskaźnika: 35,5% (31% społeczności rromskiej + 4,5% inne społeczności marginalizowanych) * 694 (liczba osób należących do mniejszości społecznych marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie) = 246 osób .
138.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Zmiana nazwy mieszkań chronionych na mieszkania treningowe w sekcji 2.1.8.4.1. Interwencje w ramach Funduszy, Powiązane rodzaje działań, Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Usługi społeczne.	Zmiana nazwy mieszkań chronionych na mieszkania treningowe z uwagi na nowelizację Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027. Nowe przepisy przekształcają mieszkania chronione w mieszkania treningowe oraz mieszkania wspomagane.

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
139.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Zmiana zapisu, w celu właściwej interpretacji zapisów w sekcji 2.1.8.4.1 Interwencje w ramach Funduszy, Powiązane rodzaje zadań. Przed zmianą: Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż stacjonarne. Po zmianie: Zakłada się działania zwiększające dostęp do świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, poprzez wsparcie form opieki innych niż całodobowe szpitalne.	Propozycja zmiany wynika z faktu, że stacjonarne formy np. dzienne, są możliwe do realizacji. Nie jest możliwa realizacja wsparcia w formie całodobowej, poprzez umieszczanie osób w placówkach całodobowych w szpitalnych formach. Działania możliwe do realizacji będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą obejmowały wsparcia trzeciego poziomu referencyjnego (szpitalnego całodobowego) w systemie ochrony zdrowia. Przy czym możliwe jest wspieranie miejsc opieki krótkoterminowej np. hosteli, które nie mają formy szpitalnej. W ramach projektu strategicznego realizowanego przez Szpital Neuropsychiatryczny im. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lublinie zapanowano utworzenie hostelu. Ponadto potrzeba tworzenia hosteli wynika z Wojewódzkiego Planu Transformacji dla województwa lubelskiego na lata 2022-2026. Zmiana dotyczy Działania 8.6 Usługi zdrowotne.
140.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Zmiana zapisu, w celu właściwej interpretacji zapisów w sekcji 2.1.8.4.1 Interwencje w ramach Funduszy: Dodanie "szpitali" w ramach możliwości wdrażania standardu dostępności. Powiązane rodzaje działań Przed zmianą" Wdrażane będą standardy dostępności wypracowane na poziomie krajowym dla POZ i AOS. Po zmianie: Wdrażane będą standardy dostępności wypracowane na poziomie krajowym dla POZ, AOS i szpitali. Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Usługi zdrowotne Przed zmianą: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym: (...) c)Wdrażanie standardów dostępności w POZ i AOS, (...) Po zmianie: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym: (...) c)Wdrażanie standardów dostępności w POZ, AOS i szpitalach, (...)	Propozycja rozszerzenia zakresu wsparcia poprzez możliwość wdrażania standardów dostępności również w szpitalach na podstawie standardu wypracowanego w ramach PO WER. Umożliwienie wdrażania standardu dostępności w szpitalach będzie miało na celu dostosowanie tych podmiotów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami. Celem wdrażania standardów dostępności nie będzie wzmacnianie potencjału szpitali. Możliwość wdrażania standardów dostępności w szpitalach wynika z Linii demarkacyjnej oraz Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027. Zmiana dotyczy Działania 8.6 Usługi zdrowotne.
141.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Przeformułowanie typu projektu w sekcji 2.1.8.4.1 Interwencja w ramach Funduszy: Przed zmianą: - Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań chronionych i wspomaganych, w tym wsparcie kadry tych mieszkań, rozwój mieszkalnictwa adaptowalnego oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe. Po zmianie: - Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań treningowych i wspomaganych, w tym wsparcie kadry tych mieszkań oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe.	Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 (wytyczne EF5+) mieszkanie adaptowalne to mieszkanie, w którym wyeliminowano bariery, jakie napotykały w nich osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w celu umożliwienia tym osobom dalszego niezależnego życia w swojej społeczności. Mieszkaniem adaptowalnymi nie są mieszkania treningowe oraz mieszkania wspomagane. Tego rodzaju działania realizowane są jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych i mogą być finansowane z EF5+ lub w ramach cross-financingu. Wobec powyższego w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych oraz zachowania spójności z wytycznymi EF5+ proponuje się usunąć wskazany zapis z typu projektu dot. wsparcia w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne.
142.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Zmiana zapisu, w celu właściwej interpretacji zapisów w sekcji 2.1.8.4.1 Interwencje w ramach Funduszy, Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Propozycja dodania zapisów w ramach typu projektu w zakresie psychiatrii dla osób dorosłych, że wsparcie będzie też kierowane do dzieci i młodzieży. Przed zmianą: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym: (...) b)W zakresie psychiatrii osób dorosłych (...) Po zmianie: Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej, w tym: (...) b)W zakresie psychiatrii osób dorosłych* , (...) * Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej w zakresie psychiatrii obejmuje również wsparcie dla dzieci i młodzieży	Wprowadzono zapis w związku z realizacją wsparcia dla dzieci i młodzieży w ramach przedsięwzięcia priorytetowego stanowiącego odstępstwo od Linii demarkacyjnej uzgodnionego w ramach Kontraktu Programowego dla Województwa Lubelskiego. Projekt realizowany przez Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. Mieczysława Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lublinie. Zmiana dotyczy Działania 8.6 Usługi zdrowotne.
143.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: Propozycja modyfikacji typu beneficjenta "Podmioty świadczące usługi społeczne" poprzez dodanie słowa "zdrowotne" po zmianie: Podmioty świadczące usługi społeczne i zdrowotne.	Propozycja doprecyzowania zapisów i dodania usług zdrowotnych biorąc pod uwagę, że katalog beneficjentów dotyczy usług społecznych i zdrowotnych. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne oraz Działania 8.6 Usługi zdrowotne.
144.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: Usunięcie słowa "lecznicze" z nazwy beneficjenta: "- Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące"	Korekta techniczna - wprowadzenie właściwej nazwy podmiotu. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne oraz Działania 8.6 Usługi zdrowotne.
145.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	tak	W sekcji 2.1.8.4.1.Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów Usługi społeczne dodano nowy typ projektu: Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne	W kontekście zauważalnego spadku udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w realizacji działań w obszarze zapewnienia równego i szybkiego dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, rozwój zintegrowanych form świadczenia oraz rozwój procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych istotne jest włączenie organizacji pozarządowych w rozwój i realizację usług, które obecnie nie dysponują potencjałem na odpowiednim poziomie pozwalającym na wypełnienie tych istotnych zadań w obszarze usług społecznych. W dokumencie Zalecenie Rady w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Polski podkreślono, że systematyczne angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego pozostaje nieodzowne dla zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za sprostanie wyzwaniom społeczno-gospodarczym stawianym przed programami.Biorąc pod uwagę utrzymujące się trendy w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, jak i kraju, wychodząc naprzeciw wyzwaniom stawianym w Zaleceniach Rady i sprostaniu wyzwaniom w dziedzinie włączenia społecznego określonym w Sprawozdaniu krajowym dla Polski (2024) ocenia się, że interwencja w FEL 2021-2027 w obszarze włączenia społecznego wymaga modyfikacji poprzez intensyfikację działań w przedmiotowym obszarze. W świetle przytoczonych dokumentów istotne jest włączenie działań skierowanych na budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie CS 4k) w celu zwiększenia ich zdolności do wypełniania zadań w obszarze zwiększania równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wychodząc naprzeciw zgłoszonej przez Członków i Członkinie Komitetu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 oraz ich zastępców propozycji zmian w programie FEL 2021-2027 przedstawioną w piśmie z dnia 15 listopada 2024 br. IZ FEL 2021-2027 proponuje dodanie nowego typu projektu w ramach CS k) w zakresie usług społecznych. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne.
146.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	tak	Katalog beneficjentów: rozszerzenie katalogu beneficjentów o organizacje społeczeństwa obywatelskiego.	Dodanie nowego typu beneficjenta wynika z dodania nowego typu projektu: Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne.
147.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	tak	Główne grupy docelowe: dodano organizacje społeczeństwa obywatelskiego.	Rozszerzono katalog Głównych grup docelowych w związku z dodaniem nowego typu projektu: Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne.
148.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 – zakres interwencji zmiana wartości alokacji na kategorii 158 z 137 845 089 EUR na kwotę 135 503 989 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja z Działania 8.5 Usługi społeczne) .
149.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 181 949 475 EUR na kwotę 179 608 375 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja z Działania 8.5 Usługi społeczne) .
150.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategori: 28 z 90 064 990 EUR na kwotę 88 906 146 EUR 33 z 85 239 485 EUR na kwotę 84 057 229 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja z Działania 8.5 Usługi społeczne) .
151.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EF5+ Dodano kod interwencji: 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego z alokacją 1 165 560 EUR Zmniejszono wartość alokacji na kodzie interwencji 05 Niedyskryminacja do wartości 90 508 608 EUR oraz na kodzie interwencji 10 Działania podejmowane w odpowiedzi na wyzwania wskazane w ramach semestru europejskiego do wartości 87 934 207 EUR	Propozycja dodania kodu interwencji 08 oraz wysokości alokacji w związku z dodaniem nowego typu projektu i dokonanie korekty kwoty na kodzie interwencji 10 - zmniejszenie o 1 165 560,00 EUR w związku z dodaniem kodu interwencji 08. Zmiana powiązana z dodaniem nowego typu projektów: Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających usługi społeczne. Zmiana dotyczy Działania 8.5 Usługi społeczne.
152.	EF5+.CP4.K	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 181 949 475 EUR na 179 608 375 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja z Działania 8.5 Usługi społeczne) .
153.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	zakres wsparcia	nie	Zmiana nazwy mieszkań chronionych na mieszkania treningowe w części: Interwencje w ramach Funduszy, Powiązane rodzaje działań	Proponuje się zmianę nazwy mieszkań chronionych na mieszkania treningowe z uwagi na nowelizację Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społeczne i Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027. Nowe przepisy przekształcają mieszkania chronione w mieszkania treningowe oraz mieszkania wspomagane. Zmiana dotyczy Działania 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej i Działania 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia.
154.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 – zakres interwencji zmiana wartości alokacji na kategorii 163 z 25 614 070 EUR na kwotę 27 955 170 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja do Działania 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia) .
155.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 25 614 070 EUR na kwotę 27 955 170 EURR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja do Działania 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia) .
156.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategori: 28 z 12 807 035 EUR na kwotę 13 977 585 EUR 33 z 12 807 035 EUR na kwotę 13 977 585 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja do Działania 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia) .
157.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji Wymiar 6 – uzupełniające obszary tematyczne EF5+ Zwiększono wartość alokacji na kodzie interwencji 05 Niedyskryminacja do wartości 12 330 586 EUR	Zmiana dotyczy realokacji środków w SZOP do Działania 8.9 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia .

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
158.	EF5+.CP4.L	FELU.08 Zwiększanie spójności społecznej	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 25 614 070 EUR na kwotę 27 955 170 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (realokacja do Działania 8.9 <i>Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia</i>) .
159.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Główne grupy docelowe. Rozszerzono grupę docelową o: -Osoby biernie zawodowo, -Osoby kwalifikujące się do wsparcia Ochotniczych Hufców Pracy.	Uzupełnienie katalogu grup docelowych o: - "Osoby biernie zawodowo" w ramach CS 4a) realizowane jest wsparcie w ramach inicjatywy ALMA, które skierowane jest osób młodych z kategorii NEET tj. nie uczących się, nie pracujących, nie kształcących się, zatem wpisujących się w definicję osoby biernej zawodowo. - "Osoby kwalifikujące się do wsparcia Ochotniczych Hufców Pracy" zgodnie z zaplanowanym w CS 4a) wsparciem (typ projektu dotyczący kompleksowej aktywizacji zawodowej realizowanej w projektach OHP na rzecz osób młodych znajdujących się w szczególnej sytuacji). Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków EFS+ w regionalnych programach na lata 2021-2027, art. 2 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz wyjaśnieniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej na temat wsparcia osób pracujących, objętych wsparciem w projektach OHP (wiadomość e-mail z dnia 29.12.2023 r.) „grupa w niekorzystnej sytuacji” oznacza grupę osób, w tym osoby doświadczające ubóstwa, wykluczenia społecznego lub dyskryminacji w wielu wymiarach lub zagrożone takimi zjawiskami. OHP w ramach swoich działań obejmuje wsparciem osoby pracujące, które kończąc naukę w OHP posiadają status młodocianego pracownika a wynagrodzenia tych osób mieszczą się w definicji ubogich pracujących, zawartej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przygotowania młodocianych i ich wynagradzania (Dz.U. z 2023 poz.1348). Zagadnienie dotyczące możliwości rozszerzenia grupy docelowej w projektach OHP było jednym z tematów omawianych w trakcie spotkania przeglądowego z Komisją Europejską w zakresie programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, które odbyło się w dniu 30 listopada 2023 r. Wsparcie osób młodych w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (Działanie 9.8 Aktywizacja zawodowa - projekty OHP) obejmuje dedykowane wsparcie: - 15 -24 lata (tj. do ukończenia 25 roku życia) zgodnie z Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - art. 2 ust. 1 pkt 5: „bezrobotnym do 25 roku życia - oznacza to bezrobotnego, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia”).
160.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	finanse	tak	Realokacja środków w wysokości 4 175 618,00 EUR z Działania 9.2 <i>Aktywizacja zawodowa</i> (CS 4a) do Działania 8.1 <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa</i> (CS 4h).	Realokacja środków niezbędna jest celem zapewnienia większego wsparcia grupom docelowym wspieranym w CS 4h). Dokonano również analizy możliwości zakontraktowania środków w ramach poszczególnych typów projektu w Działaniu 9.2 (CS 4a). Jednocześnie zaproponowana zmiana nie wpłynie negatywnie na osiągnięcie rezultatów wsparcia zaplanowanych dla CS 4a) (nie ograniczono wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w projektach PUP).
161.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższej kategorii: 134 o kwotę 4 175 618 EUR z 76 733 823 EUR na 72 558 205 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4a (Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
162.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 143 155 236 EUR na kwotę 138 979 618 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4a (Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
163.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 33 z 143 155 236 EUR na kwotę 138 979 618 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4a (Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
164.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: - 01 z 347 449 EUR na kwotę 337 010 EUR - 05 z 17 539 244 EUR na kwotę 17 549 683 EUR - 10 z 125 268 543 EUR na kwotę 121 092 925 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4a (Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
165.	EF5+.CP4.A	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 143 155 236 EUR na 138 979 618 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4a (Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
166.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Typy projektów. Określenie opisu interwencji na poziomie wyższego stopnia ogólności poprzez wykreślenie części doprecyzowującej. Zapis przed zmianą: "- Wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES mające na celu zwiększenie pomocy dla polskich pracodawców w pozyskiwaniu pracowników z innych państw członkowskich UE/EFTA (w tym migrantów powrotnych) oraz w celu pomocy polskim bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia za granicą na unijnym rynku pracy przy zachowaniu równowagi na regionalnych i lokalnych rynkach pracy." Zapis po zmianie: "- Wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES,"	Propozycja pozostawienia zapisu ogólnego w odniesieniu do usług świadczonych w ramach sieci EURES w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy. Zapis ogólny da IP możliwość dostosowania zakresu projektu zarówno do potrzeb regionu (np. w zakresie wsparcia PSZ, wsparcia pracodawców czy wsparcia bezrobotnych) jak również da możliwość realizacji projektów przy ewentualnej zmianie przepisów prawa w zakresie EURES zarówno krajowego jak i europejskiego. Wszelkie wymogi względem projektów będą mogły być określone zarówno w SZOP, jak i w kryteriach wyboru projektów i będą zgodne z obowiązującymi Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.
167.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Typy projektów. Dodano następujące typy projektów: -Budowanie potencjału partnerów społecznych działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli partnerów społecznych oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy. -Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w obszarze rynku pracy poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji/kompetencji przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz wymianę doświadczeń w zakresie lokalnego/regionalnego rynku pracy.	Propozycja dodania w Działaniu 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy odrębnych typów projektu w celu zachowania spójności programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z kodami interwencji zawartymi w Programie: 07 Budowanie zdolności partnerów społecznych oraz 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego.
168.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Katalog beneficjentów. Rozszerzono o następujące podmioty: -Partnerzy społeczni, -Organizacje społeczeństwa obywatelskiego	W katalogu beneficjentów wspieranych w ramach Działania 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy uwzględniono organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych adekwatnie do propozycji zmian w Programie w zakresie dodania zapisów dot. budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych.
169.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Opis interwencji - rodzaje planowanych działań, typów projektów/Główne grupy docelowe. Rozszerzono grupę docelową o następujące podmioty: -Migranci powrotni, -Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, -Osoby bezrobotne i poszukujące pracy, -Partnerzy społeczni, -Pracodawcy i osoby poszukujące pracy korzystające ze wsparcia w ramach usług sieci EURES, -Studenti, -Uczniowie placówek ponadpodstawowych.	W związku z rozszerzeniem katalogu projektów możliwych do realizacji w ramach celu szczegółowego, niezbędne jest wskazanie w Działaniu 9. 3 Wsparcie instytucji rynku pracy grupy docelowej obejmowanej wsparciem w ramach tych przedsięwzięć. Dodatkowo rozszerzenie katalogu grupy docelowej wynika z konieczności doprecyzowania zapisów i jednoznaczne wskazania grupy wspieranej w zakresie usług sieci EURES, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.
170.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	finanse	tak	Realokacja środków (zmniejszenie) w wysokości 1 912 953,00 EUR z Działania 9.3 <i>Wsparcie instytucji rynku pracy</i> (CS 4b) do Działania 8.1 <i>Aktywizacja społeczna i zawodowa</i> (CS 4h).	Realokacja środków niezbędna jest celem zapewnienia większego wsparcia grupom docelowym wspieranym w CS 4h). Po przeanalizowaniu zaplanowanej alokacji i oszacowaniu oszczędności w ramach realizowanych umów podjęto decyzję o konieczności przeniesienia wolnych środków na Działanie 8.1.
171.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 139 o kwotę 1 434 715 EUR z 7 080 000 EUR na 5 645 285 EUR 141 o kwotę 478 238 EUR z 885 000 EUR na 406 762 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4b (Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
172.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 17 700 000 EUR na kwotę 15 787 047 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4b (Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
173.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 33 z 17 700 000 EUR na kwotę 15 787 047 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4b (Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
174.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 11 923 394 EUR na kwotę 10 010 441 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4b (Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
175.	EF5+.CP4.B	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	kody interwencji/wymiar u teryt.	tak	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 17 700 000 EUR na 15 787 047 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków z CS 4b (Działanie 9.3 Wsparcie instytucji rynku pracy) do CS 4h (Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa).
176.	EF5+.CP4.C	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu: Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie Cel końcowy (2029): 1 390 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 960	Wskaźnik jest realizowany w ramach Działania 9.4 Zrównoważony rynek pracy. Interwencję wdraża WUP. Do wskaźnika wliczają się wyłącznie osoby bezrobotne. Celem interwencji w Działaniu 9.4 Zrównoważony rynek pracy jest wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Obecna wartość wskaźnika wynosi 1 390 osób . Mając na względzie statystyki dotyczące liczebności osób bezrobotnych w woj. lubelskim opracowane przez WUP oraz dane GUS dotyczące lat 2021 – 2024 można mówić o stałym trendzie systematycznego spadku liczebności osób bezrobotnych w roku 2024 o 21,1% w stosunku do roku 2021 (liczba osób w roku 2021 - 19 353, liczba osób w roku 2024 - 15 273). Zgodnie z założeniami Działania 9.4 Zrównoważony rynek pracy wsparcie mogą uzyskać również osoby biernie zawodowo (osoby powracające na rynek pracy np. osoby powracające z urlopu wychowawczego), zatem wskaźnik ten nie będzie się odnosił do 100% grupy docelowej w stosunku do pierwotnych założeń przyjętych w Metodocy EFS+ (pierwotnie w Metodocy EFS+ nie zakładano udziału osób biernych zawodowo w grupie docelowej projektów realizowanych w Działaniu 9.4 Zrównoważony rynek pracy). Mając na względzie powyższe założona wartość wskaźnika wymaga korekty uwzględniającej proporcjonalny udział osób bezrobotnych w grupie docelowej oraz aktualizacji kosztu jednostkowego udziału w projekcie. Z danych historycznych uzyskanych na bazie Działania 9.1 RPO WL (PI8I) wynika, iż liczba osób biernych zawodowo w stosunku do osób objętych wsparciem w projektach wynosiła 15,92%. Należy jednocześnie uwzględnić populację osób biernych zawodowo w województwie lubelskim, która wynosiła w marcu 2021 r. 720,4 tys. tj. 43,6% ludności w wieku 15 lat i więcej o ustalonym statusie zawodowym na rynku pracy (w kraju 12331,8 tys., tj. 40,8%). Do określenia odsetka liczby osób biernych zawodowo zaplanowanych do objęcia wsparciem przyjęto średnią wartość powyższych wskaźników, tj. 30% (tj. (43,6%+15,92%)/2=29,76%). Zakłada się zatem, że 70% grupy docelowej w ramach Działania 9.4 stanowić będą osoby bezrobotne. Szacując wartość docelową wskaźnika uwzględniono: podniesiono koszt jednostkowy z poziomu 13 375,59 zł do stanu faktycznego tj. 17 582,13 zł w odniesieniu do zakontraktowanej alokacji dla Działania 9.4 <i>Zrównoważony rynek pracy</i> , tj. 24 189 176,66 zł (zakontraktowane środki/17 582,13 zł (koszt jednostkowy) = 1372 osoby . Aktualizacja kosztu jednostkowego wynika ze zmiany sytuacji ekonomicznej kraju, w tym wzrostu inflacji oraz wzrostu kwoty wynagrodzenia minimalnego, która stanowi podstawę do wyliczenia stawek stypendiów szkoleniowych i stażowych. Średnia (geometryczna) inflacji CPI za ostatnie 5 lat wyniosła 7,3%, za poprzednie 10 lat 3,8%, a za okres ostatnich 20 lat – 3,3%. Przez poprzednie 5 lat skumulowana inflacja CPI wyniosła aż 42,67% - tak przynajmniej wynika z obliczeń dokonanych na podstawie dynamik miesiąc do miesiąca. Odnosząc się do wysokości płacy minimalnej należy zauważyć, iż w porównaniu do roku 2020 wzrosła ona o 65,38%, tj. w roku 2020 wynosiła 2 600 PLN brutto, zaś w 2024 r. wynosi 4300 PLN brutto. Odnosząc te dane do wartości wskaźnika produktu otrzymujemy: 1372 (ogólna liczba osób w zakontraktowanych projektach)*70% (odsetek osób bezrobotnych) = 960 osób .
177.	EF5+.CP4.D	FELU.09 Zaspokajanie potrzeb rynku pracy	zakres wsparcia	nie	Katalog beneficjentów: Usunięcie słowa "lecznicze" z nazwy beneficjenta: "- Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą lub ich podmioty tworzące"	korekta techniczna - wprowadzenie właściwego określenia podmiotu (Działanie 9.5 Ochrona środowiska pracy).

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
178.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Korekta techniczna w sekcji 2.1.10.1.1 pkt. Główne grupy docelowe: Przed zmianą: Katalog grup docelowych obejmuje podmioty/ osoby z terenu woj. Lubelskiego. Po zmianie: Katalog grup docelowych obejmuje podmioty/ osoby z terenu woj. lubelskiego.	korekta techniczna (województwo lubelskie z małej litery). Zmiana dotyczy Działania 10.1 Skuteczna edukacja.
179.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Propozycja usunięcia zapisu. Możliwość udziału partnerów zagranicznych w interwencjach CS pozostaje ograniczona ze względu na systemowy charakter wsparcia - projekty realizowane będą wyłącznie w trybie niekonkurencyjnym przez podmioty do tego uprawnione.	Z uwagi na fakt, że projekty w ramach CS 4e) realizowane są w sposób konkurencyjny, a wykluczanie jakichkolwiek podmiotów jest niezasadne, proponuje się usunięcie przedmiotowego zapisu.
180.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	wskaźniki	nie	Wskaźnik rezultatu: Liczba podmiotów, które wykorzystują rozwiązania w zakresie zwiększenia jakości i efektywności systemu kształcenia i szkolenia Zmiana na: Wskaźnik: Liczba podmiotów, które podniosły jakość i efektywności oferowanych usług edukacyjnych	Wskaźnik jest realizowany w ramach Działania 10.1 Skuteczna edukacja. Propozycja ujednolicenia nazwy wskaźnika rezultatu zgodnie z aktualnym brzmieniem z Listy Wskaźników Kluczowych EFS+.
181.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na poniższych kategoriach: 149 o kwotę 1 513 824 EUR z 32 450 000 EUR na 30 792 476 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP.
182.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 34 000 000 EUR na kwotę 32 342 476 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (z Działania 10.1 Skuteczna edukacja na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji).
183.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 33 z 34 000 000 EUR na kwotę 32 342 476 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (z Działania 10.1 Skuteczna edukacja na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji).
184.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategorii 05 z 33 845 000 EUR na kwotę 32 187 476 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (z Działania 10.1 Skuteczna edukacja na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji).
185.	EFS+.CP4.E	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 34 000 000 EUR na 32 342 476 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (z Działania 10.1 Skuteczna edukacja na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji).
186.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Propozycja dodania zapisu w sekcji 2.1.10.2.1 Interwencje w ramach Funduszy, Powiązane rodzaje działań: "W zakresie celu szczegółowego 4f) budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających edukację przedszkolną, szkolnictwo ogólne, kształcenie zawodowe oraz budowanie potencjału partnerów społecznych w zakresie działań wspierających kształcenie zawodowe."	Propozycja dodania zapisu w celu zachowania spójności programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 z kodami interwencji 07 Budowanie zdolności partnerów społecznych oraz 08 Budowanie zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego zawartymi w Programie. Zmiana dotyczy Działania 10.2 Edukacja przedszkolna, Działania 10.3 Kształcenie ogólne i Działania 10.4 Kształcenie zawodowe. W związku z rozszerzeniem zapisów w przedmiotowym obszarze, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian technicznych (bez wpływu na treść merytoryczną) w celu utrzymania dopuszczalnej liczby znaków, określonej w rozporządzeniu ogólnym.
187.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Rozszerzenie katalogu beneficjentów o następujące podmioty: - Partnerzy społeczni. - Organizacje społeczeństwa obywatelskiego. - Organizacje pozarządowe.	Propozycja doszczegółowienia katalogu beneficjentów wynikająca z wprowadzenia obszaru wsparcia w zakresie budowania potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych. Zmiana dotyczy Działania 10.2 Edukacja przedszkolna, Działania 10.3 Kształcenie ogólne i Działania 10.4 Kształcenie zawodowe.
188.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Korekta techniczna w sekcji 2.1.10.2.1 pkt. Główne grupy docelowe: Przed zmianą: - Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego z terenu woj. Lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele), - Szkoły i placówki oświatowe z terenu woj. Lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele) i uczniowie (w tym szczególnie uzdolnieni), jak również ich rodzice/opiekunowie prawni, Po zmianie: - Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego z terenu woj. lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele), - Szkoły i placówki oświatowe z terenu woj. lubelskiego oraz ich kadra (w tym nauczyciele) i uczniowie (w tym szczególnie uzdolnieni), jak również ich rodzice/opiekunowie prawni	Korekta techniczna (województwo lubelskie - mała litera). Zmiana dotyczy Działania 10.2 Edukacja przedszkolna.
189.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Uzupełnienie katalogu Główne grupy docelowe o następujące podmioty: - Partnerzy społeczni. - Organizacje społeczeństwa obywatelskiego.	Propozycja rozszerzenia katalogu Główne grupy docelowe o partnerów społecznych oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego adekwatnie do propozycji zmian w Programie w zakresie dodania zapisów dot. budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań wspierających edukację przedszkolną, szkolnictwo ogólne, kształcenie zawodowe oraz budowania potencjału partnerów społecznych w zakresie działań wspierających kształcenie zawodowe. Dodatkowo wprowadzono korektę techniczną zapisu dot. woj. lubelskiego. Zmiana dotyczy Działania 10.2 Edukacja przedszkolna, Działania 10.3 Kształcenie ogólne i Działania 10.4 Kształcenie zawodowe.
190.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu: Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem Cel końcowy (2029): 67 055 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 41 575	Celem interwencji jest wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wcześniej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik realizowany w ramach Działania 10.3 Kształcenie ogólne. Obecna wartość wskaźnika wynosi 67 055 osób . Proponowana wartość wskaźnika 41 575 osób . Jednym z głównych kosztów wsparcia uczniów jest koszt wynagrodzenia nauczycieli. Dlatego też gwałtowny wzrost kosztów osobowych kadry nauczycielskiej przekłada się bezpośrednio na koszt wsparcia dla ucznia. W Sprawozdaniu krajowym dla Polski (2024 Country Report – Poland) potwierdzono, że od stycznia 2024 r. Polska wprowadziła 30-procentową podwyżkę wynagrodzeń nauczycieli na wszystkich poziomach kształcenia oraz 33-procentową podwyżkę wynagrodzeń dla nowych nauczycieli. Natomiast, zgodnie z dokumentem Wyjaśnienia na temat zatrudniania nauczycieli i nauczycielek w projektach edukacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z Ministerstwem Edukacji, opublikowanym w styczniu 2024 r., w przypadku organizowania zajęć w publicznej szkole lub placówce w ramach programów finansowanych ze środków UE, ich prowadzenie powinno zostać powierzone nauczycielom placówki na podstawie Karty nauczyciela. Z dokumentu wynika również, że angażowanie wykonawców zewnętrznych do realizacji usług edukacyjnych w postaci zajęć dofinansowanych z EFS+ ma charakter uzupełniający do powierzania tych zadań nauczycielom i nauczycielkom na podstawie karty nauczyciela. Może to mieć miejsce na przykład w przypadku realizacji specjalistycznych zajęć nierealizowanych w ramach standardowej oferty szkoły tj. robotyka. Dodatkowo, zgodnie z danymi GUS obszar wydatków edukacyjnych został dotknięty wyższym poziomem wzrostu cen. Wg najnowszych danych z lipca 2024 r. inflacja ogółem w Polsce w miesiącu czerwcu 2024 r. wyniosła 2,6% w stosunku do analogicznego miesiąca roku ubiegłego. Tymczasem w obszarze wydatków edukacyjnych poziom ten wyniósł 9,0%. Należy mieć również na uwadze, że pierwotny koszt jednostkowy uwzględniony w Metodocy szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (w zakresie EFS+) wyliczony był na podstawie dostępnych wtedy danych historycznych bazujących na naborach z 2016 i 2017 r. i wynosił 1 663,80 PLN. Po przeanalizowaniu kosztów wsparcia uczniów w realizowanych obecnie projektach oszacowano aktualny koszt na poziomie 3 018,89 PLN. Koszt wyliczono dzieląc zsumowane koszty wsparcia uczniów przez liczbę uczniów objętych wsparciem w projekcie. Przeanalizowano 40% projektów. Zaktualizowaną wartość wskaźnika otrzymano dzieląc 100% środków przeznaczonych na wsparcie dla uczniów przez koszt jednostkowy, z uwzględnieniem 10% ryzyka. Obrazują to poniższe wyliczenia. 139 458 117,65 PLN / 3 018,89 PLN = 46 195 - 10% = 41 575 osób . Propozycja zmiany wartości końcowej wskaźnika jest wynikiem zwiększenia kosztu jednostkowego obliczonego na podstawie obecnie realizowanych projektów.
191.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	wskaźniki	tak	Wskaźnik rezultatu: Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub kompetencje po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 40 155 Zmiana na: Wskaźnik: Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu Cel końcowy (2029): 27 415	Propozycja ujednolicenia nazwy wskaźnika rezultatu zgodnie z aktualnym brzmieniem z Listy Wskaźników Kluczowych EFS+. Obecna wartość wskaźnika wynosi 40 155 osób . Wartość proponowana 27 415 osób . Propozycja zmiany wartości końcowej wskaźnika rezultatu jest konsekwencją propozycji zmiany wartości końcowej wskaźnika produktu Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem i zgodnie z metodyką 50% sumy wskaźników produktu Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem w Działaniu 10.3 Kształcenie ogólne oraz Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem z Działania 10.4 Kształcenie zawodowe tj. proponowana wartość wskaźnika w Działaniu 10.3 - 41 575 osób i aktualna wartość wskaźnika w Działaniu 10.4 - 13 255 osób, co daje 27 415 osób.
192.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 1 Zakres interwencji Zmniejszenie alokacji na kategorii 148 z 26 563 750 EUR na 26 063 750 EUR Zwiększenie alokacji na kategorii 149 z 78 061 250 EUR na 80 218 774 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji z Działania 10.1 Skuteczna edukacja).
193.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 2 – forma finansowania zmiana wartości alokacji na kategorii 01 z 104 625 000 EUR na kwotę 106 282 524 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji z Działania 10.1 Skuteczna edukacja).
194.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 3 – zmiana wartości alokacji na kategorii: 33 z 84 470 000 EUR na kwotę 86 127 524 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji z Działania 10.1 Skuteczna edukacja).
195.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 6 – zmiana wartości alokacji na kategoriach: - 01 z 180 175 EUR na kwotę 183 813 EUR - 05 z 82 895 471 EUR na kwotę 83 476 311 EUR - 07 z 340 956 EUR na kwotę 1 914 002 EUR - 10 z 9 416 250 EUR na 8 916 250 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji z Działania 10.1 Skuteczna edukacja).
196.	EFS+.CP4.F	FELU.10 Lepsza edukacja	kody interwencji/wymiar u teryt.	nie	Indykatywny podział zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji/ Wymiar 7 – zmiana wartości alokacji na kategorii 02 z 104 625 000 EUR na 106 282 524 EUR	Zmiana w zakresie kategorii interwencji jest konsekwencją realokacji środków - w ramach zmiany SZOP (na Działanie 10.4 Kształcenie zawodowe oraz nowoprojektowane Działanie 10.7 Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w obszarze edukacji z Działania 10.1 Skuteczna edukacja).

Numer zmiany	Cel szczegółowy w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Priorytet w którym dokonywana jest zmiana (wybór wartości z listy rozwijanej)	Rodzaj zmiany (wybór wartości z listy rozwijanej)	Czy zmiana wynika z MTR (wybór wartości z listy rozwijanej)	Opis proponowanej zmiany	Uzasadnienie
197.	EFSA-CP4.G	FELU.10 Lepsza edukacja	zakres wsparcia	nie	Sekcja 2.1.10.2.1 zmiana techniczna numeracji w ramach typu projektu: Przed zmianą: - Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.: • usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje umiejętności / kompetencje lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK), w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR, • podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo (realizowane poza systemem BUR i PSF), umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways. Po zmianie: - Wsparcie osób dorosłych w rozwoju i nabywaniu nowych umiejętności, kwalifikacji i kompetencji, w tym podniesienia kwalifikacji zawodowych, a także umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz ich weryfikacja poprzez odpowiednie egzaminy poprzez m.in.: a) usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, w ramach PSF dla osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje umiejętności / kompetencje lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK), w tym wsparcie dla osób z najtrudniejszych grup docelowych - za pośrednictwem BUR, b) podstawowe kompetencje, w tym cyfrowe dla grup wykluczonych cyfrowo (realizowane poza systemem	Propozycja porządkowej modyfikacji zapisu typu projektu. Zmiana dotyczy Działania 10.6 Uczenie się osób dorosłych.
198.	EFRR.CP5.I	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	zakres wsparcia	nie	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych Przed zmianą: Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia, będą finansowane poprzez instrumenty finansowe, podobnie jak rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe. Po zmianie: Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowił dominującego elementu projektu.	Aktualizacja zapisów do stanowiska KE dot. wsparcia oświetlenia (dotyczy zakresu wsparcia w Działaniu 11.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, Działaniu 11.2 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój turystyki obszarów miejskich i och obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Działaniu 11.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych).
199.	EFRR.CP5.II	FELU.11 Rozwój zrównoważony terytorialnie	zakres wsparcia	nie	Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych Przed zmianą: Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia, będą finansowane poprzez instrumenty finansowe, podobnie jak rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe. Po zmianie: Inwestycje o komercyjnym charakterze, w szczególności wsparcie kierowane do przedsiębiorstw jako bezpośrednich beneficjentów oraz rentowne inwestycje podmiotów świadczących usługi sanatoryjne i/lub uzdrowiskowe będą finansowane w formach zwrotnych. Inwestycje w zakresie wymiany oświetlenia będą finansowane w postaci dotacji, o ile nie będą stanowił dominującego elementu projektu.	Aktualizacja zapisów do stanowiska KE dot. wsparcia oświetlenia (dotyczy wsparcia wdrażanego w Działaniu 11.4 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie, Działaniu 11.5 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie, Działaniu 11.6 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie).
200.	PT.1	FELU.12 Wsparcie wdrażania Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach EFS+	wskaźniki	tak	Wskaźnik produktu: Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT Cel końcowy (2029): 942 Zmiana na: Cel końcowy (2029): 720	Propozycja zmniejszenia celu końcowego wskaźnika pn. Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT z aktualnej wartości końcowej 942 osoby na 720 osób. Przy szacowaniu celu końcowego (tj. 942) przedmiotowego wskaźnika były brane pod uwagę trzy projekty: „Zatrudnienie pracowników zaangażowanych we wdrażanie programu FEL w 2023 r.”, „Zatrudnienie pracowników zaangażowanych we wdrażanie programu FEL w 2025 r.”. Wartość docelowa wskaźnika (104) zakładana w projekcie „Zatrudnienie pracowników zaangażowanych we wdrażanie programu FEL w 2023 r.” nie została osiągnięta w związku z rozwiązaniem umowy o dofinansowanie projektu wynikającym z faktu pokrycia wszystkich kosztów zatrudnienia pracowników 2023 roku ze środków EFS w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego WL na lata 2014-2020 w ramach projektu RPLU.14.01.00-06-0001/22 „Zatrudnienie pracowników zaangażowanych w RPO WL w 2023 r.” Wartość docelowa wskaźnika w 2024 i 2025 roku zakładana była na poziomie 419 i była możliwa do osiągnięcia tylko i wyłącznie pod warunkiem wykorzystania wszystkich etatów założonych w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli obowiązującym w Instytucji Zarządzającej programem Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Średniomiesięczna liczba etatów finansowanych z PT wykorzystanych w okresie od stycznia do lipca 2024 (liczba rzeczywista) wynosi 365. W związku z powyższym konieczne było ponowne oszacowanie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika i zmniejszenie jego wartości docelowej z z 942 na 720.
201.			finanse	tak	Rozdział 3, Tabela 11: Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe Zgodnie z konstrukcją Formularza, zmiany do tabeli finansowej zawarte zostały w wymaganym układzie w kolejnych arkuszach.	Zmiany w tabeli są konsekwencją wszystkich przeprowadzonych realokacji środków pomiędzy Priorytetami programu.
202.			inne	nie	Rozdział 4 Warunki podstawowe w programie FEL 2021-2027 oraz Aneks nr 5 Tabela 12: Warunki podstawowe.	Kompleksowo zaktualizowano opisy w zakresie poszczególnych warunków podstawowych, zgodnie z pismem MFIPR z dnia 12 listopada 2024 znak sprawy: DRP-Ib.6801.7.2024.MJ, dotyczącym aktualizacji opisu spełnienia warunków w związku ze zmianami programów perspektywy 2021-2027 w ramach przeglądu śródkresowego.
203.				tak	Rozdział 6. Partnerstwo Przed zmianą: Zakłada się więc, że środki w wysokości 6 753 188 EUR w ramach programu zostaną przeznaczone na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w ramach działań zaplanowanych do realizacji w CS 4b), 4h), 4i),4j), 4f). Po zmianie: Zakłada się więc, że środki w wysokości 9 490 521 EUR w ramach programu zostaną przeznaczone na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w ramach działań zaplanowanych do realizacji w (CS 4b), 4h), 4i),4j), 4f), 4k).	Aktualizacja wartości alokacji na wsparcie potencjału partnerów społecznych i organizacji pozarządowych w konsekwencji przeprowadzonych realokacji środków.
204.				tak	Rozdział 7. Komunikacja i widoczność Monitoring i ewaluacja Aktualizacja wartości założonych wskaźników z 2020 r. na 2022 r.: 1. Odsetek respondentów dostrzegających wpływ FE na rozwój regionu (wb. z 84% na 92%) 2. Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w regionie (wb. z 26% na 45%) 3. Odsetek mieszkańców regionu uważających, że osobiście korzystają z FE (wb. z 61% na 70%)	Dostosowanie wartości wskaźników do aktualnych wyników badań - przeprowadzonych w 2022 r. Zauważalny wzrost wartości wskaźników świadczy o prowadzeniu przez IZ FEL i IP skutecznej i efektywnej komunikacji.
205.			inne	nie	Aneks nr 3: Wykaz planowanych operacji o znaczeniu strategicznym wraz z harmonogramem: Usunięcie przedsięwzięcia nr 6: Słoneczna alternatywa i wprowadzenie przedsięwzięcia: Lubelskie bez azbestu	Według danych zawartych w projekcie Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2028 (stan na dzień 15 marca 2024 r.), do usunięcia w województwie lubelskim pozostawało 1 071 050,085 Mg wyrobów zawierających azbest. Możliwość realizacji interwencji związanej z usuwaniem azbestu ze środowiska wynika z postanowień Umowy Partnerstwa. W ramach typu projektu inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska planuje się realizację przedsięwzięcia priorytetowego Lubelskie bez azbestu. Podstawowym celem planowanego przedsięwzięcia jest poprawa życia i zdrowia mieszkańców oraz stanu środowiska naturalnego województwa lubelskiego poprzez kontynuację projektu z RPO WL 2014-2020 realizowanego przez Województwo Lubelskie pn. „System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego”. Grupą docelową projektu są mieszkańcy województwa lubelskiego (osoby fizyczne), jednostki samorządu terytorialnego oraz mikro, mali i średni przedsiębiorcy, będący dysponentami nieruchomości na których znajdują się wyroby i odpady zawierające azbest. Projekt daje możliwość wskazanej grupie docelowej usunięcia wyrobów azbestowych bez ponoszenia kosztów związanych z ich demontażem, transportem i utylizacją.

Tabela 11: Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Cel polityki lub pomoc techniczna	Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia Unii (ogółem koszt kwalifikowalny lub wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu	Wkład Unii (a)=(g)+(h)	Podział wkładu Unii		Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykatorywny podział wkładu krajowego		Ogółem (e)=(a)+(b)	Stopa dofinansowania (f)=(a)/(e)
						Wkład Unii pomniejszony o kwotę elastyczności (g)	Kwota elastyczności (h)		Publiczne (c)	Prywatne (d)		
CP1	Priorytet 1	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	111 627 919,00	93 648 626,00	17 979 293,00	19 699 045,00	1 912 252,00	17 786 793,00	131 326 964,00	85%
CP1	Priorytet 2	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	162 010 000,00	135 931 675,00	26 078 325,00	28 590 000,00	11 283 529,00	17 306 471,00	190 600 000,00	85%
CP2	Priorytet 3	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	234 110 000,00	196 398 015,00	37 711 985,00	41 313 530,00	28 927 766,00	12 385 764,00	275 423 530,00	85%
CP2	Priorytet 4	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	329 576 296,00	276 501 199,00	53 075 097,00	58 160 523,00	42 054 134,00	16 106 389,00	387 736 819,00	85%
CP2	Priorytet 5	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	127 035 354,00	106 579 037,00	20 456 317,00	22 418 004,00	21 297 104,00	1 120 900,00	149 453 358,00	85%
CP3	Priorytet 6	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	228 584 811,00	191 763 441,00	36 821 370,00	40 338 497,00	38 321 572,00	2 016 925,00	268 923 308,00	85%
CP4	Priorytet 7	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	235 523 076,00	197 588 437,00	37 934 639,00	41 562 896,00	29 184 435,00	12 378 461,00	277 085 972,00	85%
CP4	Priorytet 8	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	260 463 545,00	218 507 728,00	41 955 817,00	45 964 155,00	35 837 794,00	10 126 361,00	306 427 700,00	85%
CP4	Priorytet 9	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	229 555 236,00	192 587 411,00	36 967 825,00	40 509 748,00	27 531 556,00	12 978 192,00	270 064 984,00	85%
CP4	Priorytet 10	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	185 300 000,00	155 451 401,00	29 848 599,00	32 700 000,00	12 902 647,00	19 797 353,00	218 000 000,00	85%
CP5	Priorytet 11	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	230 696 811,00	193 541 460,00	37 155 351,00	40 711 202,00	34 604 522,00	6 106 680,00	271 408 013,00	85%
PT EFS+	Priorytet 12	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	28 522 939,00	23 931 719,00	4 591 220,00	5 033 460,00	5 033 460,00	0,00	33 556 399,00	85%
PT EFRR	Priorytet 13	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Słabiej rozwinięte	68 951 832,00	57 846 974,00	11 104 858,00	12 167 971,00	12 167 971,00	0,00	81 119 803,00	85%

Tabela 11: Łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Cel polityki lub pomoc techniczna	Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia Unii (ogółem koszt kwalifikowalny lub wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu	Wkład Unii (a)=(g)+(h)	Podział wkładu Unii		Wkład krajowy (b)=(c)+(d)	Indykatorywny podział wkładu krajowego		Ogółem (e)=(a)+(b)	Stopa dofinansowania (f)=(a)/(e)		
						Wkład Unii pomniejszony o kwotę elastyczności (g)	Kwota elastyczności (h)		Publiczne (c)	Prywatne (d)				
CP1	Priorytet 1	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	102 627 919,00	93 648 626,00	8 979 293,00	18 110 810,00	2 433 180,00	15 677 630,00	120 738 729,00	84,99999946165%	18 110 810,00	0,00
CP1	Priorytet 2	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	171 010 000,00	135 931 675,00	35 078 325,00	30 178 236,00	11 202 962,00	18 975 274,00	201 188 236,00	84,99999970177%	30 178 236,00	0,00
CP2	Priorytet 3	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	217 768 871,00	196 398 015,00	21 370 856,00	38 429 801,00	26 144 352,00	12 285 449,00	256 198 672,00	84,99999992194%	38 429 801,00	0,00
CP2	Priorytet 4	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	345 917 425,00	276 501 199,00	69 416 226,00	61 044 252,00	41 131 943,00	19 912 309,00	406 961 677,00	84,9999988942%	61 044 252,00	0,00
CP2	Priorytet 5	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	127 035 354,00	106 579 037,00	20 456 317,00	22 418 004,00	21 297 104,00	1 120 900,00	149 453 358,00	84,99999979927%	22 418 004,00	0,00
CP3	Priorytet 6	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	228 584 811,00	191 763 441,00	36 821 370,00	40 338 497,00	38 321 572,00	2 016 925,00	268 923 308,00	84,99999970252%	40 338 497,00	0,00
CP4	Priorytet 7	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	235 523 076,00	197 588 437,00	37 934 639,00	41 562 896,00	29 034 435,00	12 528 461,00	277 085 972,00	84,99999992782%	41 562 896,00	0,00
CP4	Priorytet 8	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	266 552 116,00	218 507 728,00	48 044 388,00	47 038 609,00	41 539 923,00	5 498 686,00	313 590 725,00	84,99999992028%	47 038 609,00	0,00
CP4	Priorytet 9	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	223 466 665,00	192 587 411,00	30 879 254,00	39 435 294,00	30 230 456,00	9 204 838,00	262 901 959,00	84,99999994294%	39 435 294,00	0,00
CP4	Priorytet 10	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	185 300 000,00	155 451 401,00	29 848 599,00	32 700 000,00	25 359 412,00	7 340 588,00	218 000 000,00	85,00000000000%	32 700 000,00	0,00
CP5	Priorytet 11	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	230 696 811,00	193 541 460,00	37 155 351,00	40 711 202,00	34 604 522,00	6 106 680,00	271 408 013,00	84,99999998158%	40 711 202,00	0,00
PT EFS+	Priorytet 12	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	28 522 939,00	23 931 719,00	4 591 220,00	5 033 460,00	5 033 460,00	0,00	33 556 399,00	84,99999952999%	5 033 460,00	0,00
PT EFRR	Priorytet 13	łączne koszty kwalifikowalne	EFRR	Stabiej rozwinięte	68 951 832,00	57 846 974,00	11 104 858,00	12 167 971,00	12 167 971,00	0,00	81 119 803,00	84,99999932199%	12 167 971,00	0,00
											0,00	120738729		
											0,00	201188236		
											0,00	256198672		
											0,00	406961677		
											0,00	149453358		
											0,00	268923308		
											0,00	277085972		
											0,00	313590725		
											0,00	262901959		
											0,00	218000000		
											0,00	271408013		
											0,00	33556399		
											0,00	81119803		

Tabela 11: łączne środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

[illegible]